

ΝΕΟΛΟΓΟΥ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ.

Τιμάται γρ. άογ. 2.

Τιμάται γρ. άογ. 2.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 23 Φεβρουαρίου 1892.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Πολιτικὴ Ἐπιθεώρησις.—Ἐξ Ὑπουργίου (Θεομνίαι).—Ὁ Ἄγιος τῶν Παρισίων.—Ποικίλα.—Ἀνὰ τὴν ἐπὶ τὰδε Ἀσίαν (ἀπὸ Τσανλῆ εἰς Τεχεράνην).—(Μυστίλου) Ὁ Ἀποχωρισμὸς (διήγημα πρωτότυπον).—Ἡ Δευτέρα Μήνηρ (διήγημα).

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Τὸ σπουδαιότερον τῶν πολιτικῶν γεγονότων κατὰ τὴν ἑβδομάδα ταύτην εἶναι ὁ καταρτισμὸς τοῦ νέου ὑπὸ τὸν κ. Λουβὲ γαλλικοῦ ὑπουργείου, ὅπερ τυγχάνει τὸ 33 ἀπὸ τῆς ἀνιδρύσεως τῆς τρίτης δημοκρατίας καὶ τὸ 5 ἀπὸ τῆς προεδρείας τοῦ κ. Καρνώ. Ὁ νέος τῆς Γαλλίας πρωθυπουργὸς δὲν προσέρχεται νέος ὅλως εἰς τὰ δημόσια τῆς χώρας αὐτοῦ πράγματα καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀρκούντως γνωστὸν διατελεῖ τοῖς μετὰ προσοχῆς τὰ τῆς μεγάλης ἐν Εὐρώπῃ δημοκρατίας παρακολουθοῦσι. Τὸ γένος ἔλκων ἐκ Δελφινάτου, ἐκ τῆς ἐπαρχίας δπλονότι, ἥτις ἐκθυμότερον πάσης ἄλλης τὰς ἀρχὰς τῆς μεγάλης γαλλικῆς ἐπαναστάσεως ἐγκολπωμένη, συνέταττε διὰ τῶν δημοτικῶν συμβουλίων αὐτῆς τὴν διαμαρτυρίαν τῆς Βεζίλ, ἔσπουδασε τὴν νομικὴν καί, μετὰ μακρὸν ἰδιωτικὸν βίον, κατῆλθεν εἰς τὸν δημόσιον, ὅτε καὶ τῷ 1876 ἐξελέγη βουλευτής. Ὁ Αἰμίλιος Λουβὲ, μετασχὼν τῆς πλειψηφίας, τῆς ἀνατρεψάσης τὸ ὑπουργεῖον Βρογλί, διεδραμάτισεν ὑπὸ τὸν ἀείμνηστον Θιέρσον καὶ εἶτα ὑπὸ τὸν αἰοίδιμον Γαμβέταν ἑξοχον πρόσωπον καὶ τῷ 1885, ἐκλεγείς γερουσιαστής, ἠξιώθη μετὰ διειδίαν τοῦ ὑπερτέρου τῶν ἐν Γαλλίᾳ ἀξιωμάτων, τοῦ τοῦ ὑπουργοῦ, ἄτε προσληφθεὶς ἐν τῷ ὑπὸ τὸν κ. Τιρὰρ ὑπουργεῖῳ τῆς 1/13 μαρτίου 1887 μέχρι 30 μαρτίου 1888, ὡς ὑπουργὸς τῶν δημοσίων ἔργων. Ἄτυχῶς ὁ καταρτισμὸς τοῦ νέου ὑπουργείου ἀπῆρσε πολλοῖς τῶν ἐν τῇ δημοκρατουμένῃ χώρᾳ σπουδαιότερων κύκλων καὶ οὐκ ὀλίγα διατυπῶνται διαμαρτυρία κατὰ τοῦ ὅτι ἐν τῷ καταλόγῳ τοῦ ὑπουργείου δὲν διακρίνεται καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν τέως ὑπουργοῦ, τοῦ τσαυτάς παρασχόντος τῇ πατρίδι ὑπηρεσίας διὰ τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ κατὰ τοῦ βουλανζερικοῦ ἔργου καὶ διὰ τῆς διαρρυθμίσεως τῶν ἐσωτερικῶν

πραγμάτων κατὰ τὸν ἐπιπώμενον τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐαρέσκειαν τῆς κοινῆς γνώμης, τῆς οὐδέποτε σχεδὸν δυναμένης νὰ λησμονήσῃ ὅτι τῇ δραστηρίᾳ ἐνεργείᾳ τοῦ κ. Κωνστὰν ἐπετεύχθη ἡ ἀποσόβησις τοῦ φοβεροῦ κινδύνου τοῦ βουλανζερικοῦ, ὅστις μικροῦ δεῖν ἀνέτρεπε τὰ τῆς Γαλλίας καὶ ἐπανῆγεν αὐτὴν εἰς τὰς φοβεράς ἡμέρας τοῦ λαοψηφίσματος τῆς 2 δεκεμβρίου τὴν ἐπὶ τῇ ἀπομακρύνσει οὐχ ἥττον τοῦ κ. Κωνστὰν δυσαρέσκειαν εὐρέως ἀναπληροῖ ἢ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ τοῦ κ. Φρεσινὲ χαρὰ ἐπὶ τῇ βεβαιότητι ὅτι ὁ ἀνὴρ οὗτος, μένων ἐν τῷ ὑπουργεῖῳ τῶν στρατιωτικῶν, ὅπερ διευθύνει ἀπὸ τῆς 22/3 ἀπριλίου 1888, ἤτοι ἐν συνεχείᾳ τεσσάρων ὑπουργειῶν, Φλοκέ, Τιρὰρ, Φρεσινὲ, Λουβὲ, θὰ δυνηθῇ νὰ συντελέσῃ τὸ ἔργον τῆς πλήρους καὶ ἀκεραίας στρατιωτικῆς ὀργανώσεως τῆς Γαλλίας καὶ νὰ καταστήσῃ τὸν στρατὸν αὐτῆς ἀξίον τοῦ προορισμοῦ, καθ' ἣν ὥραν μάλιστα σύμπασα ἡ Εὐρώπη περὶ πλείστου ποιεῖται τὴν ἐπιδίωξιν τῶν πολεμικῶν παρασκευῶν, καὶ ἡ μὲν Ρωσία διαρρυθμίζει τὴν στρατιωτικὴν αὐτῆς διαίρεσιν ἐπὶ νέων ὅλως βάσεων, ἡ δὲ Γερμανία ἐπιλαμβάνεται τῆς αὐξήσεως τοῦ ὅλως ἀσημάντου ναυτικοῦ αὐτῆς, ἡ δ' Αὐστρία πειρᾶται νὰ μιμηθῇ τὴν μεγάλην τοῦ Βορρᾶ δύναμιν διὰ τῆς ἀποστολῆς σπουδαίων ἱππικῶν δυνάμεων πρὸς τὰ μεθόρια καὶ διὰ τῆς συμπληρώσεως τοῦ πρὸς τὰ γαλλικὰ σύνορα σιδηροδρομικοῦ συμπλέγματος, ἡ Ἰταλία ἀγωνίζεται νὰ φανῇ ὡς ἐργαζομένη πῶς ἐπὶ στρατιωτικῆν ἐποψίαν ἵνα μὴ προκαλέσῃ τὴν δυσαρέσκειαν τῶν συμμάχων, ἡ Ἀγγλία σκοπεῖ νὰ παράσχῃ μείζονα ἔκτασιν εἰς τὸ ἔργον τῆς τοῦ ναυτικοῦ ἐνισχύσεως αὐτῆς καὶ τέλος τὰ μικρὰ τῆς Εὐρώπης κράτη πειρῶνται νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν οὐδετερότητα αὐτῶν ἀπέναντι τῶν κινδύνων, οὓς ἀπειλεῖ ἡ ἐξέλιξις τῶν στρατιωτικῶν μέσων τῶν μεγάλων ἐν τῇ Δύσει κρατῶν. Ἀνεξαορτήτως ὅμως τῶν θεωριῶν τούτων τὸ νέον γαλλικὸν ὑπουργεῖον δὲν θεωρεῖται τόσον βάσιμον καὶ ἀπὸ τοῦδε σφοδρὰ ἐξηγέρθη κατ' αὐτοῦ ἡ μῆνις τοῦ παρισιανοῦ καὶ λοιποῦ γαλλικοῦ τύπου πάσης ἀποχρώσεως, καίτοι ὑπὸ τὴν ἐποψίαν τῆς Ρωσίας οὐδὲν σχεδὸν τὸ δυσάρεστον ὑπάρχει, ἄτε τοῦ κ. Ριμβῶ ἐξακολουθοῦντος νὰ διευθύνῃ τὰς ἐξωτερικὰς σχέσεις τῆς Γαλλίας, τὰς ἀποληξάσας ὑπὸ τὴν ἐποψίαν τῶν πρὸς τὴν Ρωσίαν σχέσεων εἰς τὴν ἐν Κρονστάδῃ καὶ Πετρούπολει γαλλορρωσικὴν συναδέλφωσιν.

Καὶ ἀληθῶς ἡ γαλλορρωσικὴ συναδέλφωσις, καίπερ ἀρκούντως ὑποβοηθουμένη ὑπὸ τῶν ἐν τῇ ἐξουσίᾳ προσώπων ἐν τῇ μεγάλῃ τῆς Εὐρώπης δημοκρατίᾳ, οὐχ ἥτ-

τον δὲν ἐξαρτᾶται ὀλοσχερῶς ἀπὸ τῶν προσώπων τούτων. Τὴν γαλλορωσικὴν συναδέλφωσιν ὑπαγορεύουσι λόγοι πολλῶ σοβαρώτεροι τῶν ὑπαγορευόντων τὴν συμμαχίαν τῶν δυνάμεων τῆς μέσης Εὐρώπης· ὑπαγορεύουσιν αὐτὰ τὰ ἴδια συμφέροντα τῶν συναδελφωθεισῶν χωρῶν, αἵτινες, ἔχουσαι ἀπέναντι αὐτῶν τὴν πρωτοβουλία τοῦ πρώην γερμανοῦ ἀρχιγραμματέως ἀνεγερθεῖσαν συμμαχικὴν πυραμίδα, εὐρονται ἀείποτε πρὸ τῆς ἀδριτοῦ ἀνάγκης τοῦ συνασπισθῆναι κατὰ τοῦ συμμαχικοῦ συνδέσμου, τείνοντος εἰς τὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν μὴ ἐν αὐτῷ συμπεριλαμβανομένων μεγάλων τῆς Δύσεως κρατῶν καὶ εἰς τὴν κατασύντρησιν ἐπομένως πάσης ἐν Εὐρώπῃ ρωσικῆς καὶ γαλλικῆς ἐπιρροῆς. Ὁ περὶ τοῦ σκοποῦ τούτου τῆς τριπλῆς συμμαχίας ἀμφιβάλλων συμβουλευθῆτω τὰ κείμενα τῶν δημοσιευθεισῶν συνθηκῶν, μελετησάτω δ' ἐπισταμένως καὶ τὰς ἐπανειλημμένας δηλώσεις τοῦ γερμανοῦ μονάρχου, ἴδια δὲ τὴν ἐν τῷ συμποσίῳ τῆς διαίτης τοῦ Βραδεμβούργου, ἐν ἧ ῥητῶς εἶπεν ὅτι εἰς νέα καθοδηγήσει μεγαλεῖα τοὺς ἀνδρείους Βραδεμβουργεῖους· ἀλλὰ τίνα ταῦτα τὰ μεγαλεῖα; Ἐὰν οἱ λόγοι οὗτοι ἀπηνγγέλλοντο πρὸ σωματείου ἐπιστημόνων, ἠδύναντο νὰ ἐρμηνευθῶσιν ὡς ἀποσκοποῦντες εἰς μεγαλεῖα ἐπιστημονικά· ἀλλ' ἀπηνγγέθησαν πρὸς τοὺς ἀνδρείους Βραδεμβουργεῖους καὶ ὑποδηλοῦσι μεγαλεῖα, κατακτώμενα διὰ τῆς ἀνδρείας καὶ οὐχὶ διὰ τῆς ἐπιστήμης, μεγαλεῖα προκύπτοντα ἐκ τῆς μερικῆς ἢ παντελοῦς σχεδὸν κατασύντρησιν τῶν πολεμίων τῆς Γερμανίας, οἵτινες εἶναι βεβαίως, ὡς τεκμηριούται διὰ τῶν διακελεύσεων τῆς ἀπὸ τοῦ 1879 γερμανοαυστριακῆς συνθήκης, ἡ Ρωσία καὶ ἡ Γαλλία.

Πρὸ τῶν τοιούτων ἀναντιρρόπων τεκμηρίων μεγάλη ἐπιβάλλεται ἀνάγκη τοῖς ἰθύνουσι τὰ τῶν δύο τούτων μεγάλων κρατῶν ὅπως δεόντως μεριμνήσωσι περὶ τῆς συμπλήξεως τῆς συναδελφώσεως αὐτῶν, καὶ ἐντεῦθεν ἡ ἀδιαφορία περὶ τὴν ἀπόχρωσιν τῶν ἰθύνόντων προσώπων ἢ περὶ τὰ αἰσθήματα αὐτῶν· ἄλλως δ' ἐν Γαλλίᾳ οὐδεὶς ὑπάρχει ὁ μὴ διακαῶς ποθῶν τὴν ἐπὶ μᾶλλον σύσφιγξιν τῶν γαλλορωσικῶν δεσμῶν, διότι πρὸ τοῦ κοινοῦ τῆς πατρίδος συμφέροντος, τοῦ ἐπιβάλλοντος ὑπὲρ πᾶν ἄλλο αἴτιον τὴν συμμαχίαν τῶν δύο τούτων δυνάμεων, τὸ κομματικὸν πάθος ἐν δευτέρα ὄλως τίθεται μοῖρα. Μὴ αὐτὸς οὗτος ὁ κ. Φλοκέ, ὁ ἀνακράξας «ζήτω ἡ Πολωνία» κατὰ τὴν ἐν Παρισίοις παρουσίαν τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου τοῦ Β' ἐπὶ τῇ παγκοσμίῳ τοῦ 1867 ἐκθέσει, δὲν συνηγόρησεν ὑπὲρ πάντα ἄλλον ὑπὲρ τῆς συσφίξεως τῶν μετὰ τῆς αὐτοκρατορικῆς Ρωσίας δεσμῶν καὶ δὲν ἐπεκρότησεν εἰς τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐν Κρονστάνδῃ παρουσίας τοῦ γάλλου ναυάρχου κ. Ζερβαί; Ἀδίκως ἄρα ἐχάρισαν χαρὰν μεγάλην οἱ ἐν Βερολίῳ καὶ Βιέννῃ ἐπὶ τῇ ἐν Γαλλίᾳ ὑπουργικῇ μεταβολῇ, ἢν ἐθεώρησαν ὡς προανάκρουσμα τῆς ἐξασθενήσεως τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐν τῇ ρωσικῇ πρωτευούσῃ ἐπιτευχθέντων σπουδαίων πολιτικῶν ἀποτελεσμάτων.

Τὴν σπουδαιότητα ὅμως τῆς ἐν Γαλλίᾳ ἐπελθούσης ὑπουργικῆς μεταβολῆς ἥκιστα ὑπολείπεται τὸ ἐργατικὸν ζήτημα, ὅπερ, κοινωνικὸν ὄλως φέρον χαρακτῆρα, ἀπειλεῖ φοβερώτερον ἐκτράχυνσιν, ἐὰν μὴ οἱ τῶν διαφόρων ἐθνῶν βουλευθῶροι μεριμνήσωσι δεόντως ὑπὲρ βελτιώσεως τῆς τύχης τῶν ἐργατικῶν τάξεων, τῶν πολλὰς ὑφισταμένων κακώσεως καὶ ἀπειρα δεινοπαθήματα τὸ μὲν ἐλλεῖπει ἐργασίας πρὸς πορισμὸν τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου, τὸ δ' ἔνεκα τῆς μεγάλης φιλαργυρίας τῶν ἐργοστασιαρχῶν, περὶ πλείστων ποιουμένων τὴν ὑπερεκχειρίσιν τῶν

ἤδη πεπληρωμένων βαλαντίων αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ἥκιστα συγκατανεύοντων ν' ἀμείψωσι τὸν δι' οὗ πλουτοῦσιν ἰδρώτα τοῦ ἀτυχῶς ἐργάτου. Ἐντεῦθεν αἱ τούτου διαλώσεις ἐν τε Λονδίῳ, ὅπου 250,000 μεταλλωρύχων σκοποῦσι ν' ἀναστείλωσι τὸ ἑαυτῶν ἔργον ἀπὸ τῆς ἐβδομάδος ταύτης καὶ νὰ ἐγκαταλίπωσιν ἀνευ γαιανθράκων, τῆς ἀναγκαιοτάτης ταύτης καυσίμου ὕλης εἰς τὰ ἀπειρα τοῦ Ἄστεως καὶ τῆς λοιπῆς ἀγγλικῆς πρωτευούσης ἐργοστάσια καὶ τὰς σιδηροδρομικὰς ἐταιρίας, ἐὰν μὴ αὐταὶ ἐπιπροσθῶσι εἰς τὸ νῦν πληρονοῦμενον ἡμερομίσθιον ποσὸν τι, ἀνάλογον πρὸς τὴν ἐπελθοῦσαν ὑπερτίμισιν τῆς ὕλης ταύτης, ὡσαύτως καὶ ἐν Αὐστρία καὶ Ἰταλίᾳ τὰ αὐτὰ ἐπαναλαμβάνονται γεγονότα μετὰ τῆς διαφορᾶς μόνον ὅτι ἐν ταῖς χώραις ταύταις ὁ ἐργάτης ἐργασίαν μᾶλλον ζητεῖ ἵνα μὴ ἐκ πείνης ἀποθάνῃ· καὶ ὅτι αἱ κυβερνήσεις πειρῶνται νὰ προλάβωσι τὰ γεγονότα, ὡς εἰκάζεται ἐκ τῆς πολιτείας τοῦ κόμπτος Τάαφφε, διανέμοντας ἄρτον εἰς τοὺς πεινῶντας αὐτοῦ ἀδελφούς, συλλέγοντος δὲ καὶ χρηματικά ποσὰ ὑπὲρ αὐτῶν. Ἀλλὰ τὴν ἀπαισιωτέραν εἰκόνα τοῦ κινήματος παρέχει ἡ τῆς μεγάλης Γερμανίας πρωτεύουσα, ἡ παριστώσα ἐν μέρει τὴν ὄψιν τῶν ἡμερῶν τοῦ 1848, ἡ ἐπισπωμένη νῦν ἐφ' ἑαυτὴν τὴν προσοχὴν συμπάσης τῆς πεπολιτισμένης Εὐρώπης καὶ ἡ ἀποτελοῦσα οὐχὶ ἀσήμαντον ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ἐν τῷ συμποσίῳ τῆς τοῦ Βραδεμβούργου διαίτης λόγους τοῦ γερμανοῦ μονάρχου, νέα προβλέποντος καὶ ἐπαγγελλομένου μεγαλεῖα. Τὰ κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην ἀνελιχθέντα γεγονότα ὑποδηλοῦσιν ὅτι οἱ ἐσωτερικοὶ πολέμοι, καθ' ὧν τὴν τοῦ καθήκοντος ἐκπλήρωσιν συνεβούλευσεν ὁ ἕγγονος τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας πρὸς τοὺς νεοσυλλέκτους ἀνεξαρτήτως συγγενείας ἢ φιλικῶν δεσμῶν, ταχεῖς ἐπῆλθον καὶ ὅτι δικαίως παρετηρήθη πολλάκις ὅτι ἡ Γερμανία, ἀνοργανωθεῖσα πολιτικῶς, μεγίστην ἔχει χρεῖαν καὶ κοινωνικῆς ἀνοργανώσεως ἵνα μὴ πάθῃ ὅτι φοβεῖται μὴ ὑποστῇ ἡ μεγάλη τοῦ Βορρᾶ δύναμις, ἡ ὑπὸ τῶν γειτόνων Γερμανῶν θεωρουμένη ὡς ἐπὶ ἀργιλλωδῶν ἐδραζομένη βάσεων ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῶν κοινωνικῶν δεσμῶν. Ἐντεῦθεν ἐρμηνεύεται καὶ ἡ μεγάλη μέριμνα τῶν συμβούλων Γουλιέλμου τοῦ Β' ὅπως συγκρατήσωσι τοὺς σοσιαλιστὰς τοῦλάχιστον καὶ παρακωλύσωσιν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ συνάψαι τὸν ἀγῶνα αὐτῶν μετὰ τοῦ τῶν ἐργατῶν, τοῦ ἀγομένου οὐχὶ ἐκ λόγων πολιτικῶν ἁπλῶς ἀλλὰ μᾶλλον ἐκ λόγων κοινωνικῶν, ἐκ λόγων ζωῆς καὶ βιοπορισμοῦ.

Καὶ ναὶ μὲν ἡ μὴ ἐπανάληψις τῶν διαδραματισθεισῶν σκηνῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ ταῖς πλατείαις, ὅπου πρὸ τεσσάρων καὶ τεσσαράκοντα ἐτῶν ἀνεκνηρῶσαντο αἱ φιλελευθέροι ἰδέαι καὶ ἐπεζητεῖτο ἡ πολιτικὴ σύμπληξις τῆς ὁμοσπονδίας τῆς βορείου Γερμανίας, πρὸ δύο δὲ καὶ εἴκοσι τὸ σύνολον τῶν ἐνΦραγκφούρτῃ συνενωθέντων γερμανικῶν λαῶν συνωθεῖτο ἵνα ἴδῃ τὸν πρῶτον αὐτοκράτορα τῆς νεωτέρας Γερμανίας, φέροντα ἐπὶ κεφαλῆς καὶ τὸ σιδηροῦν στέμμα τοῦ Βαρβαρόσα, ὑποδηλοῖ ὅτι ἀρκούντως δραστήρια ἦσαν τὰ ληφθέντα μέτρα, ἀλλ' ὅπως ταῦτα τελεσφόρα ἐσαεὶ ἀποβῶσιν, ἀνάγκη ἐπείγουσα ἐπιβάλλεται ἵνα ριζικαὶ εἰσαχθῶσι κοινωνικαὶ μεταρρυθμίσεις, παρέχουσαι ἐργασίαν τοῖς ἀέργοις καὶ ἄρτον τοῖς πενομένοις· ἄλλως δὲ αὐτὴ ἡ λοιπὴ ἐσωτερικὴ κατάστασις τῆς αὐτοκρατορίας τῶν Χοχεντσόρλεν μετὰ τὰς πρὸς διαμαρτυρίαν κατὰ τοῦ μεγαλείου τῆς Πρωσίας τάσεις τῶν λοιπῶν γερμανικῶν κρατῶν καὶ βασιλείων ἰσχυρότερον ἔτι ἀποτελεῖ λόγον ὅπως θεσπισθῶσι τὰ δέοντα καὶ περιφρουρηθῇ τὸ κλυδωνιζόμενον κοινωνικὸν οἰκο-

δόμημα τῆς μεγάλης καὶ κραταιᾶς Γερμανίας. Τοῦτο ἀνομολογοῦσαι καὶ αὐταὶ αἱ ἐγκριτότεραι τῶν βερολινείων ἐφημερίδων συμβουλευούσι τὸν αὐτοκράτορα καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν μηδενὸς νὰ παραμελήσωσι τῶν ὑπὸ τῆς φιλοπατρίας καὶ τῆς αὐταπαρνησίας ὑπαγορευομένων.

Ὑπὸ τὴν ἐποψιν δὲ τῶν κυρίως ἐσωτερικῶν ζητημάτων ἡ μὲν Γερμανία ἔχει τὸ τε ζήτημα τῶν τοῦ σχολῶν νομοσχεδίου καὶ τὰς περὶ τοῦ ναυτικοῦ συζητήσεις. Ἀμφότερα ταῦτα μεγάλην κέκτνται σημασίαν, ἐκείνο μὲν ἐπὶ τῇ ἐκτραχυνομένῃ πολιτείᾳ τῶν πολεμίων τοῦ νομοσχεδίου, τῇ περιαιούσῃ τὴν κυβέρνησιν εἰς σοβαρὰς δυσχερείας καὶ περιπλοκάς, τοῦτο δὲ ἐπὶ τῇ ὑποθαλπομένῃ διαμαρτυρίᾳ κατὰ τῶν αἰτουμένων πιστώσεων ὑπὲρ τοῦ ναυτικοῦ. Ἡ ἐπὶ τῶ νομοσχεδίῳ τῶν σχολῶν πολιτεία τῶν δυσηρεστημένων λίαν συμβάλλεται εἰς τὴν μετατροπὴν τῶν ἐν τῇ ἐθνικῇ ἀντιπροσωπεΐᾳ φρονημάτων καὶ σπουδαίως ἐξασθενίζει τὴν κυβερνητικὴν πλειονοψηφίαν, τὴν τοσοῦτο πτοουμένην τὴν ἐξῆσιν τῶν πνευμάτων καὶ τὰς ἐναντίον τοῦ νομοσχεδίου διαδηλώσεις τῶν πανεπιστημίων καὶ λοιπῶν ἐπιστημονικῶν καταστημάτων, ὥστε πειράται ν' ἀποσπάσῃ ἐμμέσως τὴν ὁμολογίαν τοῦ πρίγκιπος Βίσμαρκ περὶ τοῦ ἐὰν σκοπῇ νὰ μετάρχη τῶν περὶ τοῦ ζητήματος συσκέψεων ἐν τῇ βουλῇ τῶν ὁμοτίμων· ἀλλὰ καὶ ἡ κατὰ τῶν αἰτουμένων πιστώσεων ὑπὲρ τοῦ ναυτικοῦ διαμαρτυρία μεγάλως συντελεῖ εἰς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ αὐτοῦ ἀποτελέσματος, ὅπερ ἐπιδιώκει ἡ καταπολέμησις τῶν περὶ σχολῶν σχεδίου καὶ ἐντεῦθεν ἐρμυνεύεται ἡ ἀπόφασις τῆς κυβερνήσεως, καθ' ἣν ἠλαττώθη κατὰ μικρὸν ποσὸν ἡ ζητηθεῖσα πίστωσις.

Ἐν Ἀγγλίᾳ ὁ μαρκήσιος Σαλισבורνὴς ἀγωνίζεται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν νίκην τοῦ ὑπ' αὐτὸν κόμματος ἐν ταῖς ἐπικειμέναις γενικαῖς ἐκλογαῖς καὶ ὡς εὐθετον ἐπὶ τούτῳ ὥραν ἐθεώρησε τὴν εἰς τὴν βουλὴν τῶν κοινοτήτων κατάθεσιν δύο σπουδαίων νομοσχεδίων, ὧν τὸ μὲν κέκληται, κατὰ τὸν πρωθυπουργὸν τῆς ἀνάσσης, νὰ εὐαρεστήσῃ τοῖς ἐν Ἰρλανδίᾳ, τὸ δὲ τοῖς γεωργοῖς τῆς Ἀγγλίας. Ἀτυχῶς αἱ προσδοκίαι τοῦ μαρκησίου δὲν ἐξεπληρώθησαν διὰ τῶν νομοσχεδίων τούτων, τῶν ὑποβληθέντων διὰ τῶν κκ. Βαλφούρ καὶ Σαπλὲν. Ἡ μὴν τῆς πλειονοψηφίας τῶν τῆς ἀνάσσης ὑπνκῶν κατὰ τοῦ πρώτου αὐτῆς συμβούλου τοσοῦτον ἐκορυφώθη, ὥστε πᾶς σχεδὸν λόγος περὶ μεταβολῆς τῆς ὑφισταμένης ἀναλογίας τῶν κομμάτων περιττὸς εἶναι· ἀλλὰ δὲ ἡ διεγερθεῖσα σφοδρὰ διαμαρτυρία κατὰ τῶν νομοσχεδίων τοσοῦτον ἀνέλπιστος ἦτο, ὥστε ὁ μαρκήσιος μεγάλως ἐξεπλάγη ἐπὶ ταύτῃ καὶ διανοεῖται νῦν ὅποια ὑπολείπονται τὰ πρακτέα πρὸς συγκράτησιν τοῦλάχιστον τῆς αὐτῆς ἐν τῷ κοινοβουλίῳ ἀναλογίας τῶν κομμάτων καὶ ἐξω αὐτοῦ καὶ ἐξασφάλισιν οὕτω τοῦ θριάμβου τῶν συντηρητικῶν κατὰ τὰς γενικὰς ἐκλογάς. Ταῦτοχρόνως καὶ ἡ τῶν ἐργατικῶν τάξεων δυσαρέσκεια ἐπὶ τῇ πολιτείᾳ τῶν κεφαλαιούχων, τῇ προκαλοῦσιν τὴν ἀποχὴν πολλῶν χιλιάδων βραχιόνων ἀπὸ τῆς ἐργασίας ἐτι μᾶλλον συμβάλλεται εἰς τὴν ἐπίτασιν τῆς ἐναντίον τοῦ νῦν ὑπουργείου δυσαρεσκείας ἐπὶ τῇ ὑποστηρίξει τῶν κεφαλαιούχων, τῶν πλλαπλασιαζόντων τὰ ἑαυτῶν κεφάλαια διὰ τῶν μόχθων καὶ τοῦ κόπου τοῦ ἐργάτου, ὅστις, ἐὰν ἐτύγχανε τῆς προστασίας τῆς κυβερνήσεως, θὰ διέτελε ἐν πολλῶν κρείσσονι οἰκονομικῇ καταστάσει καὶ θ' ἀπελυτροῦτο τῆς ἀνάγκης τοῦ διοργανοῦν διαδηλώσεις καὶ ἀπεργίας πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ δικαίου αὐτοῦ ἀγῶνος.

Οἱ ἐν Ρωσίᾳ περὶ πλείστου ποιοῦνται τὴν στρατιωτικὴν ἀνοργάνωσιν τῆς χώρας καὶ τὴν ἐπούλωσιν τῶν ἐκ τῆς σιτοδίας ἀνοιχθεῖσων πληθῶν· ὡσαύτως μεριμνῶσι καὶ περὶ τῆς ἐφαρμογῆς διαφόρων κοινωτικῶν μεταρρυθμίσεων, αἵτινες οὐ μόνον ἀπειροῦσι τὴν καὶ ἐν Πετρούπολει διαδραμάτισιν τῶν ἐν Βερολίῳ, Βιέννῃ, Ρώμῃ καὶ Λονδίῳ ἐργατικῶν σκηνῶν, ἀλλὰ μεγάλως συντελοῦσιν καὶ εἰς τὴν ἐξασθένισιν τῶν ἐνεργειῶν, ἃς ἀποτολμῶσιν οἱ τῆς ἐσωτερικῆς ἡσυχίας καὶ τάξεως πολέμιοι. Καὶ ὄντως διὰ τῶν ληθθέντων μέτρων ἐπαγίωθη ἀρκοῦντως ἡ τῶν κρατούντων θεσμῶν ἐξασφάλισις καὶ μάτν οἱ ἐν ταῖς συμμαχοῖς δυνάμεις δημοσιογράφοι πειρῶνται νὰ διατυμπανίσωσιν ἀνύπαρκτα ὅλως πράγματα καὶνὰ διασαλεύσωσιν τὴν ἐπὶ τὸ ἐδραῖον τῆς κρατούσης τάξεως καὶ ἡσυχίας πεποιθήσιν τῶν λοιπῶν ἐν Εὐρώπῃ λαῶν, τῶν μικροῦ δεῖν βλεπόντων, κατὰ τοὺς ἐν Βιέννῃ καὶ Βερολίῳ ἰδίᾳ, νέους Ὀρσίνας καὶ Νόβιλιγκ.

Οἱ ἐν Ἰταλίᾳ πρὸς τῷ ἐργατικῷ ζητήματι διανοοῦνται νὰ ἐξεύρωσι δραστήρια μέτρα πρὸς βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς τοῦ βασιλείου καταστάσεως, τῆς δεινωθείσης εἰς τὸ ἔπακρον καὶ ἐπιβαλλούσης τὴν σύντονον μέριμναν τῶν ἐπιτετραμένων τὴν διακυβέρνησιν. Ἐκ τῶν δημοσιευομένων στατιστικῶν ἐξάγεται ἔτι λίαν περιωρίσθησαν αἱ ἐμπορικαὶ συναλλαγαὶ καὶ τοσοῦτον ἐστείρυσαν αἱ οἰκονομικαὶ πρόσοδοι, ὥστε φόβος ὑπάρχει μὴ ἐπέλθῃ μερικὴ ὑπουργικὴ κρίσις· ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα χαρακτηρισίζονται ὡς ἡμίμετρα καὶ οἱ καλῶς σκεπτόμενοι προβάλλουσιν ἕτερα μέτρα πρὸς βελτίωσιν καὶ ρύθμισιν τῶν οἰκονομικῶν τὴν μεταβολὴν τῆς ὅλης πολιτικῆς τοῦ κράτους, τὴν βελτίωσιν τῶν μετὰ τῆς ὁμόρου μεγάλου δημοκρατίας ἐμπορικῶν σχέσεων καὶ τὴν τροποποίησιν τῆς πρὸς τὰς συμμαχοῦς αὐτοκρατορίας πολιτείας, τῆς ἐπιβαλλούσης πάντοτε νέας θυσίας καὶ νέας δαπάνας εἰς τὸ κενὸν ὅλων κυβερνητικῶν ταμείων, τὸ μικρὸν δυνάμενον νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ὑφισταμένας ἀνάγκας τοῦ στρατοῦ πολλῶν δ' ἦπτον εἰς τὰς παρουσιασθησομένας νέας διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ πυροβολικοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ καὶ διὰ τῆς ἀνεγέρσεως ὄχυρωμάτων ἐν διαφόροις τοῦ βασιλείου σημείοις.

Οἱ ἐν τῇ μοναρχίᾳ τῶν Ἀψβούργων, ἀγωνιζόμενοι προλάβωσι διὰ τῆς διανομῆς βοηθημάτων εἰς τοὺς πενομένους τὴν ἐπέκτασιν τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος, συντόμως μεριμνῶσι καὶ περὶ τῆς προλήψεως διαφόρων δυσχερειῶν ἐν ταῖς διαίταις συνεπείᾳ φυλετικῶν διαφωνιῶν. Τὰ ὑπὲρ τῶν Ρώσων αἰσθήματα τῶν ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τῶν Ἀψβούργων ὁμοφύλων αὐτῆς λαῶν δικαίως ἀνησυχοῦσι τοὺς περὶ τὸν αὐτοκράτορα Φραγκίσκον Ἰωσήφ, φοβουμένους μὲν ἡ τοιαύτη φιλορωσικὴ πολιτεία σπουδαιοτέρας προσλάβῃ διαστάσεις καὶ περιεγᾶν εἰς δυσχερῆ θέσιν τὴν κυβέρνησιν· σὺν τούτοις ὑπάρχουσι καὶ αἱ ἐπιτόπιοι δυσχερείαι, αἱ ἐκδηλούμεναι καὶ ἐν αὐταῖς ἐτι ταῖς ἐπαρχιακαῖς διαίταις, οἷαι αἱ ἐν τῇ τῆς Βουκοβίνης, αἱ ἐπενεγκοῦσαι τὴν τε διάλυσιν αὐτῆς καὶ τὴν θέσπισιν νέων ἐκλογῶν.

Ἐκ τῶν μικροτέρων κρατῶν τὰ μὲν Σκανδιναβικὰ διατελοῦσιν ἐτι ἐν διαφωνίᾳ συνεπείᾳ τοῦ ζητήματος τῆς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀντιπροσωπεΐας παρὰ τὰς προσπαθείας τοῦ βασιλέως Ὄσκάρ, τοῦ διὰ πειστικῶν μέσων ἀγωνιζομένου ν' ἀποτρέψῃ τοὺς ἐν Χριστιανίᾳ ἀπὸ τῆς ἐπιμονῆς τοῦ τυχεῖν τοῦ ποθομένου, καίπερ ἀπάδοντος πρὸς τὰ συμφέροντα τῶν οἰκείων ὑπνκῶν, οἵτινες δύο ἔχοντες προστασίας βλέπουσι παρ' ἐλπίδα τὰ συμφέροντα αὐτῶν παραγκωνιζόμενα ἕνεκα τῆς δυσχεροῦς

θέσεως τῶν παρ' αἷς ἡ προστασία αὐτὴ ἐνασκεῖται κυβερνήσεων, ἀγνοουσῶν εἰς τίνα τῶν δύο προστασιῶν νὰ ὑποκύψωσιν, ὅταν αὐταὶ ἀντιφατικαὶ τυγχάνωσι. Τὸ δὲ Βέλγιον ἐξακολουθεῖ κλιδωνιζόμενον ἐν τῷ σάλῳ, ὃν προὐκάλεσεν ἡ τοῦ συντάγματος ἀναθεώρησις, ἡ προκαλοῦσα οὐκ ὀλίγας δυσχερείας τῷ ὑπουργεῖῳ Βερνάρνερ συνεπεία τῆς μετὰ τῶν ὁπαδῶν τῆς ἀναθεωρήσεως συμπράξεως καὶ τῶν ἐργατικῶν τάξεων, ἐπιμόνως αἰτουσῶν τὴν θέσπισιν τῆς καθολικῆς ψηφοφορίας. Τὰς δυσχερείας πειρᾶται νὰ ἐπιτείνῃ ἐν μέρει ἡ τῶν κληροκοφρόνων μερίς, ἡ διὰ τῶν ἐπισκόπων ἀξιόυσα τὴν ἐξομάλισιν τῶν διαφόρων κοινωνικῶν ζητημάτων καὶ ἰδίᾳ τὴν βελτίωσιν τῆς τύχης τῶν εἰρημνέων ἐργατικῶν τάξεων. Οἱ ἐν Ἑλβετία πρὸς τῷ ζητήματι τῶν μετὰ τοῦ ἰταλικοῦ βασιλείου ἐμπορικῶν σχέσεων, τῷ μὴ ἐξομαλισθέντι ἔτι ἔνεκα τῆς ἐπιμονῆς τῆς ἰταλικῆς κυβερνήσεως, ἀσχολοῦνται καὶ περὶ τὸ στρατιωτικὸν ζήτημα ἤτοι περὶ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς μεταρρυθμίσεως, δι' ἧς 400,000 μαχητῶν δύνανται νὰ δράμωσιν ὑπὸ τὰς σημαίας καὶ περὶ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἐν Ἀγίῳ Γοθάρδῳ ἀμυντικῶν ἔργων. Οἱ ἐν Ἰσπανίᾳ σφόδρα ἀνησυχοῦσιν ἐπὶ τῇ ἐκτραχύνσει τοῦ ἐπὶ τῇ θανατώσει τῶν ἐν Ἑρὲς ἐπελθόντος κινήματος καὶ ἀγωνίζονται πῶς νὰ προλάβωσι τὰς συνεπείας, τὰς ἐκδηλουμένας καὶ ἔξω τῆς χερσονήσου ἔτι, ἐν Παρισίοις π. χ., ὅπου οἱ ὁπαδοὶ τῶν θανατωθέντων πειρῶνται ν' ἀντεκδικηθῶσιν αὐτοὺς διὰ παρανόμων ἐνεργειῶν ἐν τῷ μεγάρῳ τῆς ἰσπανικῆς πρεσβείας.

Ἐκ τῶν τοῦ Αἴμου κρατῶν ἡ μὲν Σερβία εὔρηται ἐν ταῖς παραμοναῖς ὑπουργικῆς κρίσεως συνεπεία τοῦ ζητήματος τῆς Ναθαλίας καὶ ἄλλων, ἡ Ρουμανία προαλείφεται εἰς τὰς κοινοβουλευτικὰς ἐργασίας καὶ ἡ Βουλγαρία ἀσχολεῖται εἰς διάφορα ἔργα, ἰδίᾳ εἰς στρατιωτικά. Ἀλλὰ τὴν σπουδαιότεραν προσοχὴν ἐπισπᾶται ἡ ἐν Ἑλλάδι ὑπουργικὴ μεταβολή, ἡ προκλήθεισα κυρίως ἐκ τῆς εἰς τὸ μὴ περαιτέρω δεινώσεως τῶν τοῦ βασιλείου οικονομικῶν. Ταύτην καλῶς μελετήσας ὁ βασιλεὺς Γεώργιος ἔγνω νὰ ποιήσῃται χρῆσιν τοῦ διὰ τοῦ συντάγματος παρεχομένου αὐτῷ δικαιώματος τοῦ διορίζειν καὶ παύειν τοὺς ὑπουργούς. Καθ' ὅλην τὴν μακρὰν καὶ λαμπρὰν βασιλείαν αὐτοῦ Γεώργιος ὁ Α', συνταγματικώτατος φάνει καὶ οὐδέποτε ἀποστὰς τῆς ἀρχῆς, καθ' ἣν τὰ ὑπουργεῖα ἀνέρχονται καὶ κατέρχονται ἀναλόγως τῶν ἐν τῇ βουλῇ πλειονοψηφίῳν, δις μόνον ἐποίησατο χρῆσιν τοῦ εἰρημνέου δικαιώματος πρῶτον μὲν τῷ 1865, ὅτε ἀπέλυσε τὸ ὑπουργεῖον Κομμουνδούρου καὶ νῦν ὅτε ἀπέλυσε τὸ ὑπουργεῖον Ἀηλιγιάννη ὅπως προλάβῃ τὴν χρεωκοπίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἀτυχῶς ὅμως πρὸς τὴν φιλοπατρίαν ταύτην καὶ πρὸς τὸν πρὸς τὸ σύνταγμα σεβασμὸν δὲν ἀνταπεκρίθη ὁ τέως πρωθυπουργός, ὅστις τολικοῦτον διατρανώσας ἄλλοτε πατριωτισμὸν καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὰ γεγονότα, τὰ ἀπολήξαντα εἰς τὴν ὡς διαδόχου τοῦ Ὄθωνος ἐκλογὴν τοῦ νεαροῦ τότε Γεωργίου, ἀπετόλμησε νῦν νὰ ὀχρωθῇ ὀπισθεν τῆς πλειονοψηφίας αὐτοῦ ἐν τῇ βουλῇ καὶ ἀπεπειράθη ἀντίστασιν εἰς τὴν ὄντως νομοταγῇ καὶ πατριωτικώτατην θέλησιν τῆς Α. Μ. ἐπὶ κινδύνῳ τοῦ προκαλέσαι σοβαρὰς τῇ χώρᾳ δυσχερείας καὶ ἐμφυλίους σπαραγμοὺς, ἐὰν μὴ ὁ λαός, συνετῶς σκεπτόμενος, ἐτήρει ἀπαθῆ πολιτείαν πρὸς τὰς προκλήσεις τοῦ τέως πρωθυπουργοῦ καὶ ἡ ἐξουσία ἐνόρκως ἐπετέλει τὸ ἑαυτῆς καθῆκον πρὸς τε τὴν πατρίδα καὶ πρὸς τὸν βασιλέα, τὸν ἐπὶ μάλλον ἐπισπασάμενον τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ, τὴν ἀγάπην

διπλονότι, ἣν καὶ ἀνέγραψεν ὡς τὴν βάσιν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἐν τῷ περιπύτῳ ἀπὸ 18/30 ὀκτωβρίου προγράμματι τῆς βασιλείας Αὐτοῦ.

ΕΞ ΥΠΟΓΥΙΟΥ

ΘΕΟΜΗΝΙΑΙ

Βεβαίως ἐν καιρῷ μεγάλων καὶ ἀπροσδοκίτων συμφορῶν, αἵτινες προσβάλλουσι τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν κοινωνίαν, ὡς ὁ θάνατος, αἱ πλημμυραὶ, οἱ λιμοὶ, οἱ σεισμοί, αἱ πυρκαϊαί, οἱ λοιμοί, αἱ καθιζήσεις τοῦ ἐδάφους καὶ παντοῖαι πανωλεθρίαί, συμβαίνουσι πολλὰ καὶ ποικίλα ἐπεισόδια, ἄλλα μὲν κινοῦντα τὸν οἶκτον καὶ ἐπισπῶμενα τὸν ἔλεον τοῦ θεατοῦ ἢ τοῦ ἀναγνώστου, ἄλλα δὲ προκαλοῦντα ἄπλετον τὸν γέλωτα, διότι τοιοῦτος ἐπλάσθη ὁ ἐπίκληρος τοῦ ἀνθρώπου βίος, περὶ οὗ πάνυ ἐπιτυχῶς ἐποίησεν ὁ μέγας ποιητῆς ἑλληνικὸς Λαὸς τὸ γνωστὸν δίστιχον :

Τὰ γέλια μὲ τὰ κλαύματα, ἡ χαρὰ μὲ τὴν πίκραν
εἰς μίαν ὥραν ἔσπαρθηκαν, μαζὶ ἐγεννηθήκαν.

Τῷ ὄντι, τίς δὲν ἐνθυμεῖται ὅτι καὶ κατ' αὐτὴν τὴν σοβαρωτάτην στιγμὴν, καθ' ἣν θρηνοῦμεν προσφιλεῖ προκείμενον νεκρὸν, τὰ χεῖλη ἡμῶν, ἅτινα πρὸ ὀλίγου ἐνομιζόμεν ὅτι οὐδέποτε πλέον θὰ διανοιγῶσιν εἰς γέλωτα ἢ θὰ διασταλῶσιν εἰς μειδίαμα, αἴθνης ἐπεισοδιὸν τι, πολλακίς ἀνάξιον λόγου, ἐπισυμβαῖνον κατὰ τὴν φοβερὴν ἐκείνην ὥραν, προκαλεῖ γέλωτα ἀκούσιον, ἀλλὰ γέλωτα, πολλακίς ἄπλετον ἐκσπῶμενον; Ὁμοίως καὶ ἐν ὥρᾳ χαρᾶς μεγάλης καὶ εὐτυχίας ἐκτάκτου δὲν εἶναι σπάνιον νὰ ἴδῃ τις δακρύνοντας τοὺς πλῆρεις ἰλαρότητος καὶ θυμῆς ὄφθαλμοὺς ἡμῶν.

Ἐσαύτως κατὰ τὰς πλημμύρας καὶ κατὰ τὰς ἄλλας μεγάλας ἀτυχίας μυρία ὄσα ἐπεισόδια, ἅτινα εἰρίσκει τις ἀνὰ πᾶσαν ἀφήγησιν τοιοῦτων γεγονότων, συμβαίνουσι, μετριάζοντα τὸ ἐκ τῆς συμφορᾶς ἄλγος ἡμῶν, πρὸς στιγμὴν ὅμως, διότι ἡ σκέψις γοργῶς ἐπανέρχεται εἰς τὴν πρὸ ἡμῶν πραγματικότητα καὶ ἡ ἀληθῶν καθίσταται ἐντονωτέρα.

Αἱ συμφοραὶ αὗται, αἱ πλῆκτουσαι τὰς κοινωνίας κατὰ μέγала διαλείμματα, δύνανται νὰ ἦναι ὑποφερταὶ καὶ ὑπάρχει ἐλπίς, ἂν μὴ παντελοῦς ἐπανορθώσεως τῆς τύχης τοῦ παθόντος, ἀλλὰ τοῦλάχιστον μετριάσεως ἐπαίσθητης, καὶ ὁ ἄνθρωπος, εὐεργετῶν τὸν ὅμοιον αὐτῷ, ἐκκληροῖ καθῆκον ἱερὸν, ἱκανοποιῶν τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐμφυσηθεῖσαν αὐτῷ συνείδησιν καὶ οὕτω διὰ τῆς εὐεργεσίας τοῦ μὴ παθόντος πρὸς τὸν ἀτυχήσαντα προσγίνεται ἀγαθόν τι. Ἄλλ' ὅταν τὸ κακόν, ἡ συμφορὰ ἦναι μεγάλῃ καὶ συνεχίς, ὅταν ἄλλεπάλληλοι καταφέρωνται αἱ πληγαί, τότε καὶ ἡ μὴ παθοῦσα μερίς τῆς κοινωνίας ἀπαυδᾷ ἐργαζομένη τὸ καλόν, ἐξαντλεῖται εὐεργετοῦσα καὶ οἱ παθόντες μάτην τείνουσι τὰς χεῖρας ἐπικαλούμενοι ἀρωγῆν. Τίς δύναται δικαίως νὰ ψέξῃ τὸν εὐεργετὴν, μὴ διηνεκῶς καὶ ἀκαταπαύστως εὐεργετοῦντα τὸν διηνεκῶς καὶ ἀκαταπαύστως πάσχοντα συμπολίτην; Τίς δύναται νὰ προσείη μομφὴν τῷ δυστυχῶσαντι, ὅτι τείνει ἐπαίτιδα τὴν χεῖρα, ἀναγκασθεὶς ὑπὸ σκληρᾶς καὶ ἀμειλίκτου ἀνάγκης; Ἄλθως ἔρχονται στιγμαί, καθ' ἃς ὁ μὴ παθὼν εἶναι δυστυχέστερος τοῦ παθόντος. Ὁ διαφυγὼν τὴν συμφορὰν ἀδυνατεῖ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς δικαίας ἀπαιτήσεις τῶν ἐν τῇ αὐτῇ κοινωνίᾳ συζώντων ὁμογενῶν ἢ ὁμοίων αὐτῷ ἀνθρώπων, λυπεῖται, θλίβεται, ἀλγεῖ, ἀλγεῖ πλείοτερον τοῦ αἰτούντος, καὶ τοῦτο κάλλιστα ἐρμηνεύει τὸ τουρκικὸν λόγιον: «Τὸ πρόσωπον τοῦ ζητούντος εἶναι ἅπαξ μαῦρον, τὸ δὲ τοῦ μὴ διδόντος δίς». Κακὸν λοιπὸν καὶ τὸ παθεῖν, ἀλλ' ἐπ' ἴσης κακὸν καὶ τὸ μὴ δύνασθαι βοηθεῖν τῷ παθόντι. Ἀλλὰ τί καὶ ποιητέον; Εἶναι δίκαιον, διότι δὲν δύναμαι νὰ προσφέρω εἰς παθόντα ὅμοιον μοι κατάλυμα πρὸς στέγασιν, νὰ στερήσω αὐτὸν καὶ τοῦ ξηροῦ ἄρτου, ὃν δύναμαι μετ' αὐτοῦ νὰ μοιρασθῶ; Ὅφειλε ἕκαστος νὰ παράσχῃ ὅ,τι δύναται.

Ποτὲ ὁ ἄνθρωπος, ὅσον ἀσφαλῆ καὶ ἂν θεωρῆ ἑαυτὸν, δὲν πρέπει νὰ λησμονῆ τὸ παλαιῶτον «Κοινὴ ἢ τύχη, καὶ τὸ μέλλον ἄδοτον». Τίς οἶδεν; Ὑπὸ τοδοῦτων κακῶν περιβάλλεται ἢ τοῦ ταλαιπώρου θνητοῦ ζῶν, ὥστε οὐχὶ ἀπαξ πάντες καὶ εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν ὅτι ἄνθρωποι, πρὸ ὀλίγης ὥρας ὄλβιοι θεωρούμενοι, ὄλως ἀπροσδοκίτως ἐθρηνήθησαν ὡς οἱ ἀτυχέστατοι τῶν θνητῶν. Τὰ παραδείγματα ταῦτα κυρίως ἐν τῇ ἡμετέρᾳ κοινωνίᾳ ἀθρονόουσιν ἀτυχῶς εἰς ἀπίστευτον βαθμὸν, διότι ὑπὲρ πᾶσαν πόλιν τὴν ἡμετέραν πρωτεύουσιν λυμαινόμενοι, ὡς γνωστόν, αἱ πυρκαϊαί, μάστιξ ἀπηνής, ἀποτροπαία, ἰδίᾳ ταῖς πενομένης τῆς κοινωνίας τάξεσιν. Οἱ εὐποροὶ, καὶ ἂν ἀπολέσθωσι πολλὰ πράγματα, στεροῦνται μόνον τῆς προφῆν εὐμαρείας, ἐν ᾧ οἱ πτωχοί, οἱ δύνμοιροι πτωχοί, χάνουσι τὸ πᾶν, χάνουσιν αὐτὴν τὴν ζωὴν των. Ὁ εὐπορος, ἂν ἐκάν ἢ ἐν τῷ Πέραν οἰκία αὐτοῦ, μετακομίζει ὅτι, περιεσώθη αὐτῷ εἰς τὴν τοῦ Προίγκιπος ἢ τὴν τοῦ Ἀντιγόνοῦ καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐπανευρίσκει αὐθις τὴν προτέραν ἀνάπαυσιν, ἐλπίζων ὅτι οὐκ εἰς μακρὰν τὸ παλαιωθὲν καὶ ὑπὸ τῆς πυρκαϊᾶς ἀποτεφρωθὲν πατρικὸν μέγαρον θὰ ἀνοικοδομηθῆ λαμπρότερον καὶ ἐπιδεικτικώτερον, ἐν ᾧ ὁ πένυς, ὁ κατορθώσας ὅπως δῆποτε ἐν γεμακροσμένῳ τινὶ προαστείῳ τῆς ἀχανοῦς πόλεως ἡμῶν νὰ εὖρη ἐν κρησφύγετον, ἐν ἄστυλον, ἐν ᾧ μέχρι τοῦδε ἐστέγαζεν ἑαυτὸν τε καὶ τὴν ἐν στερεῖσιν ἐγκαρτεροῦσαν πολυμελῆ οἰκογένειαν αὐτοῦ, ποῦ δύναται νὰ ἐλπίζῃ ὅτι θὰ πύξῃ τὴν φωλεάν αὐτοῦ, τίς θὰ ὑποδεχθῆ αὐτόν, ἐστερημένον τῶν πάντων; **Ναί, τῶν πάντων**, διότι, ἂν κατάρθωθε, μετὰ ὑπερανθρώπουσ ἀγῶνας, νὰ διαδώθῃ ἐπιπλὸν τι, σκέπασμά τι, ὅπως καλύψῃ τὰ ῥιγοῦντα ὑπὸ τῆς πείνης καὶ τοῦ ψύχους τέκνα αὐτοῦ, αὐτὸ τὸ περισώθην ἐκ τῆς δεινῆς ναυαγίας ναυάγιον, τὸ ἀφαίρει ἐπιδειξίως λωποδύτης ἀδυνειδίχτος, κλέπτης, φονεὺς πολλακίς ὀλοκλήρου οἰκογενείας. Ποῦ νὰ προσδράμῃ ὁ δυστυχής, τίς θὰ εἰσακουσῇ τὰς ἰκεσίας αὐτοῦ, τίς θὰ συγκινήθῃ ἐκ τῶν θρήνων αὐτοῦ, τίς θὰ πιστεύσῃ εἰς τὴν τόσῃν δυστυχίαν του; Ἐν ἐφάπλωμα κατάρθωθε νὰ ῥύψῃ ἀπὸ τῶν παραθύρου εἰς τὴν ὁδόν, τὸ μόνον κάλυμμα, ὅπερ ἴσως θὰ τὸν καλύπτῃ ἐν τῇ ἐπιθανατίῳ αὐτοῦ κλίνῃ, τὸ ἐφάπλωμα, ὅπερ θὰ σώσῃ αὐτόν ἀπὸ τοῦ οἰκτροῦ ἐκ ψύχους θανάτου, καὶ σπεύδει νὰ σώσῃ καὶ ἑαυτὸν ἐξερχόμενος ἀπὸ τῆς καλύβης του. Ἦν βλέπει γινομένην βορὰν τῶν ἀγρίων φλογῶν. Ζητεῖ τὸ κάλυμμα, ἀλλὰ τὸ κάλυμμα ἐγένετο ἀνάρπαστον ὑπὸ χειρὸς κακούργου, τοιαύτην εὐκαιρίαν ἐπιζητήσαντος ὅπως τελείως ἀπογυμνώσῃ τὸν ἦδη γυμνωτέοντα, ἂν ἦτό πως καινουργέσ· ἂν δὲ τὸ ἐπιπλὸν ἦτο παλαιόν, ἐχρησιμοποιήθη καταλλήλως, ὅπως προφύλαττῃ ἀπὸ τῆς ἕγγρασίας τοῦ τυχόντος γυμνόποδος πυροσθέντος τοῦς πόδας. Ἡ κοινωνία πάντα ταῦτα καλῶς γινώσκει ἐξ ἰδίας πείρας, διότι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον πάντα τὰ μέλη τῆς ἐλαβον μικρὰν ἢ μεγάλην πείραν τοῦ πράγματος. Ἡ κυβερνήσις ἔκαμε καὶ κάμνει ὅ,τι δυνατόν πρὸς διάσωσιν τῶν λειψάνων τῶν πυρκαϊῶν, ἀλλ' ἀπαιτεῖται νὰ ἔχη καὶ ἀρωγὸν τὴν κοινωνίαν· ἀλλὰ τῆς κοινωνίας τὸ πλεῖστον ἔμερος ἀγνοεῖ τί ἐστὶν ἀλληλοβοήθεια καὶ οὕτως αὐξάνει καταπληκτικῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν πτωχῶν, τῶν ἀστέγων, τῶν ἀχρηστων [καὶ ἐπιβλαβῶν μελῶν τῆς κοινωνίας. Ἡ βλάβη ἀντανακλᾷ ἐπ' αὐτῆς καὶ πάλιν τῆς κοινωνίας, ἀλλ' αὕτη ἐν τοῖς πλείστοις ἀδιαφορεῖ καὶ γελᾷ γέλωτα μακάριον, ὅταν βλέπῃ ἀπέλπιδα γυναῖκα λυσίκομον καὶ γυμνοῦσαν σφίγγουσαν μετὰ δυνάμεως ἐν ταῖς ἀγκάλαις ἀπλοῦν καὶ πεπαλαιωμένον σιδηροῦν πύραυνον, ὅπερ ἐν τῇ φρενοπαθείᾳ αὐτῆς ἐκλαμβάνει ὡς τὸ θηλάζον βρέφος αὐτῆς, ἢ ὅταν βλέπῃ ῥωμαλέον ἄνδρα, διασχίζοντα μεθ' ὀρμῆς τὸ ἀσπλάγχχνως καγχάζον πλῆθος, διότι ἀντὶ τῆς θερμάστρας διασφίξει μόνον τὴν πυράγαν!

Καὶ τὸ μὲν πῦρ εἶναι στοιχεῖον δυσπολέμητον, εἶναι θεομηνία, ἀπαιτοῦσα δυνάμεις πρὸς καταπολέμησιν αὐτῆς πολλακίς ὑπερανθρώπουσ, ἀλλ' οἱ ἀδυνειδίχτοι κλέπται τῶν καιομένων δυναμικῶν, τὰ ἀποφῶλια ταῦτα τέρατα, εἶναι ἄνθρωποι, ἔχοντα τοῦλάχιστον μορφήν ἀνθρώπου, ἂν μὴ καρδίαν καὶ ψυχὴν, οἱ **σπεύδοντες** οἷαν δῆποτε ὄραν καὶ ἂν ἐκραγῆ πυρκαϊά, πρόθυμοι νὰ παράσχωσι, τὸ ἐπ' αὐτοῖς, **πᾶσαν δυνατὴν βοήθειαν**, ἵνα κατακλέψωσι τὸ μὴ τυχὸν ἀποτεφρωθὲν, ὦ! οὗτοι εἶναι ἀξιοὶ ἀγχόνης, οὗτοι ὑπόκεινται εἰς τὰ ἐπακόλουθα αὐστηροῦ νόμου, ἀπηνῶς, ἀλλὰ δικαίως δυναμένου καὶ ὀφείλοντος νὰ τιμωρήσῃ

αὐτούς. Δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ σπεύδῃ τις εἰς βοήθειαν τῆς παθοῦσης κοινωνίας, ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη νὰ περιφρουρῆται καὶ πᾶν τὸ περισφύζομενον ἐκ τῆς τρομερᾶς καταστροφῆς. Ἀγριώτερα τῆς πυρκαϊᾶς εἶναι ἡ σκληρότης τῶν ζητούντων νὰ ἐπωφελεθῶνται ἐκ τῆς τοιαύτης συμφορᾶς κλεπτῶν πάσης τάξεως καὶ πάσης ὀρέξεως! Εἶναι τῷ ὄντι φοβερόν νὰ σκέπτηται τις ὅτι, πλὴν τοῦ μεγάλου καὶ ἀναποδράστου κακοῦ, περιστοιχίζεται ὁ ὑπὸ τῆς πυρκαϊᾶς προσβαλλόμενος καὶ ὑπὸ σμῖνους λωποδυτῶν, οἵτινες ἀφαιμάτουσιν ὅτι ὑπελείθῃ. Ὑπάρχει πάγκοινός τις γνώμη ὅτι, ἂν τὴν Κωνσταντινουπόλιν δὲν ἐμάστιζον τοδοῦτον συνεχῶς αἱ πυρκαϊαί, τὰ κατῶφλα πασῶν τῶν οἰκίων αὐτῆς θὰ ἦσαν ἐκχρυσού. Οὐδεμία ὑπερβολὴ ἀνατολικὴ ὑπάρχει ἐν τῇ ὥραϊα ταύτῃ γνώμῃ. Αἱ πυρκαϊαὶ μετ' ἀπληστίας ἀκατανοήτου κατεβρόχθισαν καὶ καταβροχθίζουσι περιουσίας κολοσσιαίας, ἄς οὔτε κατ' ὄναρ ἢ κατ' ἔπαρ οἱ ζάπλουτοι τῶν Εὐρωπαϊῶν εἶδον. Βεβαίως σήμερον τὸ κακὸν τοῦτο ἠλαττώθη, διότι καὶ αἱ ὁδοὶ τῆς πόλεως, ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ εὐρύνονται καὶ πυροσβεστικοὶ λόχοι τακτικῶς καταρτίζονται καὶ ὕδωρ ἀθρονώτερον παρέχεται, ἀλλ' εἴμεθα ἀκόμη πολὺ μακριὰ ἀπὸ τῆς εὐτυχοῦς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐπὶ τῶν δακτύλων θὰ ἀριθμῶνται αἱ πυρκαϊαὶ καὶ δὲν θὰ ταράττῃ τὸν ἀμέριμον ἡμῶν ἕπνον ἢ ἀγρία καὶ ἀπαισία κραυγὴ τοῦ νυκτοφύλακος κραυγάζοντος τὸ «Γιαγκίν-βάρ!» καὶ καταμαδῶντος τὸν τόπον, ἐν ᾧ ἐξεροράγῃ ἡ πυρκαϊά. Σπαράττεται ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου, βλέποντος περιφερομένης εἰκῆ καὶ ἀσκόπως ὑπὲρ τὰς χιλιάς ψυχὰς περιδεεῖς καὶ τρεμουσὰς ἐκ τοῦ ψύχους καὶ τῆς στερησεως. Ὡ! εἶναι ἀπαισίον νὰ ἀναλογισθῆ τις ὅτι ἐν μᾶ στιγμῇ οἱ ἀτυχεῖς οὗτοι ἀπόλεσαν τὸ πᾶν, τὴν στέγην, ὑφ' ἣν ἐστεγάζετο συνηθισμένη ἢ πολυμελὴς οἰκογένεια πτωχοῦ οἰκογενειάρχου, τὴν θυνοκίαν, ἦτοι τὴν πατρίδα, ἐν ἣ ἐγεννήθη, ἀνετρόφῃ, ἐγέννησεν, ἐξῆσεν ὅπως δῆποτε. Ἀλλοίμονον! Μία καὶ μόνη στιγμὴ ἤρκεσεν ὅπως ἄστεγοι, ῥιγοῦντες καὶ πειναλέοι χιλιάδες ἀνθρωπίνων πλασμάτων ῥιψθῶσιν εἰς τὰς ἀναριθμήτους ὁδοὺς τῆς μεγάλης πόλεως ἀνευ οὐδενὸς τῶν πρὸς τὸν βίον ἀπαραιτήτων ἐφοδίων, προσβαλλόμενοι ὑπὸ τοῦ ψύχους ἢ τοῦ καύσωνος, μαστιζόμενοι ὑπὸ τῆς πείνης καὶ εἰς πᾶσαν τῆς ἀτμοσφαιρας μεταβολὴν σκληρῶς ὑποκείμενοι!

Ἡ πρόσφατος πυρκαϊά τοῦ Γενῆ Καπὴ ἀφῆκεν εἰς τὸν ἔλεον τῆς κοινωνίας ὑπὲρ τοὺς χιλίους ἀνθρώπουσ ἀνευ ἐστίας καὶ ἀνευ ἄρτου, τῶν πάντων ἐστερημένους. Ἡ κοινωνία ὀφείλει ἀυθόρμητος νὰ συνεχίσῃ τὸ παραδειγμα, ὅπερ ὁ ἀνότατος ἄρχων τῆς χώρας τοσοῦτον γενναίως ἔδωκε, παραδειγμα πρακτικὸν φιλανθρωπίας ἐξαιρέτου. Μὴ λησμονῶμεν δὲ ὅτι καθ' ἣν ὄραν ὑπέρφρονες λακπατοῦμεν τὸ ἔδαφος στροβιλιζόμενοι ἐν θαλαπρωαῖ αἰθούσῃ ὑπὸ τὸν ἦχον πηδνηκτικῶ στροδύλου τοῦ Στράου, χιλιάς ὄλη πλασμάτων τοῦ Θεοῦ στερεῖται καὶ ἐνὸς βλωμοῦ ἄρτου καὶ μιᾶς λίτρας ἀνθρώκων. Τοῦ μεγάλου ἄρχοντος τὸ πρωτόβουλον παραδειγμα ἀπαιτεῖ μνητιάς. Ἡ καλὴ ἀρχὴ ἐγένετο· ἄς ἀκολουθήσῃ ἡ συνέχεια, ὁ δὲ Ἀνταποδοτής βλέπει καὶ κρίνει, δὲν λησμονεῖ καὶ δαψιλῶς ἀποδίδει.

Ι. Β.

Ο ΔΗΜΙΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ.

Ὁ τῶν Παρισίων δῆμιος, Δεῖμπλέ, προτίθεται, καθὰ λέγεται, νὰ ἰδιωτεύσῃ. Τὸ ἐξηκοστὸν ἦδη ἔτος τῆς ἡλικίας ἄγων καὶ κατατομίας κατὰ τὸ διάστημα τοῦ βδελυροῦ αὐτοῦ σταδίου οὐχὶ ὀλιγοτέρους τῶν 218 ὁμοφύλων αὐτοῦ Ὁ κύριος τῶν Παρισίων, ὡς ἀποκαλεῖται (Monsieur de Paris), οὐδαμῶς ἀμφιβάλλει ὅτι ἐκτῆσσο ποῖαν τινα ἀνάπαυσιν πρὶν ἢ ὑποκύψῃ εἰς τὸ ἀναπόθευκτον. Αἱ δάφναι αὐτοῦ δύνανται νὰ χρωσθῶσι δι' ἐρυθροῦ χρώματος, ἀλλ' ἀναμφιβόλως αὐτοὶ οὗτοι οἱ κατατομηθέντες κακοῦργοι, ἂν ἠδύναντο νὰ παράσχωσι τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, θὰ ὡμολόγουν ὅτι ἂν τυχὸν ἐπίρροχοτο ἐπανάληψις τῆς ἀπαισίου πράξεως, ὑπ' οὐδενὸς ἄλλου ἠλπίζον νὰ ὑποστώσιν αὐτὴν μετὰ μείζονος διακριτικότητος καὶ μαχουδακτυλοσυγκτικῆς δεξιότητος ὅσον ὑπὸ

τοῦ διασώζοντος τούτου δημίου. Ὑπὸ τὴν ἐποψὴν λοιπὸν ταύτην ὁ τελευταῖος οὗτος δύναται μετ' ἀπαθείας νὰ προσδλέῃ εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ, μετ' ἀπαθείας, οἷαν ἐπιδεικνύται καὶ αὐτὸς ὁ ἐπιτυχῶς ἐργαζόμενος χειρουργός. Παρήγορον ὅμως εἶναι διὰ τὸν πεπολιτισμένον κόσμον νὰ μάθῃ, ὅτι ὁ δῆμιος οὗτος ἀπεσύρετο εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον, ἔνεκα τοῦ ὅτι τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ, συνεπεῖα τῆς μεγίστης σπάνεως πελατῶν, δὲν παρῆεν πλέον αὐτῷ ἐπαρκεῖς προσόδους. Ἄλλ' ἢ ἐλπὶς αὐτῆ, ἂν ποτε πραγματωθῆ, πρὸς τὸ παρὸν ἀναβάλλεται ἐπ' ἄπειρον. Φόβος μάλιστα ὑπάρχει μήπως, ἐὰν ἐν τῷ μέλλοντι ὁ δῆμιος γινώσκται μόνον ἐκ φήμης, ὀφείλῃται τοῦτο οὐχὶ εἰς μεταβολὴν τῆς κοινωνίας ἐπὶ τὰ κρείττω, εἰς ὑφεθὲν διπλοῦντι τῶν κοινωνικῶν κακουργημάτων, ἀλλ' εἰς μεταλλαγὴν τῆς εἰς τὴν θανατικὴν ποινὴν ἀφορώσης νομοθεσίας. Ποικίλα λέγεται κυκλοῦνται ἐν Παρισίῳ ἐν σχέσει πρὸς τὸν δῆμιον Δεῖμπλῆ. Οὗτος πάντοτε ἐκαρτόμει τοὺς πελάτας αὐτοῦ, ἐξετέλει τὸ ἔργον αὐτοῦ, μετὰ παραδειγματικῆς ψυχραιμίας. Ὅπωςδὴποτε, ἐν προγενεστέρῃ ἐποχῇ, ὅτε νέος ἦτο εἰσέτι ἐν τῷ ἔργῳ, ἱκανὸς δισταγμὸς παρετηρεῖτο ἐν αὐτῷ. Τοῦτο ὀφείλετο οὐχὶ εἰς συμπαιθικὴν τινὰ εὐαισθησίαν ἐν σχέσει πρὸς τὴν τύχην τοῦ ὑπὸ τὴν λαιμητόμον κακούργου, ἀλλ' εἰς φόβον, διεγερόμενον ἐν αὐτῷ ὑπὸ τῆς παρουσίας τῶν τοῦ τύπου ἀντιπροσώπων κατὰ τὴν τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῦ ἐξάσκησιν—φόβον, ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἀρχαρίου, εὐρισκομένου πρὸ τοῦ δημοσίου καὶ γινώσκοντος ὅτι καὶ τὸ ἐλάχιστον σφάλμα ἐκ μέρους αὐτοῦ ἀνακοινωθήσεται, μεγαλοποιούμενον μάλιστα πιθανῶς, εἰς τὸν κόσμον μετὰ συνεπειῶν ὀλεθρίων διὰ τὸ μέλλον αὐτοῦ στάδιον καὶ τὴν φήμην. Σὺν τῇ παρόδῳ ὅμως τοῦ χρόνου καὶ τῇ διὰ τῆς πείρας ἀναπτύξει τῆς ἐμπιστοσύνης ὁ κύριος τῶν Παρισίων ἀπέδειξε σπουδαίαν φιλοτιμίαν ἐν τῷ ἐπιτυχεῖν τῶν ἐπιδοκιμασίων τῶν κριτῶν αὐτοῦ καὶ τῆς ὑπ' αὐτῶν ἀναγνωρίσεως τῆς ὑπερτέρας δεξιότητος αὐτοῦ ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ δημίου. Λέγεται μάλιστα ὅτι ἐνίοτε αὐτοὶ οὗτοι οἱ κακούργοι ἐψίστων τὴν προσοχὴν τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῶν πλεονεκτημάτων αὐτοῦ, ὡς ἐν τῇ περιπτώσει ἐκείνῃ καθ' ἣν ὁ καταδικασμένος, ἀνερχόμενος ἐπὶ τοῦ κριώματος, ἐφώνησε: «Ἰδιαζόντως ἐπεθύμουν ὑπὸ σοῦ νὰ κατατομηθῶ» καὶ ὁ πόθος αὐτοῦ οὗτος εὐνόητον ὅτι ἀμέσως ἐξεπληρώθη.

Ἐν τῷ συνήθει βίῳ ὁ Δεῖμπλῆ λέγεται ὅτι εἶναι δειλιμῶν ὡς κοράσιον καὶ ὁσάκις δικαστικῆς ἀποτείνεται αὐτῷ, οὗτος ἀπαντᾷ μετὰ δισταγμοῦ μαθητοῦ τῆς σχολῆς. Τοιαύτης δὲ εὐμοιρῶν φυσικῆς ἀδυναμίας παράδοξον ὅτι ἐξελέξατο ἐπάγγελμα, ἀπαιτοῦν τὴν ὑψίστην σταθερότητα καὶ ἐτοιμότητα πνεύματος. Ὅπωςδὴποτε ἡ δειλία αὐτοῦ ἦν ἐκ τοῦ ταπεινοῦ ἐκείνου εἶδους, ὅπερ ἐξῆφάνιζεται ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν ὁ νοῦς ἀπορροφᾶται ὑπὸ σπουδαίου ἔργου. Πρὸ τινων ἐτῶν εἶχε μεταβῆ εἰς ἐπαρχιακὴν πόλιν, ἵνα ἐπιτηρήσῃ ἀποκεφαλισμὸν τινά. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐγνωρίσθη μετὰ τινος κυρίου, ἐνὸς τῶν κυριωτέρων ἐμπόρων τῆς πόλεως, εἰς ἣν ἐκλήθη. Κατὰ τὴν διάρκειαν ζωῆος συζητήσεως περὶ τοῦ ποινικοῦ κώδικος ὁ κύριος τῶν Παρισίων παρὰ τὸν συνήθη αὐτῷ περιορισμὸν τοσαύτην ἐπεδείξατο γνῶσιν τοῦ συζητουμένου νομοσχεδίου καὶ περὶ τοῦ ἐνεστώτος συστήματος τῆς ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης, ὥστε ὁ μετ' αὐτοῦ συνδιαλεγόμενος μετὰ πεποηθῆσεως ἐπίστευεν ὅτι ὠμίλει μετ' ἀνωτέρου λειτουργοῦ τοῦ δικαστηρίου. Πρὶν ἢ ἀφίκηται εἰς τὸν πρὸς ὃν ὄρον ὁ ἐν λόγῳ κύριος τοσοῦτον κατεβέβηκε ἐκ τοῦ νέου φίλου αὐτοῦ ὥστε προσεκάλεσεν αὐτὸν νὰ διέλθῃ παρ' αὐτῷ τὴν ἑσπέραν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τινων φίλων ἐπίσης προσκλιθέντων. Ὁ δῆμιος ἐκουσίως ἐποφελήθη τῆς παρεχομένης αὐτῷ φιλοξενίας, ἵνα διέλθῃ οὕτως εὐφροδύνως τὸν μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς καρατομίας χρόνον. Περὶ τὴν ἐννάτην ὥραν ἐπαρουσιάσθη εἰς τὴν θύραν τοῦ προσκαλεσθέντος αὐτόν, ἤερων τὴν συνήθη μέλαιναν στολὴν· φαντάσθητε τὴν ἐκπληξὴν τῶν συνθηροισμένων ξένων ὅτε ὁ ὑπνρέτης ἠγγεῖλε τὸν κύριον Δεῖμπλῆ. Ἡ παρουσία τοῦ ἡκιστα εὐπροσδέκτου τούτου ὑπαλλήλου τοσαύτην ἐνέσπειρε δυσαρέσκειαν εἰς τοὺς ἐκεῖ συνθηροισμένους, ὥστε πάντες πάραυτα ἀνεχώρησαν. Ὡς πρὸς τὸν Δεῖμπλῆ αὐτὸν λέγεται ὅτι κατόπιν τοῦ ἀντιξίου τούτου ἀπέβη διγυλιότερος ἢ πρότερον καὶ ἐπιμελῶς ἀπέφευγε τὴν συνάντησιν οἰουδῆτος τῶν ἀνθρώπων. Τὸ ἀξιοθαύμαστον εἶναι ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν πολλῶν ἐτῶν οὐδέποτε προηγουμένως εἶχε παρα-

τηρήσει ὅτι πολλοὶ ἀπεχθάνοντο τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ. Ἐλευσεται ὅμως ἡμᾶρ, καθ' ὃ ἡ «κοινωνικὴ αὐτῆ πρόληψις» θὰ παρέλθῃ πρὸ τοῦ γεγονότος ὅτι, ἂν οὐδεὶς εὐρίσκειτο δυνάμενος ἐκουσίως ν' ἀναλάβῃ τὸ ἀξίωμα τοῦ δημίου εἴτε θὰ ὑπεχρεοῦτο τις τότε νὰ ἐκτελέσῃ βία ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ὁ δῆμιος τανῦν κατεδικάσθη νὰ ἐκτελέσῃ εἴτε ἄλλως θὰ καταργεῖτο ἡ θανατικὴ ποινὴ. Καὶ ὅταν ἐτι δι' ἡλεκτριζμοῦ ὁ κακούργος θανατῶται ὡς ἐν Ἀμερικῇ, πολλὰ δὲ πρόσωπα ὡς ὁ ἱατρὸς καὶ οἱ εἰς τὰ τοῦ ἡλεκτριζμοῦ ἐνασχολούμενοι χρησιμοποιῶνται κατὰ τὴν τῆς καταδίκης τέλεσιν, θὰ ἐθεωροῦντο ἄρα γε πάντα ταῦτα τὰ ἄτομα μετὰ φθρίκης ἢ μόνον ἐκεῖνο τὸ ἄτομον, ὅπερ στρέφει τὸ ρεῦμα ἐπὶ τοῦ καταδίκου; Καὶ ὁ κομβίου μόνον πρὸς ἐκτέλεσιν θανατικῆς ποινῆς ἀπτόμενος, καὶ ὁ ἀπολύων τὴν τῆς λαιμητόμου μάχαιραν, καὶ ὁ σύρων τὸν μοχλὸν πρὸς πτώσιν τῆς μαχαίρας ἀποβαίνει ἐξ ἴσου ὄργανον τοῦ νόμου.

Ἄλλ' ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν κ. Δεῖμπλῆ. Μεταξὺ ἄλλων ἀξιοπεριέργων ἀντικειμένων, ἅτινα εὐρίσκονται ἐν τῷ μετρίῳ αὐτοῦ οἰκίματι ὑπάρχει καὶ μικρὸν τεχνουργημα λαιμητόμου, τηρούμενον ὑπὸ ὑαλίνην θήκην. Ἐπὶ τοῦ γραφείου αὐτοῦ ὑπάρχει δευρὸν σφαιρῶν περὶ διαφόρων κατατομῶν, ὁμοῦ μετὰ τῶν σχετικῶν φωτογραφικῶν εἰκόνων. Ἐπὶ τῶν τοίχων κρέματα βάρβιτος, διότι τὸ μιστὸν τοῦτο ἄτομον εἶναι καὶ ἐξοχος, ὡς λέγεται, μουσικὸς καὶ περιπαθῶς ἀγαπᾷ τὸ μουσικὸν αὐτοῦ τοῦτο ὄργανον. Σπανίως γίνεται δεκτὸς ξένος εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Ἄν ἀνταποκριτῆς ἐφημερίδος παρουσιάσθῃ εἰς τὴν θύραν, ἡ τελευταία αὐτῆ ἀνοίγεται μετὰ πολλῆς τῆς προσοχῆς, ὅσον ἐπιτρέπει στερεὰ ἄλυσις προσηρμοσμένη ἐν αὐτῇ ἢ δὲ τοῦ ὑπνρέτου ἀπάντησις εἶναι στερεοτύπως ἡ ἐξῆς: Ὁ κύριος δὲν εἶναι ἐν τῷ οἴκῳ. Ὁ κύριος τῶν Παρισίων ζῆ βίον κοινωνικώτατον, οἷα κατὰ τὸ κοινὸν λόγιον ἡ λειτουργία ὄρολογίου. Ἐγείρεται ἐνωρίς καὶ διέρχεται τὴν πρωίαν ἀναγινώσκων ἢ παίζων τὴν βάρβιτον. Εἶτα προγευματίζει μετὰ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ καὶ κατόπιν ἐξέρχεται εἰς περίπατον ἀπὸ τοῦ βουλεβάρδου Λαβιλέτ (Boulevard La Vilette) ὅπου ἡ κατοικία αὐτοῦ εὑρεται μέχρι τῆς Ὁδοῦ Φολι-Ρενβὼλ (Rue de la Folie Regnault) εἰς τὸ ἀντίθετον ἄκρον τῆς πόλεως, ὅπου φυλάσσονται τὰ ὄργανα τῆς θανατικῆς ποινῆς. Αὐτοὶ δὲ τοιαῦτα ὑπάρχουσιν: ἡ μεγάλη Λουιζέτα, ἀποκλειστικῶς πρὸς χρῆσιν τῶν Παρισίων καὶ ἄλλη μικροτέρα χρησιμοποιούμενη τανῦν διὰ τὰς ἐπαρχίας. Ὁ Δεῖμπλῆ διέρχεται τὰς μετὰ μεσονυκτίαν ὥρας πάντοτε περιεργαζόμενος τὰς μηχανὰς ταύτας, ὅσπερ στιλβώνει ἐπανειλημμένως καὶ ἐκ νέου εἶτα καταρτίζει. Λέγεται ὅτι πολλάκις ποιεῖται δοκιμὴν τοῦ τραγουτοῦ ἔργου ὅπερ μέλλει νὰ ἐκτελεσθῇ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν αὐτοῦ, τοῦτο συμβαίνει ἐν γένει ὀλίγας πρὸ τῆς ἐκτελέσεως ἡμέρας. Πάντες οἱ βοηθοὶ βεβαίως παρίστανται κατὰ τὴν δοκιμὴν ταύτην καὶ ἕκαστος τοῦτων διαδραματίζει τὸ μέρος αὐτοῦ, ἐξαιρέσει αὐτοῦ τοῦτου τοῦ Δεῖμπλῆ, ὅστις ἐπεφυλάσσει αὐτῷ τὸ κυριώτερον πρόσωπον. Ἡ φιλανθρωπία ἀποδέχεται ὅτι πᾶσι αὐταὶ αἱ προφυλάξεις λαμβάνονται πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐλαχίστης πιθανότητος ἐπεισοδίου, δυνάμενον νὰ προκαλέσῃ καὶ ἐνὸς δευτερολέπτου ἄχρηστον πόνον εἰς τὸν κακούργον—ὅστις ἴσως, ἀφῆκε τὸ ἄθῶν αὐτοῦ θῦμα ἐπὶ ὥρας ὅλας νὰ σπαράσσεται ἐν μέσῳ τῶν ἀγωνιῶν δολοφόνου ἐπιθέσεως, πρὶν ἢ ὁ θάνατος λυτρώσῃ αὐτὸν ἀπὸ τῶν πόνων, ὑψ' οὐς διετέλει Ἄνεξαρτήτως ὅμως τῆς ιδέας ταύτης ὁ δῆμιος ἐκτιμᾷ τὴν ὑπόληψιν αὐτοῦ καὶ δὲν ἀποστέργει νὰ σκεφθῇ ὅτι ἀτύχημα τι, καίπερ μὴ εἰς ἀμέλειαν ὀφειλόμενον, ἠδύνατο πιθανῶς νὰ στοιχίσῃ αὐτῷ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ζωὴν ἐν ταῖς χερσὶ λαοῦ, ἂν ἀσυμπαθοῦντος. Ἄγνωστον ἂν δῆμιος, εἴτε τῆς λαιμητόμου εἴτε τῆς ἀγχόνης προϊστάται, δύναται νὰ συζητῆθῃ γυναικᾶ ἐξω τοῦ κύκλου αὐτοῦ· βεβαίον ἔστιν ὅμως ὅτι οἱ δῆμιοι ἐκλέγουσι τὴν τοῦ βίου αὐτῶν συντροφὸν ἐκ τοῦ τῶν δημίων κύκλου συνετῶς πάνυ, εἰ μὴ ἀναγκαίως. Ἡ σύζυγος τοῦ Δεῖμπλῆ ἦν θυγάτηρ δημίου τῆς Ἀλγερίας, κατὰ συνέπειαν δὲν συνῆψε κακὸν γάμον, ὡς ἐλέχθη. Ἐκ τοῦ γάμου τούτου δύο ἐκτίσαστο τέκνα, θυγατέρα, ἀποθανοῦσαν ἐν ἡλικίᾳ 17 ἐτῶν—τὴν ἀπώλειαν δ' αὐτῆς οὐδέποτε κατῳρθῶσεν ὁ Δεῖμπλῆ νὰ λησμονήσῃ—καὶ υἱὸν βοηθοῦντα αὐτῷ ἐν τῷ ἔργῳ. Ὑποτίθεται ὅτι ὁ Μπερζῆ, ὁ πρῶτος τῶν βοηθῶν τοῦ Δεῖμπλῆ, θὰ διαδεχθῇ τὸν νῦν «κύριον τῶν Παρισίων», ἅμα ὡς οὗτος ἀποχωρήσῃ.

Ὁ δῆμιος τῶν δουκάτων τῆς Πάρμας καὶ τῆς Πλακεντίας,

πρὸ μικροῦ ἀποθανόν, ὁ πατήρ δὲ τοῦ ὁποίου ἐξήσκει τὸ αὐτὸ ἐπάγγελμα, ἦν διάσπμος παρὰ τοῖς πτωχοῖς τῆς θυνοικίας, ἐν τῇ ἐξῆ διὰ διόροπιόν τι, ὅπερ ἐπώλει ὡς ἀντιφάρμακον κατὰ πολλῶν νοσημάτων καὶ διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὁποίου πολλὰκις κατεδικάσθη εἰς πληρωμὴν προστίμου, ἀπειληθεὶς καὶ διὰ φιλακίσεως. Ἐνῶ δὲ πρὸν προηγουμένως ἀπεδέξατο τὸ ἐπάγγελμα τοῦ βραχύνειν τὸν βίον ἀτόμων τινῶν, ἐσκέφθη πιθανῶς πρὸς ἐξίλασμον τοῦ σφάλματος αὐτοῦ ὅτι ἠδύνατο νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν παράτασιν τοῦ βίου ἄλλων, ἢ τοῦλάχιστον τὴν ἐξαπάτησιν αὐτῶν ὅτι τοιοῦτων δῆθεν ἐνεφροεῖτο προθέσεων.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς Εὐρώπης ἐξάδελφοι. — Παράδοξον θὰ φανῆ εἰς πολλοὺς τὸ ὅτι πάντα σχεδὸν τὰ ἡγεμονικά πρόσωπα τῆς Εὐρώπης εἶναι ἐξάδελφοι· πράγματι γερμανὸς γενεαλόγος παρετήρησεν ὅτι πᾶσα ἐσταυμένη κεφαλὴ τῆς Εὐρώπης (τῆς Τουρκίας φυσικῶς ἐξαιρουμένης) κατάγεται ἐκ μιᾶς τῶν δύο ἀδελφῶν, αἰτινες ἔζων πρὸ 150 ἔτων. Αἱ ἀδελφαὶ αὗται ἦσαν αἱ θυγατέρες τοῦ Λουδοβίκου Ρουδὸλφου, δουκὸς τῆς Βρουνσβίκης-Βολφενμπύτελ. Ἡ πρεσβυτέρα τῶν δύο, πριγκήπισσα Ἐλισάβετ, συνεζεύξατο τὸν αὐτοκράτορα Κάρολον τὸν ΣΤ' καὶ ἐγένετο ἡ πρόγονος πασῶν τῶν ρωμαιοκαθολικῶν βασιλευσῶν οἰκογενειῶν· ἡ νεωτέρα πάλιν, πριγκήπισσα Ἀντωνανέτα, ἦν μάμμη τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσίας Φρειδερίκου Γουλιέλμου τοῦ Β' καὶ κατὰ συνέπειαν πρόγονος πασῶν τῶν διαμαρτυρομένων βασιλικῶν οἰκογενειῶν ὡς καὶ τῶν ὀρθοδόξων ἡγεμονικῶν οἰκῶν τῆς Ρωσίας καὶ τῆς Ἑλλάδος.

Ἀνακάλυψις πλανητῶν διὰ μέσου τῆς φωτογραφίας. — Ὁ τῆς Ἀδελβέργης διδάκτωρ Βὸλφ ἀνεκάλυψε δύο μικροτέρους πλανήτας διὰ μέσου φωτογραφικῶν πλακῶν τῇ 10/22 καὶ τῇ 11/23 παρελθόντος δεκεμβρίου. Ὁ εἰς τούτων εἶναι νέος (Ἄρ. 323), ἀλλ' ὁ ἄλλος εἶναι πιθανῶς ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν Sapientia (Ἄρ. 275), ὅστις ἀπαξ μόνον παρετηρήθη ἐν ἀντιθέσει. Ἀπὸ τῆς ἀνακάλυψος τοῦ διδάκτορος Βὸλφ οἱ δύο πλανῆται ἐπετηρήθησαν ὑπὸ τοῦ διδάκτορος Παλίσα ἐν Βιέννῃ. Ἡ τέχνη τῆς τῶν ἀστέρων φωτογραφίσεως μεγάλας ἐπιτυχίας προόδους ἐν τοῖς τελευταίοις ἔτεσιν καὶ κατέστη ἤδη ἰσχυρότατον ὄργανον ἐν ταῖς ἀστρονομικαῖς ἐρευναῖς. Προσεδοκᾶτο πάντοτε ὅτι διὰ τοῦ μέσου τούτου νέοι πλανῆται θ' ἀνεκαλύπτοντο, διότι ὅταν δύο φωτογραφικαὶ εἰκόνες τοῦ αὐτοῦ τμήματος τοῦ οὐρανοῦ ληφθῶσι κατὰ διαφόρους στιγμὰς, εἴτα ἐκ συγκρίσεως πλανητικῶν τι σῶμα θὰ προέιδεν ἑαυτὸ ἐκ τῆς κινήσεως αὐτοῦ ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἀπλανεῖς ἀστέρας τοῦ τμήματος ἐκείνου, ἢ ἐὰν μία καὶ μόνη πλάξ ἐκτεθῆ ἐπὶ μακρῶν, ὁ πλανήτης διὰ τῆς κινήσεως αὐτοῦ θὰ χάραξῃ γραμμὴν τινα ἐπὶ τῆς φωτογραφικῆς πλακῶς, ἐνῶ αἱ εἰκόνες τῶν ἀστέρων θ' ἀποτελῶνται ἐκ σημείων, τοῦ τηλεσκοπίου κινουμένου διὰ μηχανῆς ὠρολογίου οὕτως ὥστε νὰ τηρῶνται οἱ ἀστέρες πάντοτε ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν φαινομενικὴν αὐτῶν περὶ τὴν γῆν κίνησιν συνεπεῖα τῆς ἡμερησίας κινήσεως τῆς γῆς.

Ἀγγελία ἐν Τοκίῳ. — Βιβλιοπώλης ἐν Τοκίῳ τῆς Ἰαπωνίας ἐδημοσίευσεν τὴν ἐξῆς ἀγγελίαν περὶ τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ καταστήματος αὐτοῦ: 1) Τιμαὶ μικραὶ ὡς ἐν τοῖς λαχείοις, 2) Βιβλία ὠραῖα ὡς πτηνὰ κελαδοῦντα, 3) Τύπος καθαρὸς ὡς κρυστάλλος, 4) Χάρτης σκληρὸς ὡς ἡ δορὰ ἐλέφαντος, 5) Οἱ πελάται ἀνευρίσκουσι τοσοῦτον εὐγενῆ πρὸς αὐτοὺς συμπεριφορὰν ἐκ μέρους τῶν ὑπαλλήλων τοῦ καταστήματος, ὅσην καὶ οἱ πελάται τῶν ἐν συναγωνισμῷ ἀτμοπλοικῶν ἐταιριῶν, 6) Εἶδη τὸσον ἄφθονα ὅσον ἐν βιβλιοθήκῃ, 7) Ἀποστολὴ τῶν ἀγοραζομένων μετὰ ταχύτητος σφαιρὰς τηλεβόλου, 8) Δέματα καταρτίζονται μετὰ προσοχῆς οἷαν ἐπιδείκνυται σύζυγος πρὸς τὸν ἀγαπητὸν σύζυγον αὐτῆς, 9) Πάντα τὰ ἐλαττώματα τῶν νέων, ὡς ὀκνηρία κλπ. θεραπεύονται διὰ συγῶν πρὸς ἡμᾶς ἐπισκέψεων, ὅτε

καὶ ἀποβαίνουσι σοβαροὶ ἄνδρες, 10) Τὰ λοιπὰ πλεονεκτήματα τοῦ ἡμετέρου καταστήματος εἶναι τοσαῦτα, ὥστε ἀδυνατεῖ ἡ γλῶσσα νὰ ἐκφράσῃ αὐτά.

Πόλις ἄγαν κοσμοπολίτις. — Ἴδου ὅποια καὶ ὅποσαι ἐθνικότητος ὑπάρχουσι ἐν Σικάγῳ, κατὰ νεωτάτην στατιστικὴν, θεωρουμένην ὡς ἀξιόπιστον: Ἀμερικανοὶ 292,463, Γερμανοὶ 384,958 Ἴρλανδοὶ 215,534, Βοημοὶ 54,209, Πολωνοὶ 52,756, Σουηδοὶ 45,867, Νορβηγοὶ 44,614, Ἀγγλοὶ 33,785, Γάλλοι 12,962, Σκωτῶτες 11,927 Ρῶσοι 9,977, Ἰταλοὶ 9,921, Δανοὶ 9,891, Καναδιανοὶ 6,989, Ὀλλανδοὶ 3,912, Οὐγγροὶ 4,827, Ρουμᾶνοι 4,350, ἐξ Οὐαλλίας 3,966, Ἑλβετοὶ 2,735, Σῆνοι 810, Ἕλληνες 698, Βέλγοι 682, Ἰάπωνες 407, Ἰσπανοὶ 297, Ἀρμένιοι 140, ἐκ τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν 37, Πορτογάλοι 34, ἐκ τῶν Σανδουικῶν νήσων 37, ἐκ τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν 28, Τοῦρκοι 18, Ἑσκιμῶσι 4, Ἰνδοὶ Σιὸν 2, ἐν ὅλῳ 1,208,883 κάτοικοι. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει ὅτι μόνον τὸ 1/4 τῆς πόλεως κατοικεῖται ὑπὸ Ἀμερικανῶν, γεννηθέντων ἐν τῇ ἐδέφει τῆς μεγάλης δημοκρατίας. Τρία τέταρτα τοῦ πληθυσμοῦ εἶναι ξένοι. Ἐκ τῶν ὅλων κατοίκων τῆς πόλεως, τῶν Ἀμερικανῶν, Ἀγγλῶν, Ἰρλανδῶν καὶ τῶν ἐξ Οὐαλλίας ὁμοῦ λαμβανόμενων ἴν' ἀποτελέσωσιν ἐν σύνολον τοῦ ἐν Σικάγῳ ἀγγλοφώνου πληθυσμοῦ, οἱ ἀγγλόφωνοι ἀποτελοῦσι πάλιν μεγάλην μειοψηφίαν.

Οἱ Ἰάπωνες μηχανικοί. — Κατὰ τὰ «Ἡμερήσια Νέα» Ἰάπων ἀνεκάλυψε μικρὸν ὄργανον, δι' οὗ νὰ ἐκτοξεύεται νέφος κονιορτοῦ καὶ νὰ τυφλόνῃ τὸν ἐχθρὸν εἰς ἀπόστασιν τεσσάρων μέτρων. Διὰ τοῦ μέσου τούτου ὁ ἐχθρὸς θ' ἀποστερηθῆται ἀπολύτως τὴν ὄρασιν καὶ θὰ μὲνῃ εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ὄργανου τούτου. Πρόδηλον ὅτι ἐν τῇ ἐφευρέσει ταύτῃ τὰ δικαιώματα τῆς ἀνθρωπότητος δὲν ἐλησμονήθησαν ἐντελῶς ὑπὸ τοῦ Ἰάπωνος, διότι ἡ κατάστασις αὕτη τῆς τυφλώσεως διαρκεῖ ἐπὶ 24 μόνον ὥρας, οἱ δὲ ὄφθαλμοὶ τοῦ ἡττηθέντος οὐδὲν ἄλλως πάσχουσι εἴτα ἐκ τοῦ μικροῦ τούτου παθήματος.

Ἀνακάλυψις ἀθροίσματος ἡλιακῶν κηλίδων. — Ὁ διευθυντής τοῦ Βατικανοῦ ἀστεροσκοπεῖο ἀνεκοινώσαντο εἰς τὸν Ρωμαῖον Παρατηρητὴν τὴν ἀνακάλυψιν μεγάλου ἀθροίσματος κηλίδων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἡλίου. Τὸ ἄθροισμα τοῦτο ἐνεφανίσθη τῇ 24/5 φεβρουαρίου ἐν τῷ χειλεὶ τοῦ δίσκου, ἐνῶ τῇ 31/12 φεβρουαρίου αἱ κηλίδες παρετηρήθησαν σχεδὸν ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ νοτίου ἡμισφαιρίου. Τὸ ὅλον ἄθροισμα ἐκτείνεται ἐπὶ τοῦ 6 λεπτῶν καὶ 15 δευτερολέπτων, ἴσον πρὸς τὸ 1/5 τῆς ὅλης ἡλιακῆς διαμέτρου. Αἱ κηλίδες ἀποτελοῦνται κυρίως ἐκ δύο μεγάλων πυρήνων, περιβαλλομένων ὑπὸ σκιάφωτος (penumbrae). Ἐκτὸς τῶν δύο πυρήνων, ὑπάρχουσι καὶ μικρότεροι καὶ 33 μικρότατοι. Διὰ τοῦ τηλεσκοπίου τὰ χεῖλη τῶν μεγάλων πυρήνων φαίνονται λίαν συνταρασσομένα, βολαὶ δὲ πυρὸς παρατηροῦνται ἐκάστοτε ἐκπεμπόμεναι ὑπ' αὐτῶν. Αἱ μεγάλα κηλίδες ἦσαν ὄραται διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ τῇ 31/12 φεβρουαρίου, παρατηρούμεναι δι' ὕελου κεκαπνισμένης. Πολλοὶ ἀνταποκριταὶ ἔγραψαν εἰς τὰ φύλλα τοῦ Λονδίνου, ἀνακοινούμενοι τὴν ἀνακάλυψιν κηλίδων ἐπὶ τῆς τοῦ ἡλίου ἐπιφανείας τῇ 31/12 φεβρουαρίου.

Ἦδη ὁ κ. Μίτσις Σμιθ, κυβερνητικὸς ἀστρονόμος ἐν Μαδράς, ἀνεέωσε, κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ ἐν Καλκούτῃ ἀνταποκριτοῦ τοῦ λονδινεῖου «Χρόνου» εἰς τὸ φύλλον αὐτοῦ διαβιβαζόμενα, τὴν ὑπὸ τοῦ ἀποθανόντος ἤδη Πόγκσον τῷ 1877 ἀναπτυχθεῖσαν τὸ πρῶτον θεωρίαν, καθ' ἣν ὑπάρχει αἰτιατικὴ σχέσις τῶν τοῦ ἡλίου κηλίδων πρὸς τὴν κατάπτωσιν βροχῆς. Οὗτος φρονεῖ ὅτι διὰ τὴν τῆς Ἰνδικῆς ἐπαρχίαν Καρνατικὴν τοῦλάχιστον ἐπῆλθεν ἐποχὴ ἀφθόνων ὑετῶν καὶ εὐνοικῶν περιστάσεων. Ἡ ὑποτιθεμένη σχέσις τῶν κηλίδων τοῦ ἡλίου πρὸς τὰς τελευταίας ἀτμοσφαιρικὰς διαταραξείας μεγάλως διηγείρει τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐν Ἀμερικῇ καὶ πολλοὶ τῶν διασημοτέρων ἀστρονόμων ἐξέφρασαν τὴν γνώμην αὐτῶν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Καὶ ὁ μὲν καθηγητῆς Ἐδγκαρ Φρισμπάυ, ὁ ἀστρονόμος τοῦ Ναυτικοῦ ἀστεροσκοπεῖο, ἐξέφρασε τὰ ἐπόμενα: «Κατὰ τὸ τέλος τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος μέγα ἄθροισμα κηλίδων παρετηρήθη ἐκτεινόμενον ἐπὶ ἐπιφανείας ἄνω τῶν 140000 μιλίων. Τὴν πρωίαν τῆς κυριακῆς περὶ τὴν 1 ὥραν ἡ μαγνητικὴ βελὸνη σφοδρῶς συνεπαράχθη, τοῦτο

δὲ ἐξηκολούθησεν ἐπὶ 36 ὥρας, κατόπιν τοῦ ὁποῦ ἐπανήλθεν εἰς τὴν προτέραν αὐτῆς κατάστασιν. Ταυτόχροτως παρατηρήθη λαμπρὸν βόρειον σέλας, φανερά δὲ θύελλαι ἐμαίνοντο καθ' ἅπασας τὰς βορείους πολιτείας ἐνῶ ἐν Νέξ Σκωτίᾳ ἀληθῆς ἐνέσκηψε τυφών. Σχέσις τοιούτων φαινομένων, οἷα τὰ ἀναφερόμενα, δὲν ἀπεδείχθη ἀπολύτως ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης, γεγονός ἐστίν ὅμως ὅτι τὰ φαινόμενα ταῦτα ἐπέρχονται ταυτόχροτως, τοῦτο δὲ φυσικῶς συνεπάγεται τὴν πεποιθήσιν ὅτι ὑπάρχει ποιός τις μετ' ἀλλήλων σύνδεσμος. "Ανευ δὲ δεδικαιολογημένης ἀμφιβολίας φρονεῖται ὅτι μεγάλη τις ἔκρηξις ἐν τῷ ἡλίῳ εἶναι ἢ ἀρχικὴ αἰτία τῶν ἐκτεταμένων διαταρᾶσεων, αἵτινες συμβαίνουσιν ἐν τῇ γῆ".

Ὁ δὲ καθηγητῆς Ρίχης, τοῦ ἀστεροσκοπεῖου τοῦ τῆς Κολομβίας γυμνασίου, ἀναφέρει ὅτι τανῦν ὑπάρχουσιν ἐν τῷ ἡλίῳ δύο μέγιστα ἀθροίσματα κηλίδων. «Ἐν τῶν ἀθροισμάτων τούτων εὑρηται ἐν τῷ νοτίῳ ἡμισφαιρίῳ καὶ ἄρχεται ἐξαφανιζόμενον ἕνεκα τῆς περιστροφῆς τοῦ ἡλίου περὶ τὸν ἄξονα αὐτοῦ. Τὸ ἕτερον εὑρηται ἐν τῷ βορείῳ ἡμισφαιρίῳ, ἐκτεινόμενον ἐν εὐθείᾳ γραμμῇ ἀπὸ τοῦ ἀνατολικοῦ τμήματος μέχρι τοῦ κεντρικοῦ μεσημβρινοῦ τοῦ πλανήτου. Ὅτι δὲ ὑπάρχει σχέσις τις τῆς γήινης μαγνητικῆς διαταρᾶσεως καὶ τῆς ἀναπτύξεως ἡλιακῆς ἐνεργείας ἀποδείκνυται ὑπὸ παρατηρήσεων, γενομένων ὑπὸ τοῦ Γέγκ καὶ λοιπῶν.

Ὁ ἐν Μοντρεάλ καθηγητῆς Γουώλταρ Σμιθ πιστεύει ὅτι τὸ ἀνατολικὸν ἄθροισμα τῶν ἐπὶ τοῦ ἡλίου κηλίδων σχετίζεται πρὸς τὰς ἐπὶ τῆς γῆς ἐπερχόμενας διαταρᾶσεις, διότι συχνάκις παρατηρήθη ὅτι ὅταν ἐν μέγα ἄθροισμα κινῆται ἐν γραμμῇ περὶ τὸ ἀνατολικὸν χεῖλος συμβαίνουσιν ἐνταῦθα θύελλαι καὶ ἐμφανίζεται βόρειον σέλας. Τὰ παρὰ τοῦτο φαινόμενα τὰς ἡλιακὰς θύελλας φαινόμενα εἶναι ἢ βιαία ἐπέλευσις μεγάλης θερμότητος καὶ ὀριμῆς ψύχους. Ὁ καθηγητῆς Σμιθ προβλέπει ζῆρὸν καὶ δροσερὸν ἔαρ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ τῇ βορείῳ Εὐρώπῃ. Φρονεῖ δὲ ὅτι, ἐάν ἡ τοῦ ἡλίου ἐνέργεια ἐξακολουθήσῃ, μεγάλαί θύελλαι συχνάκις θὰ ἐνσκήψωσι κατὰ τὰ ἔτη 1893 καὶ 1894.

ΑΝΑ ΤΗΝ ΕΠΙ ΤΑΔΕ ΑΣΙΑΝ

ΑΠΟ ΤΣΑΝΛΗ ΕΙΣ ΤΕΧΕΡΑΝΗΝ.

Ἀπὸ Βιτλῆς εἰς Μοδοῦλν.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν).

Ἐν Μοσοῦλῃ τῇ 31]19 φεβρουαρίου 1891.

Ἡ θελκτικὴ Βιτλῆς κεῖται ἐν τῇ διασταυρώσει τεσσάρων στενῶν κοιλάδων πρὸς ΝΑ τῆς λίμνης τοῦ Βάν. Ἐν μέσῳ πυκνῶν δένδρων, ἐν τῷ μεταξύ τῶν ἀποτόμων βράχων, ἀφ' ὧν καταπίπτουσιν οἱ θορυβῶδεις καὶ διαυγεῖς καταρράχται, ἐξαπλοῦ αὕτη τοὺς κήπους καὶ περιθόλους αὐτῆς ἐπὶ τῶν κλιτύων τῶν περικυκλούντων αὐτὴν ὑψηλῶν ὄρεων. Ἐν τῷ βᾶθει τῆς κυρίας κοιλάδος τὸ ποτάμιον Βιτλῆς-τσάι κυλεῖ ἐπὶ βαθείας βραχώδους κοίτης τὰ ὕδατα αὐτοῦ, ἅπερ χύνονται εἰς τὸ Βοτάν-σοῦ. Ξύλιναί τινες γέφυραι ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν καὶ ἔναι λίθιναι τοιαῦται συνενοῦσι τὰς ὄχθας, ἅσπερ ἐν μέρει κοσμοῦσιν ἰτέαι καὶ αἰγίριοι. Οἱ μεγάλοι τῶν μιναρῶδων πύργοι δεσπόζουσι διὰ τοῦ ὕψους αὐτῶν τῶν διαφόρων τῆς πόλεως συνοικιῶν καὶ αἱ οἰκίαι, ἐγγηγεμέναι ἐπὶ τῶν μαλλίων ἀπορρώγων κορυφῶν βράχων ἢ ἐν τοῖς κοιλώμασι τῶν στενωτέρων ραχῶδων, καθιστῶσι τὴν πόλιν γραφικωτάτην. Αἱ οἰκίαι, ἐκ φαίτου ψοδομημέναι ἀπαλοῦ λίθου καὶ τετραγῶνοι τὸ σχῆμα, στεγάζονται ὑπὸ ἐπιπέδων στεγῶν, ἐν αἷς τὸ θέρος οἱ κάτοικοι διέρχονται μέρος τῆς ἡμέρας καὶ ὀλόκληρον τὴν νύκτα. Ὑπεράνω ἐκάστης θύρας κέραις κριοῦ

εἶναι ἐντετελιγμένον συνωδᾶ τῷ ἀρχαίῳ κουρδικῷ ἔθιμῳ. Ἐν τῷ κέντρῳ τῆς πόλεως καὶ τῷ χθαμαλωτέρῳ αὐτῆς μέρει ἐπὶ ὑπερμεγέθους ὄγκου βασιλικοῦ εὐρίσκονται εἰσέτι τὰ σπουδαῖα λείψανα φρουρίου. Ἡ ἀκρόπολις αὕτη, ἢ παχῆα ἔχουσα τείχη μετ' ὑψηλῶν πύργων, ἰδρῦθη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου κατὰ τὴν ἐπιχώριον παράδοσιν· ἀλλ' ἢ παράδοσις αὕτη συχνάκις ἐπαναλαμβάνεται ἐν τοῖς μέρεσι τούτοις, διότι καὶ τὸ μικρότατον φρούριον καὶ τὸ ἐλάχιστον εἰρήπιον ἀποδίδονται εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ μακεδόνα κατακτητοῦ. Ἐπὶ τοῦ τὴν βᾶσιν τῆς ἀκροπόλεως ἀποτελοῦντος βράχου ὑπάρχει ἐπιγραφή ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἀραβικῇ, μὴ ἐξηγηθεῖσα εἰσέτι, οὐδὲ ἀντιγραφεῖσα πανομοιότυπος. καθότι, εἰς ὕψος εὐρισκομένην, δύναται τις νὰ ἀντιγράψῃ μόνον ἐγείρων δαπανηρὸν ἰκρίωμα. Ἐκτὸς ἀρχαίων τινῶν τεμενῶν, ὧν αἱ ἔγγυφοι θύραι φέρουσιν ἐπιγραφὰς ὑπερβεν αὐτῶν καὶ ἀρχαίας τινὸς θεολογικῆς σχολῆς, ἐπὶ ὑψώματος κειμένης καὶ χρησιμευούσης τανῦν ὡς ἐνδιαίτημα ἐνίων μαλλᾶδων, ἢ Βιτλῆς ἢ Βεδλῆς, ὡς οἱ Ἀραβες λέγουσιν, οὐδὲν ἄλλο ἀξιοσημεῖον περιλαμβάνει μνημεῖον. Ἡ Βιτλῆς εἶναι θερινὴ πόλις· τὰ θελκτικὰ τόπια δὲν εἶναι σπάνια ἐν τοῖς πέριξ, ἐν εἶδει δὲ περιπάτου μεταβάνει τις εἰς τὰς ἐν τῇ κοιλάδι πολυαριθμούς μεταλλικὰς πηγὰς. Τὸν χειμῶνα ὅμως ἢ χιῶν ἀναστέλλει πᾶσαν σχεδὸν συγκοινωνίαν· ἢ μεταφορὰ ἐμπορευμάτων, ταξιδιωτῶν καὶ λοιπῶν τελεῖται τότε δι' ἐλκύνθρων, ὠθουμένων ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς μεταβιβάσεως ἐλάχιστα στοιχεῖται· πληθρύνονται δηλ. περὶ τὰ 5 γρ. διὰ διάστημα 10 ὡρῶν. Τὸ κατὰ μέσον ὄρον ἡμερομίσθιον τῶν ἐργατῶν ἐν Βιτλῆς εἶναι τρία γρόσια καθ' ἡμέραν· τοιοῦτοτρόπως τὰ κοσμήματα καὶ ἀργυρᾶ καλλιτεχνήματα, ἅτινα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ κατασκευάζονται πωλοῦνται, εἰς τιμὴν μόλις ἀνωτέραν τῆς ἀξίας τοῦ μετάλλου. Αἱ συναλλαγᾶί ὅμως εἰσι περιωρισμέναι, ἕνεκα δὲ τῶν δυσχερειῶν τῆς ὁδοῦ αἱ ἐκ τῆς πεδιάδος ἐρχόμεναί συνοδαί προτιμῶσι τὴν τῆς Διαρθεκίρης ὁδόν. Ἡ βιομηχανία περιορίζεται εἰς τὴν κατεργασίαν τοῦ ἀργύρου καὶ τὴν κατασκευὴν καὶ τὸν χρωματισμὸν ἐνίων χονδροειδῶν ὑφασμάτων. Αἱ στεναὶ ἀγοραὶ μικρὰν παρουσιάζουσι ζωηρότητα κατὰ τὸν χειμῶνα ἰδίᾳ. Τὸ ἐν Βιτλῆς ποτάμιον μεγάλως συντελεῖ εἰς τὸν τῆς πόλεως καθαρισμὸν, οἱ δὲ κύνας δὲν εἶναι πολυαριθμοὶ ἐν ταύτῃ, διότι ὀλίγοι διαφεύγουσι τὴν πείναν τῶν λύκων, οἵτινες τὸν χειμῶνα εἰσδύουσι τὴν νύκτα μέχρι τοῦ κέντρου τῆς πόλεως. Ὁ πληθυσμὸς τῆς πόλεως ταύτης ὑπολογίζεται εἰς 30000 περίπου. Ἀνεξαρτήτως οἰκογενειῶν τινῶν προσηλυτισθεισῶν εἰς τὸν προτεσταντισμὸν ὑπὸ τῶν ἀμερικανῶν ἰεραποστόλων ὑπάρχουσιν ἐν τοῖς πέριξ διάφοροι θρησκευτικαὶ κοινότητες. Τῇ 15/27 παρὰ τὴν πίπτουσαν χιῶνα ἀνεχωρήσαμεν ἐκ τῆς πόλεως. Πολλοὶ ὑπάρχουσι σιδηροὺχοι πηγαί· περιετέρω εὑρηται καὶ ἀλκαλικαὶ πηγαί, ὧν μία, περιβαλλομένη ὑπὸ τοῖχου, ἔχει δεξαμενὴν, ἣν πολλοὶ χρησιμοποιοῦσιν εἰς λουτρά. Παρὰ τὸ χωρίον Τερκένδ ἢ ὁδὸς διέρχεται διὰ μέσου κολοσιαίων βραχώδους ὄγκου, ὑπερκειμένου βαθέος χάσματος. Τὸ ἄνοιγμα δὲ δέ, οὐ διέρχεται ἢ ὁδός, καλούμενον δ ε λ ι κ λ ἡ-τ-α-ς (διατετρημένος βράχος) ἐγένετο, κατὰ τὴν παρὰ τοῖς χωρικοῖς ἐπικρατοῦσαν παράδοσιν ὑπὸ τῆς μαγείας ἰσχυρᾶς νύμφης. Ἄλλοι ἀποδίδουσι τοῦτο εἰς τὴν Σεμράμιδα. Μετὰ μικρὸν ἢ κοιλὰς στενοῦται, τὰ ὑπὸ ὀρυῶν κεκαλυμμένα ὄρη καθίστανται ὑψηλότερα καὶ ἐπιβλητικώτερα καὶ ἐν τῷ βᾶθει τὰ ὕδατα τοῦ Βιτλῆς-Τσάι, παραποτάμιου τοῦ Βοτάν, κυλιόνται ἐν μέσῳ βράχων, οὗσπερ καλύπτουσι δι' ἄφρου.

Ἡ νύξ εἶχε καταλάβει ἤδη ἡμᾶς, ἢ ὁδὸς ἀπώλετο ἐν τῷ σκότει καὶ ἐπροχωροῦμεν βραδύτατα, ὅτε παρατηρήσαμεν ἀσθενὲς καὶ ὑποτρέμον φῶς· τοῦτο προήρχετο ἐκ χανίου, ἀπομεινωμένου ἀσύλου συνοδιῶν καὶ ταξιδιωτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ κοιλάδι. Αὐτόθι εὑρηται καὶ σταθμὸς χωροφυλάκων. Τῇ πρώτῃ τῆς ἐπιούσης, καταλιπόντες τὸ ποτάμιον, ἤρξάμεθα ἀνερχόμενοι τὸ ὄρος· ὅτε ἀφικόμεθα εἰς τὸν λαιμὸν Καλέμ ὕψους 1450 μέτρων περίπου, ὁ ἄνεμος ἔπνεεν ὡς ἐν θελλάῃ· τὸ ψῦχος εἶχε παραλύσει ἡμᾶς, πᾶν ἔχνος ὁδοῦ εἶχεν· ἐκλίπει καὶ οἱ ἔπποι ἴρνουστο νὰ προχωρήσωσι· μετὰ πολλῶν κόπων, διελθόντες τὸν λαιμὸν ἐκεῖνον, εἶδομεν τὰς μὲν κορυφὰς τῶν ὄρεων καλυπτομένας εἰσέτι ὑπὸ τῆς λευκῆς χιῶνος, τὰς κοιλάδας ὅμως ζωηρῶς κεχρωματισμένας διὰ φαίτων, πρασίμων καὶ ἐρυθρῶν χρωμάτων. Ἄλλ' ἢ πυκνὴ καὶ κολλητικὴ ἰλύς νέαν ἀπέτελεσε δι' ἡμᾶς δοκιμασίαν διότι μεγάλας προὔκαλεσε δυσχερείας εἰς τὰ φορτηγὰ ἡμῶν ζῶα καὶ ἐπεισόδια εἰς τὴν ἡμετέραν συνοδίαν.

Τὴν ἐπιούσαν, μετὰ τετράωρον πορείαν, εἶδμεν μακρόθεν τὴν πόλιν Σεῦρδ μετὰ τῶν λευκῶν αὐτῆς οἰκιῶν, τὸ σχῆμα τῶν ὁποίων ἀναμιμνήσκει τὰς ἀσσυριανὰς οἰκοδομὰς, τῶν μιναρῶν, τῶν ἀψιδωτῶν αὐτῆς πυλῶν κτλ. Ἡ Σεῦρδ εἶναι ἀραβικὴ πόλις, φαειρότερα δὲ καὶ μᾶλλον γελόεσσα ἢ αἱ ἀρμενικαί· ψοδομημένη, καθὰ λέγεται, ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς ἀρχαίας Τιγρανοκέρτης, ἐκτείνεται ἐπὶ τοῦ ἄκρου πεδιάδος, τὸ ἔδαφος τῆς ὁποίας εἶχεν ἀναστραφῆ ὑπὸ τοῦ ἀρότρου. Ἡ Σεῦρδ ἔχει περὶ τὰς 15,000 κατοίκων. Ἐν αὐτῇ ὀμιλεῖται ἡ ἀραβικὴ ὡς καὶ ἐν τισὶ περὶ ταύτην ἄλλαις πόλεσιν· αἱ οἰκίαι, ἰδρῶμεναι δι' εἶδους τινὸς πηλοῦ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, ἐπὶ βραχὺν διατηροῦνται χρόνον. Τὸ κλίμα τῆς Σεῦρδ εἶναι ὑγιεινὸν καὶ συγκεκριασμένον· ὁ χειμὼν, χιονώδης ἐπὶ τῶν ὄρεων, εἶναι γλυκύς ἐν τοῖς πεδίοις· τὸ θέρος ὅμως εἶναι θερμότερον αὐτοῖσι, πολλοὶ δ' ἀποχωροῦντες τῆς πόλεως καὶ τῶν χωρίων μεταβαίνουν εἰς τὰ ὄρη. Τὸ ἔαρ εἶναι πρῶτον, πρὶν δ' ἢ ἔτι ἀναλυθῶσιν αἱ ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὄρων χιόνες τὰ δένδρα τῆς κοιλάδος ἀνοῦσιν. Ἡ γῆ εἶναι τοσοῦτον γόνιμος ἐν τισὶ μέρεσιν ὥστε δύο ἢ τρεῖς τελοῦνται ἐσοδεῖναι κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, τὰ δὲ ποικίλα αὐτῆς προϊόντα ἀρίστης εἶναι ποιότητος. Δάση δρυὸς παρέχουσι κηκίδας, ἐξαγομῆνας εἰς τὸ ἔξωτερόν, φύλλα, ἅτινα τρώγουσι τὰ κτήνη καὶ δροσβαλάνους, χρησιμοποιουμένας ἐν καιρῷ σιτοδείας ὡς τροφῇ τοῖς κατοίκοις. Πτωχοὶ τινες μάλιστα ἀποκλειστικῆν ἔχουσι τοῦτο τροφήν. Ἐν τῷ σαντζακίῳ, ὅπου κρατῆρες τινὲς καπνίζουσι εἰσέτι, ὑπάρχουσι πολλαὶ θερμαὶ πηγαὶ καὶ ὕρχεα. Τὰ κυριώτερα βιομηχανικὰ προϊόντα εἶναι πιλῆματα (κεσεδέες), βαμβακερὰ καὶ ἐκ τριχῶς αἰγῶς ὑφάσματα, γυναικεῖα κοσμήματα, κοπτερὰ ὄπλα καὶ διάκοσμοι τῶν ἐγχειριδίων. Ὁ πληθυσμὸς δύναται νὰ διαιρεθῆ εἰς δύο τάξεις· εἰς τὴν τῶν εὐγενῶν, οὗς καλοῦσιν Ἀσῆρ καὶ εἰς τοὺς ὑποτελεῖς. Ὀλόκληρος ἡ διοίκησις (σαντζάκ) περιλαμβάνει 30,000 Ἀρμενίους, 40,000 Ἀσσυρίους ἢ Ἰακωβίτας, καλουμένους φελλάχους, καὶ 8,000 ἄλλους. Ἀναπαυθέντες ἐπὶ δύο ἡμέρας ἐστράφημεν πρὸς Ν. Εἰς ἀπόστασιν τινα ἀπὸ τοῦ Σεῦρδ κατήλθομεν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Βοθάν-Σοῦ, οὐτινος ἡ κυριώτερα πηγὴ εὔρηται παρὰ τὴν μονὴν Χοκισδάγκ (μονὴ τῶν ψυχῶν) καὶ οὗ τὸ ὕδωρ θεωρεῖται ὑπὸ τῶν Ἀρμενίων ὡς ἡγιασμένον. Οὗτός ἐστιν ὁ ἀνατολικὸς Τίγρης, μετὰ τῶν πρασίνων αὐτοῦ ὀδῶν ἐν τῇ θέσει δὲ, καθ' ἣν ἡγγίσσαμεν αὐτῷ, τὸ πλάτος αὐτοῦ ἦτο 30—40 μέτρων καὶ ἔρρεεν ἐν γραφικῇ κοιλάδι ἐξ ὑψηλῶν βράχων. Τῇ ἐπιούσῃ ἐν τῇ συμβολῇ τοῦ Βοθάν καὶ τοῦ Τίγρητος, παρὰ τὸ χωρίον Τίλ, παρετηρήσαμεν τὰ πρῶτα κελῆ· ταῦτά εἰσι σχεδία, κατασκευασμένα ἐκ κορυμῶν δένδρων συνδεδεμένων πρὸς ἀλλήλους καὶ ὑποστηριζομένων ὑπὸ ἀσκῶν ἐκ δερμάτων προβάτου ἢ αἰγῶς, πεπληρωμένων δ' ἀέρος καὶ ἠλειμμένων δι' ὑγροπίσης. Ταύτας τὰς σχεδίας ἀφίνοσι νὰ παρασύρῶνται ὑπὸ τοῦ ρεύματος, περιοριζόμενοι μόνον εἰς τὸ διευθύνειν αὐτὰς διὰ κοντῶν ἢ καὶ χονδροειδῶν κοπῶν. Αἱ σχεδία αὗται πλεύουσιν εἰς Μοσούλην καὶ Βαγδάτην, ἐκεῖ δὲ ὁ κάτοχος αὐτῶν (κελλεκετζή) πωλεῖ τὰ ξύλα, φορτόνι ἐπὶ τοῦ ὄνου αὐτοῦ τοὺς ἀκούς, ἀφαιρουμένου τοῦ ἐν αὐτοῖς ἀέρος, καὶ ἐπιστρέφει διὰ ξηρᾶς εἰς τὸν τόπον ἐξ οὗ προήρχετο.

Οὐ μόνον παρὰ τῷ Ἡροδότῳ πληρέστατα ἀπεικονίζονται αἱ σχεδία· αὗται ὅφ' ἦν μορφήν καὶ νῦν εἰς τὰ ὄματα ἡμῶν ὑποπίπτουσιν, ἀλλὰ καὶ εἰκὼν αὐτῶν ἀνευρέθη ἐγκεχαραγμένη ἐπὶ τῶν ἡρειπωμένων τοίχων τοῦ ἀνακτόρου τῆς Νινευί. Τοῦτο ἀποδείκνυσι τὴν μικρὰν μεταβολήν, ἣν ὁ χρόνος ἐν τοῖς ἡβασὶ καὶ ταῖς συνθηγαῖς τῶν χωρῶν τούτων συνεπάγεται, χωρῶν, ἐν αἷς οἱ πατριάρχαι τοῦ πάλαι θὰ ἔζων ἀναμφιβόλως ἐν τῷ ὅσῳ καὶ σήμερον. Ἀπὸ Διαρβεκίρης εἰς Βαγδάτην οὐδὲν ἄλλο εἶδος ναυσιπλοίας ὑπάρχει ἐν τῷ Τίγρητι· ἐκτὸς τοῦ διὰ σχεδίων· κατὰ τὴν διαύσιν τῶν χιόνων καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν βροχῶν τὰ πληῶδη ὕδατα τοῦ ποταμοῦ ταχέως ὡς βέλους παρασύρουσι τὰς σχεδίας ταύτας μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος. Κουρδικὰ χωρία παρατάσσονται κατὰ μῆκος τοῦ ποταμοῦ καὶ σωροὶ λίθων δεικνύσι πολλὰ χού τὰς θέσεις, ἐν αἷς ἦσαν ἀνεξηγημένα τὰ χωρία, ἅτινα ἐξηφανίσθησαν ἤδη. Εἶδμεν μάλιστα καὶ τὰ λείψανα ἀληθοῦς πόλεως τῆς Δεολιγκῦ-Βοτάν. Αἱ ὄχθαι ἐν τῷ τμήματι τούτῳ εἰσὶν ἀπόκρημνοι μετὰ πολλῶν φυσικῶν ἄντρων, χρησιμοποιουμένων ὡς κατοικιῶν ὑπὸ τῶν ποιμένων. Τριάκοντα χιλιόμετρα κατωτέρω τοῦ Τέλ, κατελίπομεν

τὸν Τίγρη. ἵνα συντάμωμεν τὴν ὁδὸν διὰ μέσου τῶν ὄρων καὶ μόνον τὴν νύκτα ἀφικόμεθα εἰς τὸ ὄροπέδιον, ἐν τῷ κουρδικῷ χωρίῳ Ἰσγκεντίς-Μπι (λευκὸν σπήλαιον). Διαβάντες πολλὰς πεδιάδας μετὰ φυτειῶν βάμβακος ἀφικόμεθα μετὰ πεντάωρον πορείαν εἰς Φενέκ, ὠραῖον κουρδικὸν χωρίον, κείμενον εἰς χιλιόμετρον ἀπὸ τοῦ Τίγρητος ἐν τῷ βᾶθει στενοῦ, ἀφ' οὗ ῥεεῖ ἐν μέσῳ θαφῶν τὸ διαυγὲς ὕδωρ μικροῦ χειμάρρου. Αἱ οἰκίαι τοῦ Φενέκ εἰσὶν ἐσκαμμένα ἐν τῷ βράχῳ καὶ ἐκτείνονται γραφικώτατα. Τὸ Φενέκ φημιζεται διὰ τὰ ρόδια αὐτοῦ. Τὴν πρῶταν, ἀναχωρήσαντες ἐκ τοῦ χωρίου καὶ ἀφοῦ ἀπητητήσαμεν τὰ λείψανα ἀκροπόλεως, διέβημεν ἐκ τῶν ἀβασῶν τὸν παραπόταμον τοῦ Τίγρητος Σὸρ-Δερεσί, ὅστις ἀποτελεῖ τὰ ὄρια τῶν πόλεων Βιτλὶς καὶ Διαρβεκίρης. Ὁ Σὸρ-Δερεσί ἀρδεύει γόνιμον πεδιάδα, πεφυτευμένην ἐξ ὑπερφυάνων ἐλατῶν, παραγουσῶν ἐξαιρετόν ἔλαιον. Πλουσία ἡ χώρα καὶ πολυάριθμα τὰ ποικιλόχρωμα πτηνά. Διελθόντες τὴν Μαντουρίαν ἀφικόμεθα εἰς Δζεζιρέ-ἱμπν-Ὀμαρ, ἐκτισμένην ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Τίγρητος. Ἡ Δζεζιρέ-ἱμπν-Ὀμαρ (νῆσος τοῦ υἱοῦ τοῦ Ὀμαρ), καλεῖται Δζεζιρέ ἢ κουρδικῆ. Ἔστι δὲ ἀρχαία πόλις σήμερον ἡμιηρειπωμένη, μὴ δυναθεῖσα ποτὲ ν' ἀνακύβῃ ὀλοσχερῶς ἐκ τῆς καταστροφῆς, ἣν ὑπέστη τῷ 1836. Ἡ Δζεζιρέ περιορίζεται πρὸς Α μὲν ὑπὸ τοῦ Τίγρητος, πρὸς Ν δὲ ὑπὸ παραποτάμου, ζευχθέντος διὰ γεφύρας ὑπὸ τῶν Ἀτῶ βέη, καθὰ λέγεται· ἐπὶ τοῦ Τίγρητος εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς χιλιομέτρου κάτω τῆς πόλεως φαίνονται τὰ λείψανα ἐτέρας γεφύρας, κατασκευασθείσης, καθὰ λέγεται, ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Σασσανιδῶν. Μία μόνη ἀψὶς ἴσταται εἰσέτι· ἕκαστος τῶν λίθων φέρει σημεῖον διὰ σφηνοειδοῦς γραφῆς· ἐν τῇ βάσει τῆς ἀψίδος καὶ πῆριξ στήλης εὔρηται 8 ἀνάγλυφα παριστῶντα τὰ σημεῖα τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου, ὧν τὸ ὄνομα εὔρηται γεγραμμένον κατωτέρω δι' ἀραβικῶν χαρακτήρων. Τανῦν ἡ συγκοινωνία τῆς Δζεζιρέ μετὰ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τελεῖται διὰ λυμῶν ἢ διὰ γεφύρας ἐκ σκαφῶν, τιθεμένων ἐν τοῖς ἀβαθείσιν ὕδασι. Ἡ πόλις περιβαλλομένη ὑπὸ ἀρχαίου τείχους, φέροντος ἀραβικὰς ἐπιγραφὰς ἔχει στενάς καὶ σκοιῖας ὁδοὺς· αἱ οἰκίαι ψοδομημέναι διὰ φαιοῦ λίθου, τοῦ καλουμένου τῆς Μοσούλης, πολὺ ἀπέχουσι τῆς γελοῦσσης ἀπόψεως τῶν τοῦ Σεῦρδ. Οὐδεμία οἰκοδομὴ εἶναι ἀξία μνείας, ἐξαιρέσει τῆς πύλης τοῦ χαλδαϊκοῦ ναοῦ, ἀνερχομένου εἰς τὸν ΙΔ' αἰῶνα. Ὁ ἄλλο τε εἰς 15000 κατοίκους ἀνερχόμενος πληθυσμὸς ἀριθμεῖ τανῦν μόλις 5—6000 κατοίκων, ἐν οἷς καὶ περὶ τὰς 100 χριστιανικὰς οἰκογένειαι, Χαλδαίων, Σύρων καὶ Ἰακωβιτῶν. Αἱ τῶν τελευταίων τούτων εἰσὶ πολυπληθέστεραι οὐχὲν ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ πόλει, ἀλλ' ἐν τῷ περικυκλοῦντι αὐτὴν Δζεμπέλ-Τοῦρ. Τὰ κυριώτερα κέντρα αὐτῶν εὔρισκονται ἐν Ἀζέκ καὶ ἐν Μεδρέκτ, ὃ δὲ πατριάρχης αὐτῶν ἐδρεῖ ἐν Μαρδένῃ. Οὗτοι καλοῦνται καὶ εὐτυχιανοὶ Σύροι, ἅτε φυλάσσοντες τὰ δόγματα τοῦ μίαν φύσιν ἐν τῷ Χριστῷ ἀναγνωρίζοντος Εὐτυχοῦς. Οἱ Εὐτυχιανοὶ ἀνέρχονται τανῦν εἰς 150—200 χιλιάδας, πᾶσαι δὲ αἱ προσπάθειαι τῶν καθολικῶν καὶ διαμαρτυρομένων ἱεραποστόλων κατατείνουσιν εἰς προσηλυτισμὸν αὐτῶν. Περὶ τὸ 1646 ὁ ἁγ. Ἐφραίμ, ὁ τάφος τοῦ ὁποίου εὔρηται ἐν Ὀρφα, τῇ ἀρχαίᾳ Ἐδέσση, ἔσπειρε τὴν διχόνοιαν καὶ οὕτω κατηρτίσθη ἡ τάξις τῶν Σύρων καθολικῶν, οἵτινες, καίπερ ἀναγνωρίσαντες τὴν τοῦ πάπα ἀρχὴν καὶ τὰ κυριώτερα δόγματα τῆς λατινικῆς Ἐκκλησίας, διετήρησαν πολλὰς τῶν ἀρχαίων θρησκευτικῶν αὐτῶν συνθηγαῖων. Τανῦν ἀνέρχονται εἰς 60,000· ὁ πατριάρχης αὐτῶν ἐδρεῖ ἐν τῷ Λιθάνῳ. Πανταχοῦ τοῦ ἀρχαίου τούτου ἐδάφους ἱεραὶ ἀναμνήσεις συνδέονται μετ' αὐτοῦ· ὀλίγα μόνον ὄρη, ρυακία, λίμναι καὶ σπήλαια ὑπάρχουσι, στερούμενα θρησκευτικῶν παραδόσεων. Ἐντεῦθεν μάλιστα παρατηρεῖται πρὸς Α. τῆς Δζεζιρέ τὸ ὄρος Ζουδῆ, ὄρος τῶν Κούρδων, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κατὰ τὴν τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν ἰθαγενῶν γνώμην, ἔσθη ἡ κιβωτὸς τοῦ Νῶε. Ἐκ τῶν νοτίων μερῶν προερχομένη ἐκεῖ μᾶλλον θὰ ἔσθη προφανῶς παρὰ ἐπὶ τοῦ Ἀραράτ ἢ τοῦ Σιπάν, ὅπερ, κατὰ τὰ ὑπὸ τῶν Ἀρμενίων λεγόμενα, εἶναι τὸ ὄρος ἐπὶ τοῦ ὁποίου μικροῦ δεινῆ ἢ κιβωτὸς θὰ ἴστατο. Ἄλλως, λέγουσιν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ὑποστήριξιν τῆς θεωρίας αὐτῶν, ἡ Βίβλος, περὶ τοῦ γεγονότος τούτου λόγον ποιουμένη, δὲν μνημονεύει ταύτης μᾶλλον ἢ ἐκείνης τῆς κορυφῆς ὄρους, ἀλλ' ἀπλῶς παρατίθησιν ὅτι ἡ κιβωτὸς ἐφέρετο πρὸς τὰ ὑψηλότερα ὄρη τῆς χώρας ἐκείνης.

Τὸ κλίμα τῆς Δζεζιρέ δὲν εἶναι τόσον ὑγιεινόν, διότι τὰ ἐκ τῆς ὑ-

περεχειλίσσεως τοῦ Τίγρητος προκαλούμενα ἔλη, γεννωσι διαλείποντας πυρετούς. Τῇ 25/6 φεβρουαρίου ἀνεχωρήσαμεν ἐκ τῆς Δζεζιρέ καὶ ἐκ νέου τὸν Τίγρητα διέβημεν διὰ λέμβου. Ἐπὶ τῆς κατωφεροῦς ὄχθης ἐκάθητο χωρικοί τινες ἄνδρες καὶ γυναῖκες φορητὰ ζῶα ἔβασκον ἐν τοῖς πέριξ. Σήμερον ἡ ὁδὸς εἶναι εὐκολός. Ὁ Τίγρης καὶ ὁρσειραὶ ἀποτελοῦσι ζώνην ἐν τῇ πεδιάδι, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑφῴνται τῆδε κάκεισε λοφίσκοι τεγνητοὶ τὸ πλεῖστον, ἐφ' ὧν εὐρηναὶ ἰδρυμένα τὰ χωρία. Ἐν τῷ χαλδαϊκῷ χωρίῳ Τακιάν, ὅπου αἱ οἰκίαι εἶναι ἐκτισμέναι διὰ πλίνθων, ἐξηραμένων εἰς τὸν ἥλιον, ἐσταθμεύσαμεν· οἱ κάτοικοι ἤγον ἐορτὴν διότι ἦτο ἡ ἑβδομάς τῶν ἀπόκρων, ἀλλὰ τοῦτο δὲν παρακαλύει τοὺς γενναίους τούτους νὰ ἐτοιμάσωσιν ἡμῖν θάλαμον καὶ δεῖπνον. Ἐν τοῖς πρόποσι τοῦ χωρίου ἦσαν ἐστημέναι σκηναὶ τινες. Αἱ σκηναὶ αὐταὶ ἦσαν κατηρτισμέναι διὰ δονάκων, πεφτυμένων πλησίον ἀλλήλων, ὕψους ἐνὸς μέτρου, ἐξαίρεσι τοῦ ἐμπροσθίου τμημάτος, ὅπου οἱ δόνακες, δλόκληροι διατηρούμενοι κινουσι κατὰ τὴν τοῦ ἀνέμου πνοὴν τὴν ἐλαφρὰν αὐτῶν κορυφὴν. Φαῖον ὕψωμα, κατεσκευασμένον ἐκ τριγῶν καμῆλου χρησιμεύει ὡς ὄροφῇ τῆς ἀθλίης ταύτης κατοικίας. Ἐκ πρώτης ὄψεως οἱ κάτοικοι ἐφάνησαν ἡμῖν ὡς Τσίγγανοι, δὲν ἦσαν ὅμως τοιοῦτοι· αἱ γυναῖκες δὲν φέρουσι πέπλον ἐπὶ τοῦ προσώπου, ἔχουσι δὲ κεχρωματισμένα τὸ μέτωπον, τὰς παρειὰς καὶ τὸν πύγωνα καὶ φέρουσι πρὸς τούτοις σημεῖα ἐπὶ τῶν ποδῶν, τῶν βραχιόνων καὶ ἐπὶ τοῦ στήθους. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας συνηγήσαμεν ἑτέρους τινὰς ἡμίλους τοιοῦτων σκηνῶν, ἐστημένων παρὰ τοῖς χωρίοις· εἶτα ἐπετεκμήθημεν κατασκηνώσιν τινα, ἀπομεμονωμένην ἐν τῷ μέσῳ τῆς πεδιάδος καὶ ἀποτελουμένην ἐκ πεντεκαίδεκα περίπου σκηνῶν, παρὰ τὴν ἀποστροφὴν τοῦ παρ' ἡμῖν χωροφύλακος πρὸς τοὺς δι' αὐτὸν ἀκαθάτους τούτους ἀνθρώπους. Ἀφιπεύσαντες, ἐστήσαμεν τὴν ἡμετέραν φωτογραφικὴν μηχανήν, ἵνα λάβωμεν φωτογραφικὰς αὐτῶν εἰκόνας· ἀλλ' οὕτοι, ἅμα ὡς εἶδον τὴν μηχανὴν πρὸς αὐτοὺς διεθυνομένην, κατελήφθησαν ὑπὸ τρόμου. Ἰδὲ μίαν τῶν γυναικῶν ἐφώνησεν ὡσεὶ ὑπὸ δαιμονίων κατεπίχετο, μυρίαὶ πρὸς ἡμᾶς ἀπευθύνασα ὕβρεις. Ὅπωςδὲποτε κατωρθώσαμεν νὰ λάβωμεν δύο φωτογραφικὰς εἰκόνας. Τῆς φωτογραφικῆς μηχανῆς ἀποσυντεθείσης εἶτα οἱ περὶ ἡμᾶς ἔντρομοι τέως ἐπλησίασαν καὶ μετὰ θάρρους πλέον ἤρχοντο ἡμῖν καλὸν ταξείδιον. Μετὰ τρεῖς ὥρας διήλθομεν ἐκ τῶν ἀβαθῶν δύο σπουδαίους ρύακας τὸν Καμποῦρ καὶ τὸν Χεζέλ, ἀμφοτέρους πηγάζοντας ἐκ τῶν ὄρεων Δζουδῆ· οὗτοι, συνενούμενοι, ἀποτελοῦσι μέγαν παραπόταμον τοῦ Τίγρητος, τὸν Ηεισαμποῦρ, ὅστις χύνεται εἰς τὸν ποταμὸν παρὰ τὸ ὁμώνυμον χωρίον. Τὸ χωρίον τοῦτο κέκτηται φρούριον πρὸς προστασίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν Βεδουϊνων. Μετὰ τὴν τοῦ ποταμοῦ διάβασιν ἀπητήσαμεν τὸ κεντρικὸν χωρίον Δερνάχ, ὅστινος αἱ πλεῖστα οἰκίαι δὲν ἔχουσι τὰς ἐπιπέδους στέγας, ἀς ἀπηντῶμεν ἐν ταῖς σκηναῖς μέχρι τοῦδε, ἀλλὰ κεκλιμένας τοιαύτας, κατηρτισμένας ἐκ δονάκων κεκαλυμμένων ὑπὸ γώματος καὶ ἀρροδιωτέρας πρὸς προφύλαξιν τῶν οἰκιῶν ἀπὸ τῆς βροχῆς. Εἰς ἀπόστασιν μιᾶς ὥρας ἐν ταῖς ὄχθαις τοῦ Καμποῦρ εὐρηται τὸ Βίδαρον, χωρίον ἐκ 200 ἀπαρτιζόμενον οἰκῶν. Αὐτόθι ἐδρεύει ὁ χαλδαῖος ἐπίσκοπος τοῦ Ζάχου. Τὸ Ζάχον εἶναι περίεργος κοινότης ἐκ 1600—1800 κατοίκων, κειμένη κατὰ τέσσαρα χιλιόμετρα ὑψηλότερον, ἐπὶ νήσου, εἰς ἣν μεταβαίνει τις διὰ λιθίνης γεφυράς νεωστὶ στηθείσης ἢ μᾶλλον ἀποκατασταθείσης. Ἀριθμῶ δὲ 300 οἰκίας, ὧν αἱ 140 κατοικοῦνται ὑπὸ Ἰουδαίων, 120 ὑπὸ Μουσουλμάνων καὶ αἱ λοιπαὶ ὑπὸ Χαλδαίων. Οἱ Ἰουδαῖοι κρατοῦσιν ἐν χερσὶ τὸ ἐμπόριον, πρὸέχοντες ἄλλως τὴν ἀνάπτυξιν τῶν συνοίκων αὐτῶν. Καὶ μίαν μὲν λαμβάνουσι σύζυγον, ὅταν ὅμως αὕτη δὲν τεκνοποιήσῃ λαμβάνουσι καὶ δευτέραν.

Ἀναχωρήσαντες τοῦ Ζάχου, εἰσδύσαμεν εἰς στενὸν λαϊνὸν καὶ εἶτα, ἀνερχόμενοι ὀλίγον κατ' ὀλίγον, διήλθομεν τὸ ὄρος Δζουάρ διὰ λαίμου 700 μέτρων περίπου, μεθ' ὃ ἀφικόμεθα εἰς τὸ κυματωδὲς πεδῖον, εὐρύτατον καὶ ὑπὸ πολλῶν κατελιγμένων χωρίων. Ἐν τῇ ἡμετέρῃ ὁδῷ δένδρον τι ἐφειλύσατο τὴν ἡμετέραν προσοχὴν, διότι, ἀπειλωμένον φύλλων, κοσμεῖται ὑπὸ ποικιλοχρῶμων ραχῶν, ἅπερ οἱ ταξιειδιῶται, διερχόμενοι, ἀναρτῶσιν ἐπ' αὐτοῦ. Πρὸ τινων ἐτῶν σεβάστος σεφίης, ἀποθανὼν, ἐτάφη ἐκεῖ· καθὰ δὲ λέγεται τῇ ἐπιούσῃ εὐρέθη

ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ τὸ δένδρον, ὅπερ ἀνεφύη ἐντὸς μιᾶς νυκτός. Πολλοὶ προσέρχονται ἐκεῖ ὡς προσκυνηταὶ καὶ πρὸς ἴασιν πολλῶν αὐτῶν νοσημάτων. Τὴν ἕκτην ὥραν ἀφικόμεθα εἰς τὸ ἀραβικὸν χωρίον Σιμμελ· ἐδῶ παύει πλέον ἡ ὑπαρξὶς τοῦ φεσίου ὡς ἐθνικοῦ καλύμματος, ἀντικαθίσταται δὲ ὑπὸ τοῦ ἀ γ κ ε λ ῆ, χρωματιστῆς καλύπτρας στερεομένης ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ σειρητιῶν ἐκ τριγῶν καμῆλου. Πρὸς τούτοις ἐντεῦθεν ἄρχεται καὶ ἡ μεγαλειτέρα χορῆσις τοῦ τσιμπουκίου, ὁ μακρὸς σωλὴν τοῦ ὁποίου θεωρεῖται πολῦτιμος ὅταν ἦναι ἐξ ἰάσμου. Αἱ οἰκίαι, κεκλιμένας φέρουσι στέγας, ἔχουσι εἰς ὕψος 60 περίπου ἑκατοστομέτρων ἀπὸ τοῦ ἐδάφους μικρὰς τετραγώνους ὀπὰς, ἐν εἶδει παραθύρων, καὶ κλειομένας διὰ ξυλίνων παραθυροφύλλων. Εἶτα μετέσχομεν γεύματος, παρατεθέντος ἡμῖν κατὰ τὸν ἀραβικὸν τρόπον. Ραχδαία βροχῆ, ἣτις ἔπιπτε καθ' ὅλην τὴν νύκτα καὶ κατὰ τὴν πρωΐαν τῆς ἐπαύριον, πρεκώλυσε ἡμᾶς τοῦ νὰ ἀπέλθωμεν πρὸ μεσημβρίας.

Μόλις δὲ διετρέξαμεν ὠριαῖον διάστημα ἐν συνοδίᾳ γηραιῦ χωροφύλακος καὶ εὐρέθημεν πρὸ χειμάρρου, τοῦ Δουλούμπ-τοῦ, ὃν ἠναγκάσθημεν νὰ διέλθωμεν ἐκ τῶν ἀβαθῶν. Ὁ χειμάρρος, ὑπερεχειλίσσας ἐκ τῶν βροχῶν, ἐκύλιε μετὰ πατάγου τὰ κιτρινόχρσα αὐτοῦ ὕδατα, ἄτινα ἀφρόνεντα ἐπαναπίπτουσι, πληθύνοντα τὰς βραχῶδεις ἀκτάς. Ὁ γηραιὸς χωροφύλαξ προηγέτο ἔφιππος· μόλις διήλθομεν τὸ τέταρτον τοῦ χειμάρρου καὶ ἰδοὺ ἡ τῶν ὑδάτων ὄρμη παρέσυρεν ἡμᾶς ἐπ' ὀλίγον ἐκ τῆς εὐθείας ὁδοῦ· τὸ ὕδωρ ἐπλησσε τὰ στέγνα τῶν ἵππων μετὰ τοιαύτης ὄρμης ὡστε ἐξετινάσσετο μέχρι τῶν μυκτῆρων. Μετὰ τινα ἔτι βήματα ὁ χωροφύλαξ ἐβυθίσθη μέχρι τῶν ὑπεράνω τῆς ζώνης αὐτοῦ· ὁ ἵππος αὐτοῦ, ὃν ἐκράτει ἀπὸ τοῦ χαλινοῦ, εἶχεν ὀλισθήσει. Φοβούμενος δὲ μὴ ἀπολεσθῆ ἔπληξε τὸ ζῶον καὶ μετ' ὀλίγον πάντες εὐρέθημεν ἐν τῇ ἀκτῇ ἀφ' ἣς ἀνεχωρήσαμεν. Μάτην ἡ φορβὴ αὐτοῦ ἐπειράτο ν' ἀντιστῆ, ὁ χειμάρρος παρέσυρεν αὐτὴν καὶ ἐκύλιεν ὡς δένδρον ἐκρίζωθῆν, ἐνῶ ὁ γηραιὸς χωροφύλαξ ἐφώνει καὶ ὠλοφύρετο, ἐγγείρων ἰκέτιδας χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐπικαλούμενος μετὰ δακρύων τὴν θεῖαν ἀντίληψιν. Ὁ Θεὸς ὅμως ἐγένετο πράγματι ἴλεως αὐτῷ διότι εἰς ἀπόστασιν 300 μέτρων κατωτέρω τὸ ζῶον αὐτοῦ ριφθὲν ἐπὶ χαλικῶδους ἐδάφους, κατῶρθωσε νὰ στηριχθῆ καὶ συγκρατηθῆ. Ἄλλ' ἐν ὁποίᾳ καταστάσει! Τὸ πυροβόλον τοῦ χωροφύλακος εἶχεν ἐξαφανισθῆ. Νέα ἀπελπισία, νέα δάκρυα. «Τοῦτο θὰ μοὶ στοιχίσῃ δεκαετὴ φυλακισιν» ἔλεγεν ὁ ταλαίπωρος γέρον, ὃν δὲν ἰδυνήθημεν ὀλοτελῶς νὰ παραμυθίσωμεν. Πρὶν ἢ τὸ δεύτερον πειραθῶμεν νὰ διαθῶμεν τὸν χειμάρρον, μετέβημεν εἰς Δουλούμπ, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς περιθάλψεως τοῦ ἡμετέρου ταλαιπώρου χωροφύλακος, τοῦ ἀπαρηγορήτου εἰσέτι. Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου τούτου ἐφάνησαν ἡμῖν λίαν φιλόξενοι καὶ περιποιητικοί. Αἱ γυναῖκες αὐτῶν δὲν φέρουσι καλύπτραν ἐν τῷ προσώπῳ οὐδὲ φεύγουσι κατὰ τὴν προσέγγισιν ξένων· πρὸς τούτους, ἀπέχουσι παντὸς χρωματισμοῦ τῶν τοῦ σώματος αὐτῶν μελῶν, εἰς καὶ ἱκανῶς καλλίμορφοι. Ἄμα ὡς τὰ ἐνδύματα τοῦ ἡμετέρου χωροφύλακος ἐστέγνωσαν, ὑπεστρέψαμεν εἰς τὸν χειμάρρον ἐν συνοδίᾳ πάντων τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου. Ἠλπίζομεν ὅτι τὰ ὕδατα εἶχον κατέλθει καὶ ὅτι θὰ ἰδυνάμεθα πιθανῶς νὰ διέλθωμεν τὸν χειμάρρον τὴν φορὰν ταύτην. Καὶ ὅμως οὐδὲν τοιοῦτο συνέβη. Τινὲς τῶν ἐν λόγῳ κατοίκων καθ' ὀλοκληρίαν γυμνοὶ καὶ φέροντες μακρὰν σιδηρὰν ράβδον εἰσῆλθον εἰς τὸ ὕδωρ, προσπαθοῦντες ν' ἀνεύρωσι χρησιμοποιήσιμον ἀβαθὲς μέρος ἢ πόρον, ἀλλ' αἱ προσπάθειαι αὐτῶν ἀπέβησαν ἄγονοι· οὐδεὶς ἰδύνατο ν' ἀντιστῆ εἰς τὴν ὄρμη τῶν ὑδάτων. Ὅπωςδὲποτε εἰς αὐτῶν ἐφραντήσθη νὰ δηγήσῃ ἡμᾶς εἰς σημεῖον, γνωστὸν αὐτῶν· εἶτα ὠθήσας τὸν ἵππον αὐτοῦ εἰς τὸν χειμάρρον, προῦχώρησεν, ἐν τῷ μέσῳ τῆς κοίτης ἐπὶ χαλικῶδους ἐδάφους, κρυπτόμενος ὑπὸ τῶν ὑδάτων, ἀνερχόμενος δὲ τὸ ρεῦμα ἐπὶ 150 μέτρα, ἵνα καταλήσῃ εἰς τὴν ἀντίπεραν ὄχθην. Ἠδῆ ἡ ὁδὸς ἦτο ἀνεφωγμένη, τὸ μόνον δ' ὅπερ ἡμεῖς εἴχομεν νὰ πράξωμεν ἦτο ν' ἀκολουθήσωμεν αὐτῷ· ὁ γενναῖος ἡμῶν χωροφύλαξ, δειλιάσας πλέον συνεπέξα τῶν παθημάτων αὐτοῦ, ἔμεινε τελευταῖος. Μετὰ δύο ὥρας ἐσταθμεύσαμεν ἐν Γριφάν. Ἐν τῇ ἐξοχῇ πολυάριθμά εἰσι τὰ λίθινα μνημεῖα πυραμιδοειδοῦς σχήματος, μετὰ τριῶν ἢ τεσσάρων τμημάτων ἕκαστον, φέροντα κωνοειδῆ στέγην· εἰς τὸ ἐσωτερικὸν εἰσέρχεται τις διὰ μικρᾶς στενῆς πύλης. Τὰ μνημεῖα ταῦτά εἰσι τάφοι, οὓς ἐπισκέπτονται προσκυνηταί. Ὁ ἡμέ-

τερος χωροφύλαξ, ὡς ἀποπλισθείς, ἐνόμισε καλὸν νὰ προσλάβῃ καὶ ἕτερον χωροφύλακα· τοῦτον ἐζήτησε παρὰ τοῦ χωρίου Τέλ-Αδές, ὅπου εὕρισκεται στρατιωτικὸς σταθμὸς. Ἐκεῖ πολλοὶ ἀπειραθήσαν νὰ συγκατατίθωσιν ἡμᾶς· αἱ δόξαι, ἔλεγον ἡμῖν, εἶναι ἄθλιαι, θὰ φθάσωμεν λίαν βραδέως εἰς τὸν πρὸς ἡμᾶς ὄρον καὶ θὰ διατρέξωμεν ἔτι τὸν κίνδυνον νὰ προσβληθῶμεν ὑπὸ τῶν Βεδουίνων.

Γινώσκωμεν τὰ τεχνάσματα ταῦτα, ἵτινα χρησιμοποιοῦσιν οἱ χωρικοὶ ἵνα καταπέσωσι τοὺς ξένους νὰ μείνωσιν ἐν τῷ χωρίῳ αὐτῶν ὡς ἴστολοιπὸν ἐπόμενον, οὐδεμίαν ἐδώκαμεν εἰς τοὺς λόγους αὐτῶν προσοχὴν. Πράγματι ἐγινώσκωμεν ἀλλοῖστα ὅτι εἰς ἀπόστασιν δύο ὥρων ἀπὸ τῆς Μοσούλης ὑπάρχει κυματώσασα πεδιάς, ἡ Σακάλ-Γαζέλ, ἣν ἄγαν φοβοῦνται οἱ κάτοικοι τῶν περὶξ· ἡμεῖς ὅμως οὐδένα εἴχομεν λόγον ἵν' ἀναβῶμεν εἰς αὐτὸν τὴν δι' αὐτῆς διάβασι. Ἀπὸ δύο ἡμερῶν ἠκολουθοῦμεν τὰ ἀπεσπασμένα τμήματα ὁδοῦ, μὴ συντελεσθείσης εἰσέτι, συνδουσίας δὲ τὴν Ἐρζερούμην μετὰ τῆς Μοσούλης διὰ τῆς Σεεὶρ καὶ Δζεζιρέ. Ἡ ὁδὸς αὕτη, ἡ συνέλευσις τῆς ὁποίας φαίνεται ὅτι ἐπὶ μακρὸν εἰσέτι θὰ βραδύνῃ, τοῦλάχιστον ὑπὸ τοὺς ὄρους ὅς οὕς ἐγένετο ἡ ἔναρξις αὐτῆς, πολλὰ ἤδη ἐστοίχισεν· ἀρχικῶς ἐχαράχθη ὑπὸ γερμανοῦ μηχανικοῦ, ἐν τῇ ὀθωμανικῇ διατελοῦντος ὑπηρεσίᾳ. Κατεσκευασμένη ἀπλῶς ἐκ λιθαρίων ἐξηλωμένων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καθίστησι τὴν διάβασιν ὄλως ἀδύνατον, αἱ δὲ συνοδαὶ ἐχάραξαν τούτου ἕνεκεν ἄλλην ὁδὸν ἔξω ταύτης, τῆς ὑπ' οὐδενὸς χρησιμοποιουμένης καὶ ἀπογυμνωθείσης τῶν λιθαρίων αὐτῆς πανταχοῦ ὅπου ὑπὸ ἀτραποῦ τινος διασχίζεται. Ἦδη εὕρισκόμεθα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὅπου ἔκειτο ἡ ἀρχαία Νινεὺς, ἐξ ἧς ἀπέμειναν μόνον ὀλίγοι λοφίσκοι καὶ μόνον κατὰ τὴν ἐβδόμην ἐσπερινὴν ὥραν, ἀφοῦ διήλθομεν τὸν Χοσερ καὶ εἶτα τὸν Τίγγρητα διὰ γεφυροσκαφίων ἀφικόμεθα τῇ 29/10 φεβρουαρίου εἰς τὸ γαλιτικὸν προξενεῖον διὰ μέσου τῶν στενῶν καὶ σκολιῶν ὁδῶν τῆς πόλεως Μοσούλης.

(Ἄκολουθεῖ).

ΜΥΡΤΙΛΟΥ

Ο ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ

(Διήγημα πρωτότυπον)

Ἀπὸ τῆς παιδικῆς μου ἡδὴ ἡλικίας ἠγάπησα τὴν φύσιν· ἡ μόνη καὶ νῦν ἐτι ἡδονή μου εἶναι τὸ νὰ πλανῶμαι ἐν αὐτῇ. Ἡ τῶν δωματίων ἀτμόσφαιρα μοὶ ἐπιφέρει τὴν ρέμβησιν, τὴν μελαγχολίαν· ἐν τῇ φύσει αἰσθάνομαι ἑμαυτὸν ἐλαφρόν, φαιδρόν, εὐθυμον καὶ ὑπὸ θείας τινὸς χάριτος περικυκλούμενον. Ὁ ἥλιος μὲ ἀναζωπυρεῖ καὶ αὐτὸς ὁ νοῦς μου ὑψοῦται ὡς ἐν ἐκστάσει πρὸς ἄλλον κόσμον ὑπὸ τὰ ὄμματα αὐτοῦ τοῦ δημιουργοῦ!

Ὅταν διαθεῶμαι τὰ φυτὰ, περὶ ἐμὲ θαυμασιῶς ἀναβλαστάνοντα καὶ αὐξανόμενα καὶ τὰ ἀπέριττα τῶν ἀγρῶν ἄνθη ἐπιχαρίτως τὴν σμαραγδίνην τῶν πεδιάδων ἐπιφάνειαν κοσμοῦντα, ὅταν παρατηρῶ τὰς γλαφυρὰς καὶ κρυσταλλώδεις ὑπὸ τοὺς ἀξέστοιχὰ καὶ ἐρεϊκώδεις τῶν βουνῶν βράχους πηγὰς κυλιούσας τὰ δροσερὰ καὶ διανγῆ αὐτῶν νάματα διὰ μέσου λευκῶν λιθαρίων ἢ θαλερὰς χλόης, ὅταν ἀκοῶ τὰ ἠδύστομα πτηνὰ, ἀνὰ τὰ πυκνὰ τῶν δασῶν φυλλώματα ἢ τοὺς ἀκανθώδεις θάμνους τερετίζοντα καὶ ἄδοντα καὶ τὴν λεπτὴν αὔραν ἠρέμα καὶ θυμηδῶς ἐπὶ τῶν δένδρων πνέουσαν, ἀποθαυμάζω τὰς καλλονὰς τῆς φύσεως, ἡ καρδία μου πληροῦται ποικίλων αἰσθημάτων καὶ ἀνεκλαλήτου χαρῆς, ὁ δὲ νοῦς μου ὑψοῦται πρὸς ἔπαινον καὶ εὐλογίαν ἐκείνου, οὗτος τοσοῦτον ἐναρμονίως τὰ πάντα διεκόσμησεν. Ἐν τῇ θεῖᾳ ταύτῃ καταστάσει μου νομιζῶ ἑμαυτὸν ποιητὴν· πειρῶμαι διὰ στίχων νὰ ἐκφράσω ὅ,τι αἰσθάνομαι, ἀλλ' ἡ γλῶσσά μου εἶναι ἀκατάλληλος πρὸς τοῦτο· ἡ πληθώρα καὶ ἡ ποικιλία τῶν αἰσθημάτων δεσμεύει τὴν ἐκφρασίαν.

Εἰς τὸν πρὸς τὴν φύσιν τοῦτον ἀκραιφνήν ἔρωτά μου συνετέλεσεν ἐν μέρει καὶ ἡ θρησκευτικὴ μου κλίσις. Ἡ διὰ τοῦ πυροβό-

λου θήρα εἶναι πλήρης ἡδονῶν καὶ τέρψεων· ὁ θηρευτὴς εἶναι καὶ τῆς φύσεως θερμὸς ἐραστὴς. Πρέπει τις κατὰ τινὰ ἑαρινὴν ἡμέραν ἄμα τῷ λυκαυγεῖ νὰ ἐξέλθῃ πρὸς θήραν, ὅπως ἐννοήσῃ αὐτὸς τὸ αἰσθημα καὶ τὴν χαρὰν, τὴν ἡδονὴν καὶ τὰς θείας ἐκείνας τοῦ θηρευτοῦ στιγμῆς, αἵτινες γεννῶνται ἐν αὐτῷ ἐκ τῶν καλλῶν τῆς φύσεως. Διὰ λέξεων ἀδύνατος καὶ κατὰ μικρὸν ἢ παραστάσις αὐτῶν· ἐν τούτοις ἄς πειραθῶμεν νὰ περιγράψωμεν ταύτας.

* *

Ἡ αὐγὴ ὑποφώσκει ἀστέρες τινὲς σπινθηροβολοῦσιν ἐν τῷ στερεώματι· ἡ πρωϊνὴ ὀμίχλη διαλύεται· τὸ ἄσμα τῆς ἀπδόνας ἀντηχεῖ ἐν τῇ πεδιάδι· λεπτός ἀνεμος πνέει καὶ ὁ πορφυροῦς τοῦ ἡλίου δίσκος ἐπαισθητῶς ὑψοῦται. Τὸ φῶς χρωματίζει τὰς πεδιάδας, τοὺς λόφους, τὰς κλιτύας τῶν ὄρων καὶ διαιδεῖται καὶ εἰς αὐτὰ τῶν κοιλάδων τὰ βάθη. Ὅποιον θέαμα! ὅποια συγκίνησις! ἡ καρδία τοῦ θηρευτοῦ σκιρτᾷ, ὡς τὸ πτηνὸν ἐπὶ τοῦ φυλλώματος τῶν δένδρων. Τὸ πᾶν περὶ αὐτὸν ἐκφράζει τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς φύσεως· τὸ πᾶν περὶ αὐτὸν φαιδρύνεται οἰονεὶ λέγον· ἰδοὺ ἡ χαρὰ, ἡ φαιδρότης, ἡ εὐδαιμονία.

Ἡ θηρευτὴς προχωρεῖ πρὸς τὸ ὄρος ἀνιχνεύων μετὰ τοῦ θηρευτικοῦ αὐτοῦ κυνὸς ἐν τοῖς θάμνισι τῆς πεδιάδος τὴν ἄγραν αὐτοῦ. Φθῆς ἐπὶ ὑψώματος παρὰ τοὺς πρόποδας, ρίπτει μακρὰν τὸ βλέμμα αὐτοῦ· ὅποιον πανόραμα ἐκτυλίσσεται πρὸ τῶν τεθαμβωμένων ὀμμάτων αὐτοῦ! Ἐκεῖ που ἐπὶ σχισμάδος ἡ ὄψις τοῦ ὄρους φαίνεται χωρίον μετὰ τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ, ἀλλαχοῦ που καλύβη τις ἀχυροσκεπῆς, μακρότερον ῥυαξ μορμύρων καὶ δάσος μικρὸν καὶ σκιερὸν. Ὁ ἥλιος ἀνεβῆν ἡμέσως· ὁ οὐρανὸς εἶναι γαλανός, ὑπ' οὐδενὸς νεφυδρίου διακοπτόμενος· ἡ πρωΐα, ὡραία ἑαρινή.

Διευθύνει τὰ βήματα αὐτοῦ ὅπου νομιζει ὅτι τὴν ἄγραν ἀθρονωτέραν θὰ εὔρῃ. Ἀνίπταται ἐκ τῶν θάμνων στίβην περδίκων· τρέχει κατόπιν αὐτῶν πυροβολεῖ· ἐπιτυγχάνει ὁ κύων ὄλως ζῶντος φέρει εἰς τὸν κύριον αὐτοῦ τὴν ἄγραν· μειδιῶν ἐκεῖνος ἐκ χαρᾶς παρατηρεῖ αὐτὴν καὶ ἀκολούθως ῥίπτει εἰς τὴν πύραν αὐτοῦ. Πρὸς μικρὸν ἀναπαύεται παρὰ τινὰ ἀτραπὸν. Ἰδοὺ αἱ ἀγέλαι τοῦ χωρίου ἐξερχόμεναι· διευθύνονται πρὸς τὴν χλοάζουσαν πεδιάδα. Ἀκοῦει ἀμυδρῶς τὸν τερψίθυμον ἤχον κωδωνίσκου καὶ βηματισμοῦς· εἶναι οἱ τῶν χωρικῶν μεταβαινόντων μετὰ τῶν ἡμιόνων αὐτῶν εἰς τοὺς ἀγρούς ὅπως θεορίσωσιν, ἢ εἰς τὰς ἀμπέλους. Ἀνταλλάσσει τὸν ἀδελφικὸν ἐκεῖνον μετ' αὐτῶν ἀσπασμόν· — Ὠρα καλὴ. — Θεὸς 'ς τὸ καλὸ.

Ἐπαναλαμβάνει μετὰ ταῦτα τὴν πορείαν καὶ τὴν θήραν αὐτοῦ. Ὁ ἥλιος ἀναβαίνει ἐν τῷ οὐρανῷ· αἱ ὄραι παρέρχονται· ἡ θερμοκρασία καθίσταται πνιγνῆ. Φθάνει εἰς τοὺς ἀγρούς· ἐκεῖ ἀκοῦει τὸν μελαγχολικὸν καὶ ὀξύν τοῦ δρεπάνου ἤχον· ἐκεῖ που βλέπει τὰ ἄρτιως ἀποκοπέντα χόρτα, ξηραίνόμενα ἐν τῇ στοιβάδι αὐτῶν. Ἡ θερμότης ἀποβαίνει ἀφόρητος· ὁ θηρευτὴς καταβάλλεται· ἡ ἄγρα δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τοὺς κόπους αὐτοῦ. Ζητεῖ πηγήν, ὅπως σβέσῃ τὴν δίψαν αὐτοῦ. Διέρχεται θάμνους καὶ φράκτας, ἀμπέλους καὶ ὑψώματα καὶ ἐπὶ τέλους εὐρίσκει τοιαύτην. Μεγαλοπρεπὴς πλάτανος τανύει τοὺς δασυφύλλους κλάδους αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ὕδατος τῆς πηγῆς· καταπαύει ἀμέσως τὴν δίψαν αὐτοῦ, ἐξαπλοῦται παρὰ τὸ χεῖλος τῆς πηγῆς ὑπὸ τὴν σκιάν τοῦ δένδρου καὶ μένει ἀκίνητος περισκοπούμενος ὑπὸ τοῦ πιστοῦ αὐτοῦ κυνός.

Μετὰ τινὰ καιρὸν ἀνέρχεται ἐπὶ τοῦ ὄρους· προχωρεῖ περιλουόμενος ὑπὸ βλαδαμώδους αὔρας. Εἰσέρχεται εἰς τὸ δάσος· τὸ ἔδαφος αὐτοῦ εἶναι διεσπαρμένον ὑπὸ ἀνθέων· ὑψίκομοι δρυὲς ψιθυρίζουσι περὶ αὐτὸν· αἱ πεῦκαι, αἱ ἐλάται ὑψοῦνται μεγαλοπρεπῶς. Ἐκεῖ που ἀκοῦει τὸν ξηρὸν ἤχον τοῦ πελέκεως δρυοτόμου, ἀποκόπτοντος γηραλέαν δρῦν· ὡς ἀπήχησιν δὲ τούτου πτηνὸν μινυρίζει ἐρατεινὸν τι ἄσμα.

Βυθίζεται εἰς δάσος· ὅσον προχωρεῖ, τοσοῦτον τὰ δένδρα εἶναι συμπεπυκνωμένα· δῦσκολος καθίσταται ἡ διάβασις. Ἡρμία τις καὶ ῥίγος κατακυριεύει τῆς ψυχῆς αὐτοῦ· ἀλλ' εἰς μίαν τοῦ ἀνέμου πνοὴν αἱ ὑψηλαὶ τῶν δένδρων κορυφαὶ δονοῦνται καὶ παράγουσι θόρυβον οἰονεὶ καταρράκτου. Αἰφνης λαγῶς τις διέρχεται ἐνώπιον τοῦ θηρευτοῦ· ὁ κύων ῥίπτεται ἐπ' αὐτοῦ ὑλακτῶν· πυροβόλημα ἀντηχεῖ· ὁ λαγῶς πίπτει.

Πόσον ὡραῖον εἶναι τὸ δάσος μετὰ τῆς μυροφόρου αὐτοῦ

σκιάς, μετὰ τῶν ποικίλων δένδρων, μετὰ τῶν διαυγῶν πηγῶν! Ἄλλ' ἰδοὺ ὁ ἥλιος δύνει· τὸ λυκόφως ἀντικαθιστᾷ αὐτόν. Ἡ ἀτμόσφαιρα εἶναι διαυγεστάτη, ἀλλὰ μετ'ὀλίγον καθίσταται σκιερὰ· οἱ ἀστέραι ἀναφαίνονται ἐν τῷ οὐρανῷ· οὗτος ὠχρῆ· ἡ νύξ ἐπέπλησεν. Ὁ θεοῦ ἐπιταχύνει τὸ βῆμα αὐτοῦ καὶ ἐπιστρέφει οἰκαδε γηθόδυνος.

* *

Πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν μέρος τῆς Φιλιππουπόλεως ὑψοῦται μεγαλοπρεπῶς ἡ τῆς σκιερᾶς Ροδόπης σειρά. Ἡ Ροδόπη αὕτη, ἥτις ἦτο ἄλλοτε ἡ κατοικία τῶν Μαινάδων καὶ τῶν Δρυάδων, εἶναι ὠραία, πλήρης μεγαλείου καὶ ρωμαντικότητος, οὐδόλωσ ὁμοιάζουσα πρὸς τὰ ἄλλα τῆς Θράκης ὄρη. Οἱ εὐδότεροι ἀμπελώνες καὶ οἱ ἐν ταῖς κοιλάσιν αὐτῆς σιτοφόροι ἀγροί, τὰ βαθύθυμοι ρύακες καὶ αἱ θελξικάρδιοι πηγαί, αἱ δασώδεις ψάραγγες καὶ οἱ ἡλίβατοι βράχοι τέρπουσι τὰ ὄμματα τοῦ παρατηρητοῦ καὶ ἐξεγείρουσι τὴν καρδίαν αὐτοῦ πρὸς θαυμασμὸν τῶν καλλῶν τῆς φύσεως.

Πόλεις καὶ χωρία τερπνά, μοναὶ ἱστορικαὶ καὶ ποιμνιοστάσια πλούσια εὐρίσκονται εἰς τὰς καταφύτους ὑπὸ ἀμπελώνων ὑπῳρειᾶς αὐτῆς, εἰς τὰς κοιλάδας καὶ παρὰ τὰ δάση αὐτῆς. Τὰ Βοδενά καὶ ἡ Κούκλαινα, τὸ Μάρκοβον καὶ ἡ Μπελάστιτσα, τὸ Γενίκοϊ καὶ τὸ Φερδινάνδοβον, χωρία κείμενα ἐπὶ τῶν ὑπῳρειῶν αὐτῆς, μετὰ τῶν μονῶν Ἀγίου Γεωργίου, Ἀγίων Ἀναργύρων καὶ Ἀγίας Παρασκευῆς, κειμένων ἐπὶ γραφικωτάτων θέσεων ἐν ταῖς κλιτύσιν αὐτῆς, εἶναι εὐάρεστοι διαμοναί, ἐν αἷς οἱ κάτοικοι τῆς Φιλιππουπόλεως—οἱ εὐποροί, ἐννοεῖται—διαθερίζουσιν.

Ὅποια ἄσματα ἀντιχοῦσιν ἐν τοῖς θείοις ἐκείνοις μέρεσι κατὰ τὴν ὄραν τοῦ θεοῦ! Ὅποια ἀναντιρῶσι καὶ διαχύσεις ἐρωτικαὶ ἀνταλλάσσονται μυστικῶς ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν δασῶν! Ὅποια πηδύματα καὶ χοροί, γέλωτες καὶ φωναὶ ἐν τοῖς ἀμπελώσιν! Αἱ μοναὶ κατὰ τὴν ὄραν ταύτην τοῦ ἔτους ἀλλάσσουν προορισμὸν· μεταβάλλονται εἰς ξενῶνας, εἰς οἶκους λατρείας οὐχὶ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τῆς εὐθυμίας, τῶν ἡδονῶν, τοῦ ἔρωτος.

Παιανισμοὶ ὀρχηστρῶν καὶ συμφωνία ἀρμονικὰ φωνῶν συγχρότερον πλήττουσι τὸν ἀέρα ἢ ἱεραὶ ψαλμοὶ, ἀναπεμπόμενοι πρὸς τὸν Ὑψίστον. Καὶ δικαίως· οἱ ἄνθρωποι μεταβαίνουν εἰς τὰς μονὰς οὐχὶ ὅπως τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν ἐξαγνίσωσιν,—ὁ καιρὸς ἐκεῖνος τῆς μετανοίας παρήλαθε, καθ'ὃν ἐπὶ μῆνας ἐν ταῖς μοναῖς οἱ ἀμαρτόντες ἐν νηστεῖαις καὶ λιτανείαις, προσευχαῖς καὶ δακρύοις ἐξήτουν τὴν ἄνωθεν συγχώρησιν,—ἀλλ' ὅπως ἐντυφίσωσιν, εὐφρανθῶσι καὶ λησμονήσωσιν ὑπὸ τὰς Ροδοπιαῖς αἶρας τὰς ἐν τῇ πόλει θλίψεις καὶ βιωτικὰς μερίμνας.

Αἱ εὐχαὶ καὶ ψαλμοὶ εἶναι ἔργον τῶν ἱερέων, τῶν ἀφωσιωμένων τῇ θρησκείᾳ καὶ τῷ Θεῷ· αὐταὶ δὲν συμβιβάζονται πρὸς τὰς ἡδονὰς καὶ διασκεδάσεις. Μακρὰν λοιπὸν αὐταί. Ἐκεῖ χαίρουσιν ἐπὶ ταῖς ἀπολαύσεσιν· ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ χαρᾷ εἶναι ἐπιλήθμων τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖ δεσπόζει ὁ οἶνος, ὁ γέλως, ὁ χορὸς, ἡ κιθάρα, τὸ ἄσμα, ἡ ἡδονή, ὁ ἔρως· ὅποιαν νοχέειν ἔχουσι ταῦτα πρὸς τὰ τροπάρια καὶ κοντάκια τὰ ἐν τοῖς ναοῖς ψαλλόμενα;

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπεν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ· «μη ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου, οἶκον ἐμπορίου», ἀλλὰ προκειμένου περὶ κερδοσκοπίας καὶ χρηματισμοῦ δὲν καταπατεῖται καὶ τὸ «οὐ δύναται τις δυεῖς Κυρίοις δουλεῖν, Θεῷ καὶ Μαρμωνᾷ»; Ὅθεν καὶ αἱ μοναὶ ἐκείναι διττὸν σκοπὸν ἐξυπηρετοῦσι· κατὰ τὸ θέρος οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ οἶκον ἐμπορίου, πληροῦντες τοὺς βαθεῖς θύλακας τοῦ ἐκάστοτε ἡγουμένου αὐτῶν ἀφθόνων χρυσῶν κερματίων καὶ ἔνεκα τούτου καθιστάμενοι εὐθυμίας ξενῶνες ἐπὶ τοῦ ὄρους,—διαφέροντες ὅμως πλεῖστον τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ εὐρισκομένων, διότι ἐν αὐταῖς ὁ ξεναγὸς εἶναι ἀπληστος ραδοφόρος καὶ ὁ ἐν τῷ μέσῳ τῆς αὐλῆς αὐτῶν ναὸς ἐνθυμίζει τὸν ἀρχικὸν αὐτῶν σκοπὸν,—κατὰ δὲ τὰς ἄλλας ὥρας τοῦ ἔτους ἐκπληροῦσι τὸν ἀληθῆ ἀπὸ τῶν προορισμῶν, διότι τότε οἱ καλόγηροι καὶ ὁ ἡγούμενος μακρὰν παντὸς γυναικείου πειρασμοῦ, σαρκικῆς ἐπιθυμίας καὶ ἡδυπαθείας, ὡς λέγει εὐχή τις, ἐκτελεῖ ἰδῶς πιστῶς τὸ καθῆκον αὐτοῦ.

Ἄλλὰ, ὅπως συχνάκις συμβαίνει, συνηθίζει ὁ ἡγούμενος ἐπὶ τῇ μετὰ τῶν πολιτῶν συνδιατριβῇ καὶ ἐν ἡμέραις χειμῶνος, ὅτε οὐδὲν ἄλλο ἐν τῷ ὄρει βλέπει εἰμὴ χιόνια καὶ λύκους, καταλαμβάνεται ὑπὸ μελαγχολίας, ἐνθυμεῖται τὰς θερινὰς φίλας καὶ ἰδοὺ

αὐτὸς κατέρχεται εἰς τὴν πόλιν πρὸς ἀλλαγὴν ἀέρος ἀναμφιδόλως ἢ ἔνεκα κατεπειγούσης τῆς μονῆς ἐργασίας. Καὶ διατρίβει ἐν τῇ πόλει ἡμέρας ὀλοκλήρους ἐπισκεπτόμενος τοὺς φίλους καὶ φίλας καὶ ἀναμνηστικὰ ἀρχαίων ἡμερῶν! Ἐπειτα δὲ λέγουσιν ὅτι «βαρεῖα ἢ καλογερικὴ».

* *

Κατὰ τὸ ἔτος 1888 διεθέρηζον ἐν τῇ μονῇ τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς, ὅπου συνήθως συνέρχεται ἡ ἑλληνικὴ ἀριστοκρατία τῆς πόλεως. Ἐχθρὸς τῶν διασκεδάσεων καὶ τῶν συναστροφῶν ὢν, οὐδόλωσ μετέβαλον τὸ πρόγραμμα τοῦ βίου μου, ἀλλ' ἀπὸ πρώτας ἐξερχόμενος μετὰ τοῦ κυνός μου καὶ τοῦ ὄπλου ἢ βιβλίου τινὸς περιεπλανώμην μέχρις ἑσπέρας ἀνά τὰ ὑπερθεν τῆς μονῆς δάση.

Πρωῖαν τινὰ ἐπανερχόμενος ἐκ τῆς μονῆς τῶν Ἀγίων Ἀναργύρων, ἐν ἧ εἶχον κοιμηθῆ τὴν νύκτα, εἰς τὴν ἡμετέραν μετὰ τοῦ κυνός μου ἐθήρευον καθ' ὁδόν. Ὁ καιρὸς, ὅστις προῦμνυετο λαμπρὸς, μετεβλήθη αἰθινιδίως. Πρὸ ἐμοῦ νέφος μέγα ὑψοῦτο ἄνωθεν τοῦ δάσους, ἔτερα δὲ νεφύδρια ἤρχοντο πρὸς ἐμέ, ἐνῶ τὰ φύλλα τῶν δένδρων ἐκινούντο ψιθυρίζοντα. Ὑγρασία τις διεϊσέδεν εἰς τὰ μέλη μου. Διήλθον τὴν ἀπεξηραμένην κοίτην χειμάρρου τινὸς καὶ μετὰ τινῶν λεπτῶν πορείαν εἰσῆλθον εἰς τὸ δάσος, ὅπερ εἰς τὴν μονὴν τῆς Ἀγ. Παρασκευῆς κατέληγεν.

Ὁ δρόμος ὃν ἐβάδιζον διειλίσσετο μετὰ πικρῶν λεπτοκαρυῶν καὶ πευκῶν τὸ σκότος ἦτο ἱκανόν. Σφοδρὸς ἄνεμος ἠγέρθη καὶ θορυβωδῶς ἐπέπεσεν ἐπὶ τοῦ δάσους· μεγάλαι ψεκάδες βροχῆς ἐπιπτον ἐπὶ τοῦ φυλλώματος καὶ ἀστραπαὶ διέσχίζον τὸν ἀέρα ἀκολουθούμεναι ὑπὸ τρομερῶν βροντῶν. Ἠναγκάσθη νὰ ζητήσω ἄσυλον ὑπὸ πικρῶν φύλλωμα. Ἐκεῖ κεκυρωμένος καὶ τὸν κύνα μου θωπεύων περιέμενον τὸ τέλος τῆς βροχῆς. Εἰς τὴν λάμπην ἀστραπῆς ἀνυψώσας τὴν κεφαλὴν εἶδόν τινα πλησιάζοντα πρὸς ἐμέ. Ἦτο ὁ δασοφύλαξ, ὁ γέρον Μπάρμπα Ἀλέξης, ἀγαθὸς ἄνθρωπος, ἐκ Στεννημάχου.

— Τί κάμνεις δὴ παιδί μ'; μ' ἠρώτησε διὰ τοῦ γλωσσικοῦ ἐκείνου ἰδιώματος τῶν Στεννημαχῶν, καθ' ὃ συγκόπτουσι τὰ φωνήεντα τῶν λέξεων, ὅπως συντομεύσωσι ταῦτα.

— Περιμένω νὰ περάσῃ ἡ βροχὴ, Μπάρμπα Ἀλέξη, ἀπάντησα. Ἐρχομαι ἀπὸ τὸ ἄλλο μοναστήρι·

— Θὲς νάρθης μαζί μ', νὰ σε πάω 'ς τὴν καλύβα μ', ὡς ποῦ νὰ περάσῃ ἡ βροχὴ; νὰ δῶ σιμούτσκα ναι.

— Προθυμότητα, ἀπάντησα.

Ἦκολούθησα αὐτῷ προπορευόμενος. Διεβλόντες ἱκανὸν μέρος τοῦ δάσους ἐφθάσαμεν εἰς τὴν καλύβην αὐτοῦ.

— Ἦρθαμ', παιδί μ', 'ς τὸ φτωχικὸν ἄμας.

Ἡ καλύβη συνίστατο ἐξ ἐνὸς δωματίου, οὔτινος ἢ ὀροφῆ καὶ οἱ τοῖχοι ἦσαν ἡμαυρωμένοι ἐκ τῆς αἰθάλης. Εἰκὼν τις τῆς Παύλας, πυροδόλου Manlicher καὶ δύο σάκκοι πλήρεις τροφίμων ἦσαν ἀνηρημένοι ἐπὶ τῶν τοίχων. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δωματίου ξυλίνη τις κλίνη μετ' ἀθλίων ἐπιστροφμάτων ἔκειτο καὶ παρ' αὐτὴν δύο καθέκλα πεπαλαιωμέναι, ἐπὶ τῆς μιᾶς τῶν ὁποίων ὑπῆρχε λυχνία, πυρῆς, πυρεῖα καὶ ἄλλα τινά. Καθίσας ἐπὶ τῆς ἑτέρας παρετήρουν τὸν γέροντα δασοφύλακα.

Ὁ Μπάρμπα Ἀλέξης ἦτο ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα, ἔχων τὸ στῆθος λάσιον καὶ τοὺς ὤμους πλατεῖς· πυκναὶ ὄφρυς ἐπεδκίαζον τοὺς μέλανας καὶ ζωηροὺς αὐτοῦ ὀφθαλμούς. Ἀπὸ πολλοῦ ἐγγώριον αὐτὸν διὰ τὴν ἀνδρείαν καὶ τὰς ὑπηρεσίας, ἃς παρέσχε τοῖς πατριώταις αὐτοῦ εἰς κρισίμους περιστάσεις.

— Ἐ! Μπάρμπα, εἶπον αὐτῷ δὲν μ' ἀρεῖ φαίναται κάτω 'ς τὸ μοναστήρι καθόλου· δὲν μ' ἀρεῖ καταδέχεσθαι προτιμᾶς ἐδῶ μόνος νὰ ζῆς. Ἐλα καμμιὰ φορὰ κάτω καὶ θὰ καλοπεράσωμε, θὰ πιούμε, θὰ διασκεδάσωμε.

— Τί νὰ σ' πῶ, βρε παιδί μ'· δὲν ἔχω ὄρεξιν νὰ γλέπω κάτ' ἀτσάλαις καὶ νὰ δαιμονίζωμ'.

— Γιατί, Μπάρμπα Ἀλέξη;

— Ἀχ! ὁ κόσμος χάλασ' ἀκούεις 'κεῖ μέσ' 'ς τὸ μοναστήρι νὰ κάμνουν γλέντια καὶ τέτοια πράγματα· νὰ χορεύουν, νὰ φωνάζουν, νὰ τραγοῦν, νὰ μεθοῦν, νὰ . . . . .

— Καὶ τί πειράζει, Μπάρμπα· ὁ ἡγούμενος δὲν λέγει τίποτε· οἱ ἄνθρωποι ἔρχονται εἰς τὸ μοναστήρι νὰ διασκεδάζουν.

— Μὰ ἴσα ἴσα ὁ ἡγούμενος τὰ φταίει οὐλα· γιὰ κρέμασμα ναι. Ἀκούεις 'κεῖ. Μωρέ, 'ς τὸ καιρὸ μ' οἱ ἄνθρωπ' ἦταν τίμιοι,

θεοσελαβούμεν'. Τὰ κορίτσια καὶ οἱ νεῖοι δὲν κυττάζονταν· ἦσαν ἀρθρωσιασμένοις τρία χρόνια καὶ τρεῖς φοραῖς δὲν εἶδα τὴν ἀρθρωσιαστικὴν μ'· ἡ γυναῖκες τότε 'δοῦλευσαν 'ς τ' ἀργαλειὸν' οὐλ' τὴν 'μέρα' ἦταν 'νοικοκυραῖς' ὅχ' δ' ἄν αὐταῖς τότε 'ποῦ γὰρ νὰ περπατήσουν ταῖς πιάνουν ἀπ' τὰ χέρια· τὰ κορίτσια 'κεντοῦσαν καὶ ἔκαμναν ταῖς δουλιαῖς τοῦ 'σπιτιοῦ' οἱ νεῖοι 'πήγαιναν 'ς τὸ μάστορον καὶ ταῖς γιορταῖς 'ς τὴν ἐκκλησιά. Τώρα γράμματα μαθαίνουν, γὰρ νὰ γείνουν μεγάλ' ἀνθρώποι καὶ δὲν γυρίζουν νὰ 'διοῦν τὴν ἐκκλησιά. Πῆγα μὲ 'μέρα 'ς τὸ Κάστρο (Φιλιππούπολιν) καὶ τὰ καφενεῖα ἦταν γεμάτα ἀπ' αὐτούς· 'παίζαν χαρτιὰ καὶ ἡ ἐκκλησιά 'διάβαζε. Τὰ κορίτσια μαθαίνουν καὶ αὐτὰ φράγικα, πὸ 'κεῖνο 'ποῦ κὰν' κλίν-κλίν, ὦφ! πὼς τὸ λέν, τὸ 'ξέχασα.

— Πιάνο.

— Ναί, παιδί μ', πιάνο· καὶ δὲς τοὺς χορὸ καὶ γέλοια, ἀγκαλιόματα καὶ τσιμπήματα μὲ τοὺς νεῖους καὶ... Κ' αἱ γυναῖκαις τὰ ἴδια κάμνουν μὲ τοὺς ἄντρας. 'Ἀπ' τὸ Μὰν ἀκόμα ἔρχονται 'δὼ καὶ κάμνουν τέρατα καὶ σημεῖα. Θεὸς φυλάξοι. Παναγία μ' δὴ χάρα με.

Ταῦτα δὲ λέγων ἐσταυροκοπήθη· ἔπειτα ἐξηκολούθησε·

— Τόσαις περριπατιαῖς εἶν' 'ποῦ πιάνω μὲς 'ς τὸ κουρί'. 'Συγάθηκα πλὴν τοὺς ἀνθρώπους· πὼς δὲν φοβοῦνται τὸ 'θεο'. τί ψυχὴ θὰ παραδώσουν; Ταῖς προάλλαις πάλι 'ἐπιασα τὸν Σωτήρι' μ' ἕνα ὠμορφο κορίτσι 'ς τὴν ἀγκαλιά.

— Τί λές, Μπάρμπα, ἀλήθεια;

— Μὰ τὴ πίστι' μ'. Τί κάντε 'δὼ, τοὺς λέω, δὲν 'ντρέπεστε;

— Τίποτε, Μπάρμπα 'Ἀλέξη· ἀγαπιούμεστε· ἡ ἀγάπη 'ντροπή δὲν ἔχει.

— Καλὰ κάντε, παιδιά μ'· κάντε καὶ σεῖς ὅ,τι κάνουν αἱ μαννάδες σας καὶ οἱ μπαμπάδες σας. Κατὰ τὸν Μαστρογιάννη καὶ τὰ κοπελάκια του.

Ἡ νεάνις, ἣν εὔρεν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Σωτηρίου ὁ δασοφύλαξ, εἶκασα ὅτι ἦτο ἡ Ζωή, ἣν ὁ νέος τοσοῦτον ἠγάπα.

Ὁ Μπάρμπα 'Ἀλέξης ἐξηκολούθει ἔτι τὸ κατὰ τῆς διαφθορᾶς τῆς κοινωνίας κατηγορητήριον καὶ τοὺς ἐπαίνους τῶν ἠθῶν τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ, ὅτε ἡ καταγιγῆς ἀπεμακρύνθη. Ἡγέθηον ὅπως ἀναχωρήσω μὲ ὠδήγησε μέχρι τινός· ἔδωκα αὐτῷ δύο φράγκα, ὅπως ἀγοράσῃ καπνὸν καὶ ἀπεχωρισθῆμεν.

Ἐδάδιζον διὰ μέσου τοῦ δάσους πρὸς τὴν μονὴν· ψιλὴ βροχὴ ἤρχισε πάλιν νὰ πίπτῃ· ὅθεν ἐκρύβην ὑπὸ παχὺ φύλλωμα δένδρων. Ἀφ' οὗ ἐπὶ τινὰ καιρὸν ἐθαύμασα τὴν φύσιν, ἐδύριξα προσκαλέσας παρ' ἐμοῦ τὸν κύνα μου καὶ μετ' ὀλίγον ἀπεκοιμήθην.

Πόσον καιρὸν ἐκοιμήθην ἀγνοῶ· ὅτε ἐξέπνυσα, τὸ δάσος ἐφωτίζετο ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ πανταχόθεν, τῶν φύλλων ἀπομακρυνόμενων ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, ἐφαίνετο ὁ γλαυκὸς οὐρανός. Δὲν ὑπῆρχον πλέον νέφη. Ὁ καιρὸς ἦτο ὠραῖος. Ἀνέπνεον ἀπλήστως τὴν ἀγνὴν δρόσον, ἥτις ἐπλήρου τὴν ἀτμόσφαιραν καὶ ἀνήγγελε τὴν ἐρατεινὴν ἐσπέραν.

* *

Ἡγέθηον ἦδη ὅπως ἀναχωρήσω, ὅτε παρετήρησα οὐκ εἰς μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ ἀπόστασιν νεάνιδα, καθήμενὴν ἐπὶ ξηροῦ κορμοῦ δένδρου κατεροικιζομένη καὶ περιμένουσα. Ἡ κεφαλὴ αὐτῆς ἦτο κεκλιμένη ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ ἡ ψυχογονία τεταραγμένη. Ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς ἔκειτο ἀνθοδέσμη ἐξ ὠραίων ἀνθέων. Ἐπιτείνας τὴν προσοχὴν μου διέκρινα ὅτι ἦτο ἡ Ζωή, περὶ ἧς προηγουμένως ὁ δασοφύλαξ μοι ὠμίλησε. Δὲν εἶχον λοιπὸν νὰ σκεθῶ τί ἐζητεῖ ἐκεῖ καὶ ποῖον περιέμενεν. Ἐνεθυμήθην παρευθὺς ὅτι τὴν ἐσπέραν, καθ' ἃ ἤκουσα ἐν τῇ μονῇ, ὁ Σωτήριος θὰ κατήρχετο εἰς τὴν πόλιν, ὅπως μεταβῆ εἰς Εὐρώπην πρὸς σπουδὴν τῆς ἱατρικῆς.

— Ἴδου λοιπὸν, διανοήθην, κατὰλληλος εὐκαιρία, ὅπως παρὰ τῷ μάρτυρι εἰς τὴν τελευταίαν αὐτῶν συνάντησιν, εἰς τὸν ἀποχαιρετισμὸν, εἰς τοὺς ὄρκους.

Ἐκρύβην ὅθεν προφυλακτικῶς ὄπισθεν πυκνοῦ φυλλώματος, ὅπθεν ἠδυνάμην νὰ κατοπτρεύω καὶ ἀκούω τὸ πᾶν καὶ διέταξα τὸν κύνα μου νὰ κοιμηθῆ καὶ μηδὲν κινηθῆ. Βρῶν τι μοὶ ἐχρησίμευσεν ὡς ἔδρα· ἐκεῖθεν ἤκουον τὸν ἐλάχιστον ψίθυρον τοῦ δάσους καὶ ἀπεθαύμαζον τὴν καλλονὴν τῆς Ζωῆς. Τὸ ὑπερὸ τὴν κεφαλὴν μου φύλλωμα ἦτο σχεδὸν ἀκίνητον καὶ εἰς τὸν ἐλάχιστον τῶν φύλλων φλοῖσδον ἠσθανόμην ἄφατόν τινα ἠδονὴν ὡς ἐν ὄνειρῳ.

Ἡ Ζωὴ ἦτο ὠραία, ἀξία τῆς γραφίδος τοῦ Δάντου καὶ τοῦ χρωστῆρος τοῦ Ραφαήλου. Τὰ κανονικὰ τοῦ προσώπου αὐτῆς χαρακτηριστικά, οἱ λάμποντες αὐτῆς ὀφθαλμοί, τὸ ροδόχρουν χρῶμα, ἡ μακρὰ καὶ ξανθὴ κόμη, τὸ τρυφερὸν σῶμα καὶ ἡ γλυκεῖα αὐτῆς ψυχογονία ἐν ὅλη τῇ μελαγχολίᾳ καὶ ῥέμβῃ, τῇ ψυχικῇ ταραχῇ καὶ ἀδημονίᾳ, θὰ συνεκίνουν καὶ ἐμαγνήτιζον καὶ τὴν πλέον ἀναίσθητον καρδίαν.

Ὅποῖος σάλος ἐτάρατε τὰς σκέψεις αὐτῆς! Ἐπασχεν ἡ τάλαινα. Περιέμενεν, ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν ἐφαίνετο· διατὶ ἐβράδυνε; καὶ ἐν δὲν ἤρχετο; ἂν πρόσκομμά τι παρουσιασθῆν αὐτῷ ἀπεκώλυε τῆς ὀρισθεῖσης συναντήσεως αὐτῶν; πὼς τότε θὰ ἐφευγεν οὗτος, χωρὶς νὰ ἴδῃ αὐτὴν τὸ τελευταῖον, χωρὶς ν' ἀποχαιρετίσῃ αὐτὴν, χωρὶς ν' ἀνταλλάξῃ τὸν τελευταῖον ἴσως ἀσπασμὸν καὶ περιπτυχθῆ αὐτὴν, χωρὶς νὰ δώσῃ τὸν τελευταῖον ὄρκον αἰωνίου πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως; Ἐστρεψε τὸ ἀπλανές αὐτῆς βλέμμα πρὸς πάσας τὰ διευθύνσεις καὶ εἶτα πρὸς τὸν οὐρανὸν ζητοῦσα παρηγορίαν.

Ἡ πτώσις φύλλου, ὁ λεπτότατος τριγμὸς ἐν τῷ δάσει προὔξενον αὐτῇ ἀνατιναγμὸν καὶ φόβον. Ἐτείνε τὴν ἀκοὴν πρὸς τὸ μέρος, ὅθεν προήρχετο ὁ θόρυβος, ἀλλὰ... μὴ βλέπουσα τὸν Σωτήριον, ἀνεστέναζε καὶ τὴν κεφαλὴν περιλύπως κλίνουσα κατέβρεχε τὴν ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς ἀνθοδέσμην διὰ κρυσταλλίνων δακρῶν.

Μετ' ὀλίγον τὸ πρόσωπον αὐτῆς ἠρρυθρίασε, τὰ χεῖλη ἔτρεμον καὶ νέα θαλερὰ δάκρυα κατέπιπτον ἐπὶ τῶν ἀνθέων. Ὡρα ὀλόκληρος παρήλαε καὶ ἐκεῖνος δὲν ἐφαίνετο. Τριγμὸς νέος ἠκούσθη μακρὰν· ἀνετινάχθη· θόρυβος διεκρίνετο ὀριστικῶς ὡμοίωζε πρὸς βηματισμοὺς τρέχοντος ἀνθρώπου. Ἡνωρθώθη σχεδὸν συγκυχημένη, φοβουμένη καὶ πάλιν μὴ ψευσθῶσιν αἱ ἐλπίδες αὐτῆς. Ἀλλὰ παρευθὺς τὸ βλέμμα αὐτῆς ἐξήστραψεν.

Εἶδον τὸν Σωτήριον μεγάλως βήμασι διὰ μέσου τῶν κλάδων προχωροῦντα. Ἡ νεάνις ἠρρυθρίασε· μειδίαμα ἐπεχύθη ἐπὶ τῆς θείας αὐτῆς μορφῆς· εἶτα ὠχρίασε καὶ τοσοῦτον διαταράχθη, ὥστε δὲν ἠδυνήθη νὰ κινήθῃ ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς. Ὁ νέος ἐπλησίασε· μόλις δὲ ἀντήλλαξαν τὰς λέξεις Ζωὴ—Σωτήριε καὶ ἔπεσον εἰς τὰς ἀγκάλας ἀλλήλων.

— Ἐβράδυνα, Ζωὴ μου· δὲν ἠδυνάμην ν' ἀποφύγω τὰς ἐπισκέψεις καὶ τοὺς ἀποχαιρετισμούς. Πόσον ἔτρεμεν ἡ καρδία μου μίπως δὲν σε εὑρίσκον! Περιμένεις ἀπὸ πολλοῦ;

— Ἀπὸ μᾶς ἦδη ὥρας καὶ πλέον.

Εἶτα δι' αἰφνιδίας κινήσεως ἀπεσπασθῆσαν ἀλλήλων καὶ ἐκάθισαν ἐπὶ τοῦ κορμοῦ σχεδὸν κατὰ πρόσωπον.

— Σωτήριε, δός μοι τὰς χεῖράς σου... παρατήρησόν με· ἀτένιζε εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου· ἰδὲ με.

Ὁ νέος ὑπέκουσε· παρετηροῦντο σιγῶντες· ἴσως ἤθελον ἀμφοτέροι νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὰ μύχια τῆς καρδίας καὶ τὰ βάθη τῶν σκέψεων αὐτῶν. Τὰ βλέμματα αὐτῶν μέθην προὔξενον. Ἡ εἰκὼν ἦτο θελκτικὴ. Φαντάσθητι ὑπὸ τὸ πυκνὸν ἐκεῖνο τῶν δένδρων φύλλωμα, ἐν τῇ ἠρεμίᾳ ἐκεῖνη τοῦ δάσους, εἰς ὃ αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες μόλις εἰσέδυσον καὶ οὐ εἰς τὴν ἐλαχίστην τοῦ ἀνέμου πνοὴν ὁ ψίθυρος τῶν δένδρων ἀπετέλει συναυλίαν τινά, δύο πλάσματα ὠραῖα ἀγαπώμενα, λατρευόμενα καὶ ἐλθόντα ἐκεῖ, ὅπως ἀποχαιρετίσασθιν ἀλλήλα.

— Αὔριον λοιπὸν ἀναχωρεῖς. Αὕτη εἶναι ἡ τελευταία ἡμῶν συνάντησις. Ἀποχωριζόμεθα· τίς σῖδε διὰ πόσον χρόνον. Πότε πάλιν θὰ συναντηθῶμεν... ἄρᾳ γε...

Κλίνας δὲ τὴν ἐρασίαν αὐτῆς κεφαλὴν ἤρξατο κλαίονσα.

— Ἡσύχασον, Ζωὴ· οἱ ἀποχωρισμοὶ εἶναι διὰ τοὺς ἀνθρώπους. Ἀνάγκη νὰ φύγω· πρέπει νὰ σπουδάσω μίπως καὶ σὺ πολλὰκις δὲν ἐξεδήλωσας τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην; Μὴ κλαῖε, διότι συντριβείεις τὴν καρδίαν μου. Ὡ ἐὰν ἐγνώριζες ὅποιας δυνάμεις κατέβαλον, ὅπως ἀποχωρισθῶ σοῦ. Σὺ εἶσαι ὁ μόνος μου ἔρωσ, σὺ εἶσαι ἡ μόνη μου σκέψις. Ἀλλὰ εἰπέ μοι, Ζωὴ, ὁμολόγησόν μοι, ἀγαπητὴ μου Ζωὴ, θὰ με ἀγαπᾷς πάντοτε ὡς νῦν. δὲν θὰ με λησμονήσῃς, θὰ μοι γράψῃς ἐνίοτε; Ὁ ἔρωσ σου θὰ εἶναι ἡ μόνη ἐν τῇ ξένῃ παρηγορία μου καὶ ἡ ἐν ταῖς σπουδαῖς μου ἐνίσχυσις.

— Ὡ, ἐὰν θὰ σε ἀγαπῶ! διατὶ μοι ἀποτεινείεις τοιαύτην ἐρώτησιν; Δὲν ἔχεις πεποθήσῃν ἐπ' ἐμοῦ; Ἐὰν εἶμαι ὠραία, αἰσθάνομαι τοῦτο μόνον διότι σε ἀγαπῶ· ἐὰν ὁ οὐρανός μειδίᾳ

ἐπ' ἐμοῦ, ὁ ἥλιος μοι φαίνεται λαμπρὸς καὶ ὁ κόσμος ἀγαπητός, τοῦτο συμβαίνει διότι σὺ εἶσαι ὁ ἀστὴρ τῆς ἐλπίδος μου, τοῦ μέλλοντός μου. Ἐνθυμήθητι πόσον σε ἠγάπησα· οὐδὲ στιγμήν παρέρχεται, χωρὶς νὰ σκεφθῶ διὰ σέ· ἀλλὰ ὁ ἀποχωρισμὸς εἶναι σκληρὸς· προαισθάνομαι κακὸν τι καὶ κλαίω· φωνὴ τις ἐσωτερικὴ μοι λέγει ὅτι ἀποχωριζόμεθα . . . ἐντελὸς.

— Ζωή, διατὶ ἔχεις τοιαύτας σκέψεις; Μὴ γίνου ἀπαιδιόδοξος. Μίπως, Ζωή, δὲν εἶσαι σὺ ἡ ζωὴ μου; Ἄν ἐξηγῆτο ἐξ ἐμοῦ, οὐδέποτε θ' ἀπεχωριζόμεθα· ἀλλὰ βλέπεις ὅτι εἴμεθα ἄνθρωποι· ἔχομεν ὑποχρεώσεις, καθήκοντα ἐν τῷ βίῳ πρὸς τὴν κοινωνίαν, πρὸς τοὺς γονεῖς· πρέπει νὰ σπουδάσω. Ἀποχωριζόμενος σοῦ φαίνομαι γενναῖος, διότι ἐλπίζω ὅτι ὁ καρπὸς τῆς ἐπιστήμης μου θὰ εἶσαι σὺ. Ἐνθυμείσαι ἡμέραν τινὰ τὴν ἐρμηνείαν τίνος Λατινικοῦ ῥητοῦ μ' ἠρώτας;

— Ναί· τοῦ Τερεντίου γνώμην, ἢν ἀνέγνων ἐν τινὶ βιβλίῳ ὡς ἐπικεφαλίδα.

— Ἐπαναλαμβάνω ταύτην. Homo sum et nihil humanum a me alienum puto. Τὰ πάντα λοιπὸν ἀνθρώπινα· εἴμεθα νέοι, ἔχομεν καιρὸν. Ὁ πατὴρ σου θέλει γαμβρὸν ἰατρὸν. Ὑπομονὴ καὶ πίστις . . . Πρέπει νὰ σπουδάσω ἰατρὸς.

— Πάντα ταῦτα καλά, Σωτήριε· εἶμαι σύμφωνος· ἀλλὰ διατὶ προαισθάνομαι κακὸν τι ἐπὶ τῷ ἀποχωρισμῷ ἡμῶν; διατὶ ἡ καρδιά μου εἶναι πλήρης πικρίας;

— Θάρρος, Ζωή· μὴ ὀμίλει τοιαῦτα· εἶναι λόγοι παιδαριώδεις.

Ταῦτα δὲ λέγων, ἔδωκεν ἐπὶ τὸ στήθος αὐτοῦ τὴν θελκτικὴν τῆς νεανίδος κεφαλὴν καὶ βυθίζων τὸ βλέμμα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἑαυτῆς·

— Ζωή, εἶπεν, ἀγαπητὴ μου Ζωή· παρατήρησον καλῶς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου· δὲν βλέπεις ἐν αὐτῇ τῇ ψυχῇ μου; Μίπως δὲν σε ἀγαπῶ πλέον καὶ διέρχονται τοιαῦται σκέψεις τοῦ νοῦ σου; Ἀπάντησον, εἰπέ μοι . . .

— Μὲ ἀγαπᾷς, Σωτήριε, ὅσον δὲ ἀγαπῶ καὶ σε λατρεύω· ἡ ψυχὴ σου λέγει τοῦτο. Ἀλλὰ μίπως ἔχω ἀνάγκην νὰ βεβαιωθῶ περὶ τούτου; Δὲν μοι λέγει τοῦτο ἡ καρδιά μου, ἡ χαρὰ, ἢν αἰσθάνομαι πλησίον σου, ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει σου, ἐπὶ τῇ θεᾷ σου;

— Θάρρος λοιπὸν, Ζωή· πίστις καὶ ἐλπίς ἔστωσαν τὰ σύμβολα τοῦ ἔρωτος ἡμῶν.

— Ναί, Σωτήριε· πίστις εἰς τὸν ἔρωτα καὶ ἐλπίς εἰς τὸν Θεόν.

ᾨρκίσθησαν καὶ ἔπεσον εἰς τὰς ἀγκάλας ἀλλήλων κλαίοντες ἐκ συγκινησεως. Τὴν αὐτὴν στιγμὴν χελιδὼν τις μινυρίζουσα ἀπέπτη. Ἀτενίσας εἰς αὐτὴν εἶπον κατὰ νοῦν.

— Νεανικοὶ ὄρκοι, νεανικοὶ ἔρωτες· ὁμοιάζετε πρὸς τὴν πτῦσιν τῆς χελιδόνος. Ἐπέρχεται χειμὼν; φέροι αὐτὴν μακρὰν εἰς ἄλλας χώρας, ζητοῦσαν θερμὴν καὶ τροφὴν.

Ὁ ἥλιος ἔδωκεν εἰς τὸν ὀρίζοντα καὶ αἱ τελευταῖαι αὐτοῦ ἀκτῖνες ὥχρῳν. Ὁ οὐρανὸς ἀπέβαλλε βαθμηδὸν τὴν λάμψιν αὐτοῦ. Ἡ ἡμέρα κατέπιπτε καὶ τὸ λυκόφως ἐδήμιλον τὰς πτέρυγας αὐτοῦ. Δροσερὸς ἄνεμος ἔπνεε ὀρίπτων ἐνίοτε ξηρόν τι φύλλον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Τὰ πτηνὰ ὀλίγον κατ' ὀλίγον παύοντα τὸ ἦσμα αὐτῶν ἐκοιμῶντο. Αἰφνης ὑπερμεγέθους κόραξ ὑπερθεν ἡμῶν ἱπτάμενος βαρεῖς κρωγμοὺς ἐξέφερεν· ὁ κύων μου ὑλάκτισεν. Οἱ νέοι ἀψυπνισθέντες τῆς μεθυστικῆς αὐτῶν νάρκης ἀπεσπάρθησαν ἀλλήλων καὶ ἔφυγον. Συμβαδίσαντες μέχρι τίνος, εἴτα ἀπεχωρίσθησαν ἀλλήλων, ὅπως μὴ κινήσωσι τὰς ὑποψίας. Ἡ τελευταία αὐτῶν λέξις ἦτο· ἐλπίσωμεν.

Ὅτε ἐγένοντο ἄφαντοι, ἐπλησίασα εἰς τὸ μέρος ὅπου τοιαῦτα καρδίας αἰσθήματα ἀντηλλάγησαν. Περιτήρησα τὴν ἀνθοδέσμην, ἢν ἐν τῇ ταραχῇ αὐτοῦ ὁ Σωτήριος ἐλησμώνησε. Χαράξας διὰ τοῦ μαχαιριδίου μου ἐπὶ τοῦ ξηροῦ κορμοῦ τὰς λέξεις: **Βωμὸς ἔρωτος· 10. VIII. 88**, ἔλαβον τὴν ἀνθοδέσμην μετ' ἐμοῦ· ἦτο ἀκόμη δροσερὰ ἐκ τῶν δακρῶν τῆς Ζωῆς. Βαθεῖα τις θλίψις με κατέλαβεν· ἔμεινα ἐπὶ τὴν χρόνον ἐπὶ παρατηρῶν τὴν φύσιν. Ἀλλ' ἡ νύξ ἐπῆλθεν· ἠναγκάσθη νὰ κατέλω εἰς τὴν μονίην.

Τὴν αὐτὴν ἔσπερα ὁ Σωτήριος εἶχεν ἀναχωρῆσαι εἰς Φιλίππουπολιν καὶ ἐκεῖθεν τὴν ἐπομένην ἡμέραν εἰς Μόναχον, ὅπως σπουδάσῃ, ἡ δὲ Ζωὴ ἀπέβαλε τὴν χαρὰν καὶ τὴν φαιδρότητα.

Ἐκτοτε παρήλθον τέσσαρα ἔτη· ἡ Ζωὴ κατὰ σκληρὰν τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἀπαίτησιν καὶ διαταγὴν ὑπανδρευθεῖσα ἰατρὸν φέροι εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτῆς ὥραϊον τέκνον· ὁ Σωτήριος σπουδάσει τὴν ἰατρικὴν ἐτι, ἀλλ' ἄνευ ἐλπίδος, διότι ἡ ἐπιστήμη οὐδένα καρπὸν θὰ φέρῃ αὐτῷ, ἀφοῦ τὸν μόνον, δι' ὃν μετέβη ἐκεῖ μακρὰν νὰ σπουδάσῃ, τὴν ἀγαπητὴν αὐτῷ Ζωὴν, ἔδραψεν ἄλλος· αἱ χελιδόνες ἐπανῆλθον πολλακίς καὶ ἔφυγον ἐνθυμίζουσαι τοὺς νεανικοὺς ὄρκους καὶ ἔρωτας, ἀλλ' ὁ ἐν τῷ δάσει ἀποχωρισμὸς τῶν νέων μένει ἐν τῷ νῷ μου ἀνεξίτηλος.

Βλέπω πάντοτε πρὸ ἐμοῦ τοὺς μεγάλους μελαγχολικοὺς τῆς Ζωῆς ὀφθαλμούς, τὴν φαιδρὰν καὶ πλήρη ἐλπίδων τοῦ ἀγαθοῦ Σωτηρίου μορφήν, ἀπνηχούσιν ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἐτι οἱ λόγοι καὶ αἱ ὑποσχέσεις αὐτῶν, οἱ ὄρκοι καὶ αἱ διαβεβαιώσεις καὶ διατηρῶ ἀκεραίαν τὴν ἀνάμνησιν αὐτῶν, καθὼς διετήρησα καὶ τὴν ἀποξηρανθεῖσαν ἤδη ἀνθοδέσμην . . .

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 27 Ἰανουαρίου 1892.

Ἡ ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΗΤΗΡ.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν).

Τὸ γεῦμα ὑπῆρξε λαμπρὸν, ὁ δὲ γάμος τοῦ Ριχάρδου Βοῖς εἶχε διεγείρει ζωηρὰν περιέργειαν εἰς τοὺς ἐν τοῖς πέριξ· διότι οὐ μόνον ἡ οἰκογένεια τοῦ Ριχάρδου ἦν ἡ πρώτη τῆς χώρας, ἀλλὰ καὶ ἡ θέσις αὐτοῦ ὡς βουλευτοῦ, ἔθετεν αὐτὸν εἰς σχέσεις πρὸς πάντας τοὺς ὀπωσοῦν σημασίαν τινὰ κεκτημένους κατοίκους τῆς ἐπαρχίας. Ἡ ἀπόφασίς αὐτοῦ ὅπως νυμφευθῆ, προσελύμβανε τὴν σπουδαιότητα συμβάντος σπουδαίου καὶ ἀμέσως ἐσχηματίζοντο τὰ δύο ἀντίθετα στρατόπεδα. Εἶναι ἄρα γε ἀνάγκη νὰ εἰπωμεν τὰς γνώμας αὐτῶν; Σχεδὸν πάντες οἱ ἄνδρες ἐπεδοκίμαζον τὸν Βοῖς καὶ σχεδὸν πᾶσαι αἱ γυναῖκες κατέκρινον τὴν Ὀδύλην.

Ἡ ὠραιότης καὶ τὸ ἐπιβέλλον ἐξωτερικὸν τῆς νεαρᾶς νύμφης δὲν παρήγαγον ἀμέσως ἅπαν τὸ ἀποτέλεσμα τὸ ὅποιον ἐδικαίωτο ν' ἀναμῆναι τις ἐξ αὐτῶν, μόνον κατῳρώσαν νὰ ἐλαττώσωσι τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐχθρῶν, οὓς ἠδύνατο ν' ἀποκτήσῃ ἀμέσως. Ὁραιότητες τινὲς καὶ ἐπιβέλλοντος χαρακτήρες εἶναι οἷον εἰπεῖν, ἐπιθετικοί· ἐπιβέλλονται ἀμέσως διὰ τρόπου πομπῶδους, ἀπολυταρχικοῦ καὶ ἐπομένως διεγείρουσιν αἰσθημα ἀντιστάσεως. Ἄλλοι πάλιν τούναντιον, καὶ οὗτοι εἰσὶν οἱ πραγματικώτεροι, φαίνονται ὡς μὴ ὑφιστάμενοι, αἰσθάνεται δὲ τις τὸ θέλγητρον αὐτῶν βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον, ὑφίσταται τὴν ἐπήρειαν αὐτῶν βαθμηδὸν καὶ ἀσυναίσθητως, εἰς τρόπον ὅμως, ὥστε ἀδυνατεῖ τις εἴτα ν' ἀποχωρισθῇ αὐτῶν. Ὡς πρὸς τοὺς τελευταίους τούτους κατὰ τὴν πρώτην στιγμὴν νομίζει τις ὅτι ἔχει πρὸ αὐτοῦ σύνθητες ἄτομον, ὀλίγον ὠραιότερον καὶ ἐλκυστικώτερον τῶν συνήθων.

Ἡ Ὀδύλη ἠσθάνθη ἀμέσως τὰς ἐχθρότητας, ἃς εἶχε νὰ καταπολεμήσῃ, ἐπομένως ἀπεφάσισε νὰ ἀφαιρέσῃ ἀπ' αὐτῆς πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ ἐπιδράσῃ πολὺ ἐπὶ τῶν τρίτων. Βεβαίως δὲν ἠδύνατο νὰ μειώσῃ καὶ τὴν ὠραιότητα αὐτῆς, ἠδύνατο ὅμως ἀντι νὰ καταστήσῃ αὐτὴν ἐπιδεικτικὴν, νὰ ἐλαττώσῃ τὴν λαμπρότητα αὐτῆς, ἀπαραλλάκτως ὡς εἶχεν ἀποφασίσει ν' ἀκούσῃ πολὺ χωρὶς νὰ προσφέρῃ ἐκεῖνη λέξιν. Τὸ σχέδιον τοῦτο, ὅπερ ἀπῆρται φρόνησιν καὶ αὐταπέρησιν ἐπέτυχε θαυμασίως.

— Τί! αὐτὴ λοιπὸν ἦτο ἡ περιβόητος; εἶπον καθ' ἑαυτὰς αἱ γυναῖκες. Βέβαια ὑπάρχουν καὶ πολὺ καλλίτεραι, ὠραιότεραι καὶ μᾶλλον ἔξυπνοι!

Ἄπο ἐκείνων, αἰτινες διεξεδίκουν πρωτεία ὠραιότητος μέχρι τῶν σχολαστικῶν, αἰτινες ἠσχολοῦντο εἰς τὰ τῆς φιλολογίας, πᾶσαι εἶπον καὶ ἐπανελάβον ὅτι ἡ νέα κυρία Ριχάρδου Βρίς δὲν ἦτο οὔτε ἡ ὠραία νεάνις, οὔτε ἡ διακεκριμένη κυρία, ἣν εἶχον προαγγεῖλει. Οἱ ἄνδρες ὅμως διορατικώτεροι ὄντες ἐγίνωσκον ἤδη τὸ ἐναντίον, δὲν παρίσταντο ὅμως εἰς τὰ γυναικεία συμβούλια καὶ ἐπομένως ἡ γνώμη αὐτῶν δὲν κατώρθωσε νὰ μετακινήσῃ τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος. Ἐὰν δὲ αἱ γυνῶμαι συνεκρούσθησαν, ὕπερ βεβαίως θὰ ἐγένετο ὀπισθεν ὅμως τῶν τοίχων τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου, αἱ συγκρούσεις ἐκείναι ὑπῆρξαν ἄνευ ἀποτελέσματος.

Ἡ μήτηρ τοῦ Ριχάρδου ἐπληρώθη λίαν διότι τοιαύτην προητοίμασε καλὴν ὑποδοχὴν εἰς τὴν νύμφην αὐτῆς, ἔτι δὲ μᾶλλον ἢ κ. Ρουβεραϊ, διότι κατώρθωσε νὰ ἐπιβάλῃ σιγὴν εἰς τὰ λεπτότερα τῶν αἰσθημάτων αὐτῆς. Ἀμφότεραι κατενόησαν ὅτι εἰς βουλευτῆς δὲν δύναται νὰ μείνῃ ἐν χρεΐξ. Πῶς ἤθελε δυνηθῆ νὰ δώσῃ δεῖπνα, ἐσπερίδας καὶ τὰ παρόμοια; Ἐν τῷ κοινωνικῷ καὶ πολιτικῷ αὐτοῦ βίῳ δὲν ἤθελεν ἐντύχει μυριάς περιστάσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ἀπουσία συζύγου θὰ καθίστατο ἐπαισθητοτάτη; Μετὰ τὸ τέλος τοῦ συμποσίου ὕπερ προσήνεγκεν ἡ μήτηρ κυρία Βρίς, ἅπαντες οἱ προσκεκλημένοι ἀνετίβαζον μέχρι τρίτου οὐρανοῦ ἅπαντα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας. Μόνος ὁ Ζαφφὲ δὲν ἔμεινε ποσῶς νύχταριστήμενος, ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἀπεκάλυπτεν οὐδενὶ τὴν δυσἀρέσκειαν αὐτοῦ, δὲν ἔσχεν ἀφορμὴν νὰ διαπληκτισθῇ μετὰ τινος.

V.

Ἡ πρώτη αὕτη τοῦ Βρίς καὶ τῆς συζύγου διαμονὴ ἐν τῷ πύργῳ ὑπῆρξεν ὀλιγοχρόνιος. Εἶχον ἀποφασίσει νὰ μεταβαίνωσι συχνὰ εἰς Πινόν καὶ νὰ μὴ διαμένωσι πλέον τῶν τεσσαρῶν ὀκτῶ ὥρων καθ' ἑκάστην μετέβασιν, τούλάχιστον μέχρι τῆς ἐπανόδου τοῦ ἔαρος. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου πολλαὶ δυσχέρειαι διεκανονίζοντο καὶ ὁ Ἐδμόνδος δὲν ἀπεμάνθανε τὴν συνήθειαν νὰ τοὺς βλέπῃ.

Ὁ παῖς ταχέως ἐπανελάβε τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ τρυφερότητα καὶ ἐμπιστοσύνην πρὸς τὸν πατέρα του ἅμα ὡς ἔβλεπεν αὐτὸν μόνον, προσέδραμεν αὐτῷ, ἀπευθύνων λεγεῶνα ὅλην ἐρωτήσεων, σύρων αὐτὸν καὶ θωπεύων ὡς ἔπραττε καὶ προηγουμένως. Ἄμα ὡς ἐπεφαίνετο ὅμως ἡ Ὀδύλη κατελάμβανεν αὐτὸν σιωπῇ. Ἄφου ἅπαξ ἤδη ἐπεπλήχθη δριμύως ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, δὲν ἔδοκίμασε πλέον νὰ φύγῃ ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τῆς μητριᾶς. Ἐμενε μὲν παρ' αὐτοῖς ἀλλ' ἐξαναγκάζομενος καὶ σκυθρωπός, μέχρι τοσοῦτου μάλιστα βαθμοῦ ὥστε αὐτὴ αὕτη ἡ Ὀδύλη παρενέβη ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν ἐλευθερίαν του.

Ὁ Ἐδμόνδος δὲν ἐπωφελήθη τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ ταύτην τῷ ν' ἀπομακρυνθῇ, διότι ἔμεινε πλησίον αὐτοῦ ἄφωνος, σχεδὸν κρυφίνους, ἀκούων μόνον αὐτῶν ὀμιλούντων, ἀλλὰ μετὰ προσοχῆς, ὑπερβαίνουσης ὅλως τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ, ἐξηγῶν ὡς ἤθελεν αὐτὸς καὶ ἠδύνατο τοὺς λόγους, οὗς κακῶς ἐνόει καὶ στρεβλῶν οὕτω διὰ τῆς ὑπερβαλλούσης καὶ κακῶς στρεφομένης ἐντάσεως τοῦ νοῦ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, ὕπερ ἤδη εἶχεν ἐκτραπῆ πως τῆς εὐθείας ὁδοῦ διὰ τῶν ἀνεπαισθητῶν καὶ σχεδὸν ἀσυναίσθητων εἰσηγήσεων τῆς μάμμης αὐτοῦ.

Διὰ τῆς γυναικείας αὐτῆς λεπτότητος καὶ μάλιστα ἐν ἡ διετέλει ἀκανονίστῳ θέσει, ἡ Ὀδύλη παρετήρησε τοῦτο ταχέως. Ἄλλὰ πῶς νὰ συζητήσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς χωρὶς νὰ παραβῇ τὴν πολιτικὴν τῆς σωφροσύνης καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν σύζυγον, ἣν διεέγραψεν ἑαυτῇ; Ἐκεῖνο ὅπερ ἐφαίνετο αὐτῇ εἰδεχθέστερον πάντων ἦν νὰ προσβάλῃ ἔστω καὶ ἐπ' ἐλάχιστον καὶ διὰ τῆς μᾶλλον ἀνωδύνου φράσεως τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν τοῦ Βρίς πρὸς τὴν μητέρα του. Ἀπεφάσισε λοιπὸν ν' ἀναμείνῃ ὅπως ἀλλαχόθεν φωτισθῇ, ὅσον ἀφορᾷ

εἰς ἑαυτὴν οὐδέποτε θὰ ἔλεγε λέξιν, δυναμένην νὰ γεννήσῃ δυσἀρέσκειαν.

Ὁ Ριχάρδος μεθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς προσπαθείας ὅπως ἡ αἰσιόδοξος, ἠσθάνετο ὅμως, ἐὰν μὴ ὅλας ἀλλὰ τούλάχιστον μέρος τῶν βασάνων, ἃς ὑφίστατο ἡ σύζυγος αὐτοῦ. Ἠγάπα αὐτὴν ἔνεκα τούτου πλειότερον καὶ μετὰ μεγαλειτέρου σεβασμοῦ, μετὰ τρυφερότητος λεπτοτέρας. Καὶ ὅμως, θὰ ἐθυσίαζε τὸ πᾶν, πλην αὐτῆς ὅπως δυνηθῇ νὰ προσποιῆται ὅτι κλείει τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἐξακολουθήσῃ νὰ ζῇ ἐν τῇ ἀμφιταλαντευομένῃ ταύτῃ θέσει.

Οἱ πολυάσχολοι ἄνθρωποι καὶ τῶν ὁποίων τὸ πνεῦμα ἀδικόπως ἐργάζεται ἔχουσιν ἰδιόχοντα φόβον τῶν οἰκιακῶν σκηναῶν, ὁ ὁποῖος τοὺς ἀναγκάζει νὰ κλίνωσι πάντοτε πρὸς τὸ καθέστος, ἔστω καὶ ἂν ὁ πρῶτος οὗτος ὑφίσταται κακὰς ἐξ αὐτοῦ συνεπείας. Φαίνεται αὐτοῖς ὅτι ἡ παρούσα κατάστασις ἔστω καὶ δυσχερὴς καὶ ἐπικίνδυνος εἶναι προκριτωτέρα τοῦ ἀγνώστου, ὕπερ δύναται νὰ ἐπενέγκῃ μεταβολή. Ὁ Ριχάρδος χωρὶς νὰ ἐννοῇ καλῶς διὰ τί, συνεμερίζετο τὸν τρόπον τούτον τοῦ σκέπτεσθαι, ἦτο ὅμως λίαν ἐχέφρων καὶ τίμιος ὥστε καὶ νὰ δράσῃ ἐὰν ἡ ἀνάγκη ἐπεβάλλετο. Ἡ ἀνάγκη δ' αὕτη ἐπαρουσιάσθη μετ' ὀλίγον.

Τὰ πρῶτα φύλλα ἤρξατο νὰ φαίνωνται ἐπὶ τῶν φυλλερῶν ὅταν ὁ Ἐδμόνδος, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος, ἀποβάς ὅλως ἀνυπότακτος, ἔσχε μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ σπουδαίαν διαφωνίαν. Διέτρεχεν ἤδη τὸ ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, ὁ δὲ ἱερεὺς τῆς ἐνορίας, ὅστις εἶχεν ἀναδεχθῆ τὸ βᾶρος νὰ μύσῃ αὐτὸν εἰς τὰ τῆς σπουδῆς μάτην κατέτριβε τὸν καιρὸν αὐτοῦ.

Ὁ Ριχάρδος εἶχεν ἀπαιτήσῃ ἵνα ἀπὸ τῆς ἡλικίας ἐπτά ἐτῶν, ὁ παῖς, ὅπως ἐγίνωσκε νὰ ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ γράφῃ, σπουδᾶσῃ σὺν τῇ γαλλικῇ, καὶ τὴν λατινικῇ καὶ τὴν ἀριθμητικῇ. Θεωρητικῶς τὸ πρᾶγμα ἦτο ἀκούοντως λογικόν, ἡ δὲ μήτηρ τοῦ Βρίς, λίαν φιλόδοξος ἐπὶ τῷ ἐγγόνῳ αὐτῆς εἶχεν ἐπιδοκιμάσει τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ριχάρδου ἄνευ ἐπιφυλάξεως τινος, ὑπὸ πρακτικὴν ὅμως ἐποψιν ὁ παῖς ἦτο ἀδύνατον νὰ διδαχθῇ. Κατὰ τὰ πρῶτα μαθήματα ἐπηρεασθεὶς ὀλίγον ὑπὸ τοῦ ἱερατικοῦ ἐνδύματος τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ κατήντησε μετὰ δύο ἢ τρεῖς μῆνας νὰ σέβηται τὸν διδάσκαλόν του ὅσον καὶ τὴν μάμμην αὐτοῦ, ἦτοι οὐδαμῶς. Ὁ λαμπρὸς ἐκεῖνος διδάσκαλος, τόσον ἐξ ἀτομικῆς συγκαταβάσεως ὅσον καὶ ἐκ πνεύματος χριστιανικοῦ δὲν ἠθέλησε νὰ ἐκφράσῃ πικράπον. Ὅτε ὅμως ὁ Ριχάρδος ἐζήτησε πληροφορίας περὶ τῶν προσδῶν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἠναγκάσθη ν' ἀπαντήσῃ αὐτῷ ὅτι αἱ πρῶδοι του ἐξισοῦντο, τῷ μηδενί.

Ὁ Ριχάρδος δὲν ἠγάπα τὰ ἀπότομα μέτρα ὅταν ἠδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ διαφόρως, ἐπομένως ἠθέλησε νὰ λάβῃ γνώσιν τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων ἰδίους ὀφθαλμοῖς, ἐλπίζων ὅτι ἡ αἰσχύνῃ τοῦ Ἐδμόνδου, ἐξεταζομένου πρὸ αὐτοῦ, θὰ παρεῖχεν αὐτῷ τὸ μέσον νὰ ἐνσπείρῃ αὐτῷ σωτηριώδη τρόπον.

Ἀπῆντησεν ὅμως πρὸς τῷ παιδί μίαν τοιαύτην πεποιθήσιν εἰς ἑαυτὸν καὶ περιφρόνησιν παντὸς τρίτου ἀντικειμένου, ὥστε ἡ πατρικὴ αὐτοῦ καρδιά ὑπέστη σκληρὰν προσβολήν. Ὁ Ἐδμόνδος δὲν ἐφαίνετο νομίζων ὅτι ἠδύνατο νὰ πράξῃ, τῆς σπουδῆς προκειμένης, ἄλλως ἢ ὡς ἐπραξέ μεχρι τότε. Ἐνεκα τούτου μολὶς ἐφάνη αἰσχυνοθεὶς ἐπὶ μικρὸν ὅτε ἐπεπλήχθη διὰ τὴν πρὸς τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ συμπεριφορὰν. Ἐπιπληχθεὶς αὐστηρῶς, ἐτόκπη ἐξ ἐκείνης τῆς ἡμέρας γραμμὴν συμπεριφορᾶς πρεπωδεστέραν, ἀλλὰ δὲν ἔκαμε μεγαλειτέρας προσόδους.

Ὁ Ριχάρδος ἀπετάθη τότε πρὸς τὴν μητέρα του παρκαλαῶν αὐτὴν νὰ τῷ παραδώσῃ τὸν παιδία, ὅστις, ἐν τῇ πατρικῇ οἰκίᾳ, θὰ ἐλάμβανε μαθήματα ἐκ σπουδαίων διδασκάλων. Δὲν ἔλεγε μὲν τίποτε, εἶχεν ὅμως τὴν πεποίθησιν ὅτι, ἀπαλλασσόμενος τῶν θωπειῶν τῆς μάμμης αὐτοῦ καὶ ὑποβαλλόμενος εἰς αὐστηρὰν πειθαρχίαν, ὁ Ἐδμόνδος θ' ἀπεφάσιζε νὰ ἐργασθῇ ὡς πάντες.

Ἡ κυρία Βρίς ὑπεδέξατο λίαν κακῶς τοὺς ἐξορκισμούς τοῦ υἱοῦ αὐτῆς.

— Είχομεν ἤδη συμφωνήσει, εἶπεν, ὅτι οὐδέποτε θά μοι ὤμι-
λεις περὶ τούτου. Ἦξεύρεις ὅποια ὑπῆρξεν ἡ ἀπάντησίς μου ὅταν
μοι ἀνήγγειλεις τὴν πρόθεσίν σου νὰ νυμφευθῆς καὶ πάλιν. Ἀνέμε-
νον ἐκ σοῦ μεγαλητέραν λεπτότητα ὅπως μὴ ἐπανέλθῃς ἐπὶ τόσον
λεπτοῦ ἀντικειμένου καὶ μετὰ δυσαρεσκείας μου βλέπω ὅτι ἀμοί-
βεις καμῶς τὴν καλὴν ὑποδοχὴν, ἣν πάντες ἐδῶ ἐκῆμαμεν εἰς
τὴν σύζυγόν σου!

Ὁ Ριχάρδος δὲν ἐθεώρησεν ἑαυτὸν ἠττηθέντα, ἐπομένως ἐπέ-
μεινεν, ἀποτέλεσμα δὲ ὑπῆρξε σιγὴ ζωηροτάτη, ἐν τέλει τῆς
ὁποίας ἡ μήτηρ του ἠπειλήσεν αὐτὸν νὰ τὸν ἀποκληρώσῃ.

— Ἄ! μήτῆρ μου, ἀνέκραξεν ὁ βουλευτής, εἴθε νὰ ἡδυνάμην
διὰ τῆς θυσίας τῆς περιουσίας σας νὰ ἐξαλείψω πᾶσαν μεταξὺ
ἡμῶν διαφωνίαν! Ὁ πλοῦτός σας δὲν μοι εἶναι τίποτε ἀντι-
παραβαλλόμενος πρὸς ὅσον μοι κοστίζει ἡ ἐπιμονή σας νὰ μὴ εἰ-
πῆτε τὸ πραγματικὸν συμφέρον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν! Δὲν φοβοῦμαι
τὴν ὀργὴν σας ἀλλὰ τὴν λύπην σας! Καὶ ἐστὶ βεβαία ὅτι μόνη
ἡ σκέψις ὅτι θά κἄμω νὰ ρεῦσωσι τὰ δάκρυά σας, ἐάν κἄμω
χρῆσιν τῶν δικαιοματίων μου, θέτουσι πρὸ ἐμοῦ φραγμὸν, ὡς πρὸς
τὸ παρὸν, ἀνυπέβλητον!

— Ὡς πρὸς τὸ παρὸν; ἐπανέλαβεν ἡ κ. Βρίς προσηλοῦσα
τοὺς ζωηροὺς αὐτῆς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοῦ ἠλλοιωμένου προσώπου
τοῦ μονογενοῦς αὐτῆς υἱοῦ. Τότε λοιπὸν κἄμνεις ἐπιφυλάξεις
διὰ τὸ μέλλον;

— Μάλιστα, ἀπάντησεν ὁ Ριχάρδος ὑποκλινόμενος μετὰ
σεβασμοῦ, ἀλλὰ προδίδων συνάμα διὰ τῆς φωνῆς ἀδιάσειστον
καὶ στερεὸν ἀπόφασιν. Καθ' ἣν ἡμέραν τὸ ἠθικὸν συμφέρον τοῦ
παιδὸς θά ἀπῆται τοῦτο, μὲ κίνδυνον νὰ σᾶς δυσαρεστήσω, θά
ἐνεργήσω πρὸς τὸ συμφέρον του.

Ἡ κυρία Βρίς ἀπῆλθε τῆς αἰθούσας ἐν ἣ ἡ συζήτησις αὕτη
ἐλάμβανε χώραν, ὁ δὲ Ριχάρδος ἐζήτησε τοὺς ἵππους του. Ἀ-
πῆλθε χωρὶς νὰ τὴν ἐπανίδῃ καὶ ἔφθασεν εἰς Παρισίους κατα-
τεθλιμμένος.

— Ἦπατήθημεν, εἶπεν εἰς τὴν σύζυγον αὐτοῦ. Εἴχομεν βα-
σισθῆ ἐπὶ τοῦ χρόνου, ἀλλὰ καὶ ὁ χρόνος συνωμοτεῖ καθ' ἡμῶν.
Ἡ μήτηρ προσκολλᾶται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον εἰς τὸν υἱὸν μου
καὶ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον καθίσταται δούλη του, προβλέπω
δὲ μεγάλα δυστυχήματα.

Ἡ Ὀδὶλη προσεπάθησε νὰ ἐνισχύσῃ τὸν σύζυγον αὐτῆς, χά-
ρις εἰς τὸ εὐθυμον δὲ τοῦ χαρακτήρος καὶ εἰς τὴν ὀρθότητα τῶν
συλλογισμῶν αὐτῆς ἐπέτυχε νὰ κατωρθώσῃ ἀσπαστὴν παρ'
αὐτῇ τὴν ιδέαν ὅτι λίαν προσεχῶς ὁ Ἐδμόνδος εἰσερχόμενος εἰς
τὸ γόητρον θά ὑπεβίβλετο εἰς πειθαρχίαν, ἥτις θά ἐτροποποιεῖ
ἐπὶ τὸ βέλτιον πᾶν ὅ,τι κακὸν ἀκανόνιστος ἀνατροφή ἤθελε γεν-
νήσει παρ' αὐτῷ.

Ὁ Ριχάρδος κατέπνιγε προσωρινῶς τοὺς φόβους αὐτοῦ καὶ
ἐβουβήσθη ἐπὶ πλέον εἰς τὰς ἐργασίας, αἵτινες ἀπερρόφουν τὸν
πλείοτον καιρὸν αὐτοῦ. Μεταξὺ τῶν ἐργασιῶν καὶ τῆς γυναι-
κός, ἣν ὁσημέραι ἰσχυρότερον ἠγάπα ἐνεκὰ τε τῆς εὐγενοῦς αὐ-
τῆς φυσιογνωμίας καὶ ἐνεκα τῶν ἀρετῶν αὐτῆς, θά διετέλει
πληρέστατα εὐτυχῆς ἐάν μὴ ὑπῆρχεν ἡ σκέψις περὶ τῶν τέκνων
του. Ἡ Ὑβελίνη ἀνησύχει αὐτὸν ἥττον τοῦ Ἐδμόνδου. Κατὰ
πρῶτον ἦν πολλῶ ἐκείνου νεώτερα, ὡς πρὸς τὸ παρὸν οὐδὲν
εἶχε τις ἕτερον νὰ σκεφθῆ περὶ αὐτῆς, ἀλλ' ἡ μόνον νὰ τὴν βλέ-
πῃ προκόπτουσαν ἐν κάλλει καὶ ὠραιότητι. Συχνάκις ἀνεστῆνα-
ζε λέγων καθ' ἑαυτὸν ὅτι τὸ λαμπρὸν τοῦτο ἄνθος, ἡ χαρὰ τῶν
ὀφθαλμῶν καὶ τῆς καρδίας του, ἦνοιγεν ὑπὸ ἄλλην ἢ τὴν ἑαυ-
τοῦ στέγην. Ἐσκέπτετο ὅμως ὅτι ἦν λίαν εὐτυχῆς ζῶσα ἐν τῇ
ἐλευθέρῃ ἀτμοσφαιρῇ τῆς ἐξοχῆς καὶ τούτου ἐνεκα δὲν ἐπηρεά-
ζετο πολὺ ἐκ τῆς ἀπουσίας αὐτῆς, ἀρκεῖ ὅτι μετέβαινε καὶ ἡ-
σπάζετο αὐτὴν συχνά.

Ἡ Ὀδὶλη συνώδευεν αὐτὸν πάντοτε ἐν ταῖς ἐπισκέψεσιν
αὐτοῦ ταύταις. Δι' αὐτὴν ἦν θυσία λίαν σκληρά, μόλις δὲ, ποι-
ουμένη ἐκκλησιν εἰς ἅπασαν αὐτῆς τὴν ἠθικὴν δύναμιν κατῳρθοῦ

νὰ φαίνηται γαληνιαία καὶ νὰ μὴ προδίδῃ τίς συγκινήσεις αὐ-
τῆς. Ἐπραττεν ὅμως τοῦτο ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸν σύζυγον, χάριν
τοῦ ὁποίου θά ἀπεδέχετο τὰ τρομερώτερα βασανιστήρια.

Πράγματι ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἡ κυρία Ρουβεραι ἀπέ-
ναντι τῆς νεαρῆς γυναικὸς ἔλαβεν ὕφος φιλόφρον, ὅμως δι' αὐτὸ
τοῦτο ἀνώρυσεν μεταξὺ αὐτῶν βράθρον ἀδιάβρατον. Ὁ Ἐδμόν-
δος διέτρεφεν ἐχθρικὰ αἰσθήματα, μικρὰ δὲ δόσεις ὀξυνοίας ἀ-
πητεῖτο ὅπως κατανοηθῆ ὅτι ἡ κυρία Βρίς ὤμιλει πάντοτε περὶ
τῆς μητρίδος του μὲ πικρίαν μὴ συγκαλυπτομένην. Ἡ κυρία
ὅμως Ρουβεραι προσεφέρετο μετ' εὐγενείας, ἀλλὰ καὶ ψυχρότη-
τος συνάμα, ὡς ἡ ἐπιφάνεια κατόπτρου. Οὐδεμίαν κακὴν προδιά-
θεσιν ἠδύνατο ν' ἀνακαλύψῃ τις παρ' αὐτῇ, ἡ δὲ συμπεριφορὰ
τῆς Ὑβελίνης ἦτο πάντοτε φυσικὴ καὶ χαρίεσσα.

Βεβαίως ἐδῶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ἠδύνατο νὰ
ἐπιζητῆ νὰ προδιαθέσῃ τὴν μικρὰν κατὰ τῆς μητρίδος αὐτῆς,
ἦτο καταφανές ὅτι δὲν ὤμιλει εἰς τὴν μικρὰν περὶ αὐτῆς. Διὰ τὴν
μικρὰν, ἥτις ἦτο ἔτι μικρᾶς ἡλικίας, αἱ περὶ αὐτὴν κυρίαί, εἴτε
φίλοι εἴτε συγγενεῖς, ἦσαν ἅπασαι φίλοι. Ἐγνώριζεν αὐτάς καὶ
μεθ' ὧν ἔχαριεντίζετο ἐξ ἴσου. Ἡ Ὀδὶλη ὅμως ἦτο πάντοτε
πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς ἡ κυρία τὴν ὅποیان διὰ πρώτην φορὰν
εἶχεν εἶδει ἐν Πινόν, τουτέστι ξένη γυνή, πρὸς ἣν δὲν ἠδύνατο νὰ
ἔχῃ καὶ πολὺ ἐνδιαφέρον. Ἡ κυρία Ρουβεραι ἦτο λίαν εὐγενῆς
καὶ οὐδέποτε ἔλεγε κακὸν περὶ τοῦ πλησίον τῆς, οὐδὲν ἔλεγε
περὶ αὐτοῦ, ἐνίοτε ὅμως ἡ σιγὴ εἶναι χειρὼν τῆς καταδίκης, ἡ
δὲ Ὀδὶλη διὰ τῆς σιγῆς ταύτης κατεδικάζετο οὐχὶ εἰς θάνατον
—διότι τοῦτο ὑποτίθησι προηγουμένην ὑπαρξίν—ἀλλ' εἰς αἰώ-
νιον μηδέν.

Τοῦτο καθίστα λίαν ἐπαχθεῖς τὰς ἐπισκέψεις τῆς κυρίας Ρι-
χάρδου Βρίς πρὸς τὴν κυρίαν Ρουβεραι· ὁσάκις ἡ νεαρὰ γυνὴ ἔβλε-
πε τὴν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆς Ὑβελίνης ἐνουπάρχουσαν πάντοτε
ἐκφρασιν ἐκπλήξεως, ἐπέθετεν ἀσπασμὸν ἐπὶ τοῦ ὄλως ἀδιαφό-
ρου καὶ ψυχροῦ πρὸς αὐτὴν μετώπου καὶ ἔβλεπεν εἴτα τὴν μικρὰν
τρεπομένην ἀμέσως ἐπὶ τὰ παιγνίδια αὐτῆς μετὰ παγερᾶς ἀδια-
φορίας, ἐνόμιζεν ὅτι τὴν καρδίαν αὐτῆς διεπέρα ρομφαία. Ὁ
σύζυγος αὐτῆς δὲν ἠσθάνετο, ὡς αὐτή, τὰς πικρίας τῶν σιγῶν
τούτων, διότι, εἰθισμένος ὢν νὰ σκέπτεται περὶ τοῦ υἱοῦ του ἐν
ὀργῇ ὑποτυφούσῃ, ἠσθάνετο, ἐξ ἀντιθέσεως, ἡσυχίαν νοὸς ἐκ τῆς
γαλήνης καὶ τῆς ὁμαλότητος τῶν πρὸς τὴν κυρίαν Ρουβεραι σχέ-
σεων αὐτοῦ, αὕτη δὲ ἡ κατάστασις καθίστα αὐτὸν αἰσιοδόξον.
Ἐδῶ ἡ Ὀδὶλη τὸ πρῶτον ἔμαθεν ὅτι ἡ μᾶλλον ἀγαπῶσα καὶ ἡ
μεγαλειτέραν ἐμπιστοσύνην ἔχουσα σύζυγος, εἶναι πολλάκις ἠναγ-
κασμένη νὰ κρύπτῃ ἀπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς τινὰς τῶν σκέψεων
αὐτῆς. Ἰδέα τις περὶ τῆς σημασίας τοῦ τρόπου τῆς ὑποδοχῆς
τῆς κυρίας Ρουβεραι, ἐκφρασθεῖσα ἐλαφρῶς ὑπὸ τῆς Ὀδὶλης, προε-
κάλεσε παρὰ τῷ Ριχάρδῳ σικίαν τινὰ δυσαρεσκείας, ἐρμηνευθεῖσαν
διὰ μακρὰς σιγῆς. Ἐκποτε ἡ Ὀδὶλη ἀπεφάσισε νὰ μὴ ἐπιμείνῃ
πλέον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Ἐτρεμε λίαν καὶ ἐφοβεῖτο
μελλούσας πιθανότητας δυσαρέστους, ἐνεκα δὲ τούτου προσεπάθει
πάσῃ δυνάμει νὰ διατηρήσῃ τὰς εὐτυχίας τοῦ παρόντος. Ἦγάπα
τὸν σύζυγον αὐτῆς, ὅσον εἶναι δυνατόν ν' ἀγαπήσῃ τις ἐπὶ τῆς
γῆς. Ἦγάπα αὐτὸν, εἴτε σκεπτομένη εἴτε ἐργαζομένη. Ἦτο
ὑπερήφανος δι' αὐτὸν, καὶ μετὰ τῆς συγκινητικῆς ἐκείνης αὐτα-
παρνήσεως, τῆς προσδιαζούσης μόνον ἀληθῶς ἀγαπῶσῃ γυναι-
κί, λησμονοῦσα τί αὕτη καὶ ὅποια ἦτο, θά νῆχαρίσται αὐτῷ
θερμῶς καὶ προφρόνως, διότι προσεκάλεσεν αὐτὴν νὰ συμμερισθῇ
τὴν τύχην του.

(Ἀκολουθεῖ).

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΕΟΛΟΓΟΥ.